

**MARIJAMPOLĖS “ŠALTINIO” PROGIMNAZIJOS
DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL PATIKSLINTO EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ VALDYMO PLANO PATVIRTINIMO**

2023 m. spalio d. Nr. V- (1.3.E)

Marijampolė

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymo 16 str. 3 dalies 9 punktu:

1. T v i r t i n u patikslintą Marijampolės Šaltinio progimnazijos Ekstremaliųjų situacijų valdymo planą(pridedama).
2. Į p a r e i g o j u plano vykdyme dalyvaujančius darbuotojus vadovautis šiuo planu vykdant savo funkcijas įvykių, ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų metu.
3. L a i k a u netekusiu galios Marijampolės „Šaltinio progimnazijos 2020 m. lapkričio 30 d. direktoriaus įsakymo Nr. V-93 „Dėl ekstremaliųjų situacijų valdymo plano patvirtinimo”.

Direktorė

Asta Kulbokienė

PATVIRTINTA
Marijampolės „Šaltinio“ progimnazijos
direktorius 2023 m. spalio d.
įsakymu Nr. V- (1.3.E)

Marijampolės „Šaltinio“ Progimnazija
Mokolų g. 61, LT-68163 Marijampolė

EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ VALDYMO PLANAS

Marijampolė

2023

**EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ VALDYMO PLANO TIKSLINIMO IR
ATNAUJINIMO LAPAS**

Tikslinimas atliekamas kiekvienais metais

Plano atnaujinimas (kas treji metai)

Peržiūrėjimo data	Kas atnaujinta	Tikslinimą (atnaujinimą) atliko	Parašas
2023-10-19	1.2. Įstaigos trumpas apibūdinimas, įstaigos organizacinė struktūra	Karolis Česonis	
2023-10-19	Plano priedas Nr. 2	Karolis Česonis	
2023-10-19	Plano priedas Nr. 3	Karolis Česonis	
2023-10-19	Plano priedas Nr. 4	Karolis Česonis	
2023-10-19	Plano priedas Nr. 6	Karolis Česonis	
2023-10-19	Plano priedas Nr. 14, panaikintas, nes negaliojantis. Ekstremaliųjų įvykių kriterijų sąrašas, LR Vyriausybės 2006m. kovo 9d. nutarimu Nr. 241 (LR Vyriausybės 2015 m. spalio 14d. nutarimo Nr. 1063 redakcija)	Karolis Česonis	
2023-10-19	Plano priedas Nr. 18, panaikintas, nes negaliojantis. Sprendimas dėl pagrindinio ir vidurinio ugdymo organizavimo būtinų sąlygų, 2020 m. rugsėjo 17d. Nr. V-1838	Karolis Česonis	

PLANO DERINIMO LAPAS

Įstaigos Pavadinimas	Pareigos Vardas, Pavardė Parašas

TURINYS

Eil. Nr.	PAVADINIMAS	Psl.
1.	BENDROSIOS NUOSTATOS	6
1.1.	Plano tikslas	6
1.2.	Įstaigos trumpas apibūdinimas	6
1.3.	Plane vartojamos sąvokos ir santrumpos	8
1.4.	Plano teisinis pagrindas, plano rengėjai ir jų kontaktiniai duomenys	11
1.5.	Plano aktyvinimas ir atšaukimas	12
2.	GRESIANTYS ĮVYKIAI	13
3.	PERSPĖJIMO APIE GRESIANTĮ AR SUSIDARIUSĮ ĮVYKĮ ORGANIZAVIMAS IR VEIKSMŲ KOORDINAVIMAS	15
3.1.	Perspėjimo organizavimas	15
3.2.	Veiksmų koordinavimas įvykių metu	18
4.	INFORMACIJOS APIE ĮVYKĮ GAVIMO IR PERDAVIMO TVARKA	25
5.	ĮSTAIGOS DARBUOTOJŲ VAIKŲ IR LANKYTOJŲ APSAUGA GRESIANT AR SUSIDARIUS ĮVYKIUI	27
5.1.	Įstaigos darbuotojų ir vaikų evakavimo organizavimas	27
5.2.	Aprūpinimo asmeninės apsaugos priemonėmis organizavimo tvarka	30
5.3.	Kolektyvinės apsaugos statiniai ir jų panaudojimo galimybės	31
5.4.	Pirmosios pagalbos teikimo darbuotojams ir vaikams, nukentėjusiems įvykių metu, organizavimas	32
6.	GRESIANČIŲ AR ĮVYKUSIŲ ĮVYKIŲ LIKVIDAVIMO IR JŲ PADARINIŲ ŠALINIMO ORGANIZAVIMAS IR KOORDINAVIMAS	33
7.	SAVIVALDYBĖS EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ VALDYMO PLANE NURODYTŲ UŽDUOČIŲ VYKDYMO ORGANIZAVIMAS.	33
7.1.	Savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo plane įstaigos, kurių turimų materialinių išteklių teikimas ekstremaliųjų situacijų atvejais yra tikslingas, užduotys	33
7.2.	Įstaigos darbuotojų veiksmai, gavus savivaldybės administracijos direktoriaus reikalavimą dėl savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo plane nurodytų užduočių vykdymo ir (ar) turimų materialinių išteklių teikimo, pagal pasirašytas sutartis	33
7.3.	Įstaigos darbuotojų veiksmai, gavus iš savivaldybės administracijos direktoriaus nurodymą įmonei priklausančias (valdomas) patalpas, statinius pritaikyti gyventojų kolektyvinei apsaugai	34
8.	VEIKLOS TĖSTINUMO UŽTIKRINIMAS	34
8.1.	Svarbiausios veiklos sritys, kurios įvykių, ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų metu būtų vykdomos nepertraukiamai, ir veiksmai, kurie būtini užtikrinant nepertraukiamą svarbiausių funkcijų vykdymą	34
8.2.	Numatyti minimalūs žmogiškieji ir materialiniai ištekliai, kurie reikalingi vykdant svarbiausias funkcijas ir veiksmus	35
8.3.	Nustatytos veiklos sritys ir veiksmai, kurių vykdymas įvykių, ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų metu gali būti laikinai nutrauktas arba apribotas	35
9.	BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS	35
10.	EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ VALDYMO PLANO PRIEDAI	37-98
1 priedas	Įstaigos galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizė	

2 priedas	Civilinės saugos sistemos pajėgų, savivaldybės ESK, ESOC, CS darbuotojų kontaktiniai duomenys
3 priedas	Įstaigos atsakingų darbuotojų kontaktiniai duomenys
4 priedas	Materialinių išteklių žinynas
5 priedas	Veiksmų kilus gaisrui planas
6 priedas	Evakavimo iš patalpų schemas
7 priedas	Teritorijos ir evakavimo iš Įstaigos pastatų schema
8 priedas	Perspėjimo apie įvykį (savivaldybėje, respublikoje) schema
9 priedas	Perspėjimo apie įvykį (Įstaigoje) schema
10 priedas	Keitimosi informacija apie įvykį schema
11 priedas	Civilinės saugos signalai ir jų panaudojimo tvarkos aprašas
12 priedas	Rekomendacijos kaip išvengti ar patirti kuo mažiau žalos gresiant ar susidarius ekstremaliajai situacijai
13 priedas	Rekomendacijos kaip pasigaminti ir naudoti marlės-vatos ar vien marlės kaukę
15 priedas	Kolektyvinio pastato patalpų paskirtis ekstremaliųjų situacijų atveju
16 priedas	Atsakomybių tarp institucijų paskirstymo suvestinė
17 priedas	Kalendorinis veiksmų planas

1. BENDROSIOS NUOSTATOS

1.1. Plano tikslas

Marijampolės Šaltinio progimnazija (toliau – Įstaiga), Ekstremaliųjų situacijų valdymo plano (toliau – Planas) tikslas Įstaigos direktoriui ar jo įgaliotam asmeniui (toliau Įstaigos vadovui), klasių auklėtojoms, pedagogams ir kitiems atsakingiems asmenims:

- organizuoti ir koordinuoti pasiruošimo ekstremaliesiems įvykiams ir ekstremaliosioms situacijoms darbus;
- tinkamai veikti įvykių, ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų metu siekiant užtikrinti vaikų, svečių, renginių dalyvių (toliau – Lankytojų) saugą;
- tinkamai vadovauti įvykių, ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų padarinių likvidavimo ir šalinimo darbams.

1.2. Įstaigos trumpas apibūdinimas

Pavadinimas: Marijampolės „Šaltinio“ progimnazija;

Adresas: Mokolų g. 61, LT-68163 Marijampolė;

Įstaigos kodas: 190454249;

Kontaktai: El. Paštas: mokyklasaltinio@gmail.com ;

Tel nr.: +370 607 22989;

Darbo laikas: Administracija: pirmadieniais - ketvirtadieniais 7.30 – 16.15;

Penktadieniais 7.30.-15.00;

Darbuotojų skaičius: 73

Vaikų skaičius: 547

Administracijos kontaktai pateikti priede Nr. 3

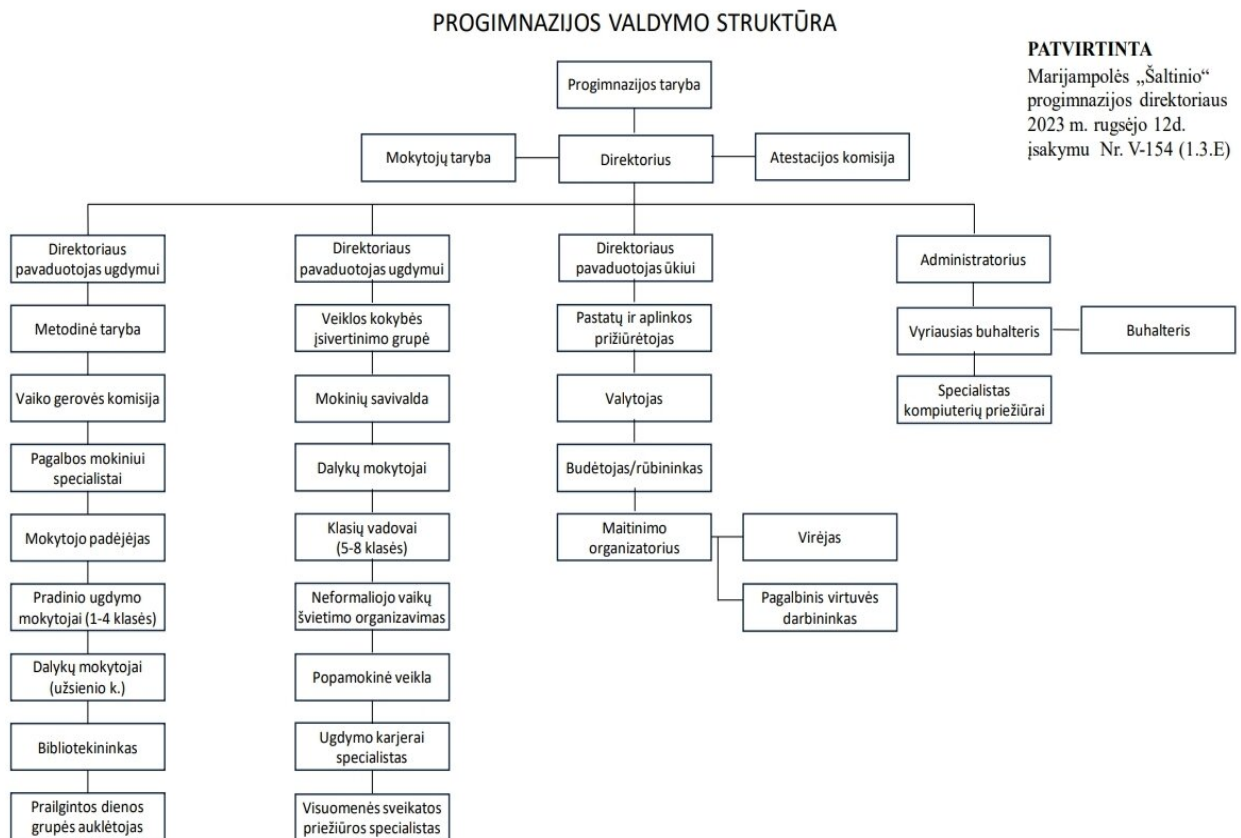
Įstaigos veiklos sritys: kodas pagal EVRK – 85.

Įstaigos pagrindinis tikslas: Švietimas.

Duomenys apie Įstaigos pastatus.

Eil. Nr.	Pastato paskirtis, vykdoma veikla	Statybinės konstrukcijos	Aukštų skaičius	Galimas darbuotojų ir lankytojų skaičius	Bendras plotas m ²	Rūsio patalpų plotas m ²
1.	Mokslo	Gelžbetonis, mūras	3	Apie 650		

Įstaigos organizacinė struktūra:

Įstaigos priešgaisrinė sauga. Pavojingų gaisro faktorių aptikimui laiku bei žmonių informavimui apie gaisrą, taip pat veiksmingam pavojingų gaisro faktorių šalinimui pastate numatytos šios gaisrinės saugos priemonės:

Priešgaisrinė
signalizacija Milteliniai
gesintuvai –18 vnt.

Evakavimo iš patalpų schemas vietos pateiktos **Plano priede Nr.6.** Veiksmų kilus gaisrui planas pateiktas **Plano priede Nr.5.**

Už gaisrinę saugą ir priešgaisrinių priemonių įgyvendinimą Įstaigoje atsakinga **Direktoriaus pavaduotojas ūkiui.**

Pavojingos vietos. Įstaigoje pavojingų vietų, kuriose galėtų įvykti ekstremalusis įvykis ir šis įvykis būtų savivaldybės lygio ekstremaliosios situacijos priežastimi - nėra.

Šalia esantys pavojingi objektai: Nėra.

Įstaigos fizinė apsauga: Įstaigos pastatą saugos G4S Lietuva, **Tel. 1691.**

Kolektyviniai apsaugos statiniai.

Įstaigos pastatas yra įtrauktas į Marijampolės savivaldybės kolektyvinės apsaugos pastatų

sąrašus. Plačiau apsaugos organizavimas aprašytas **Plano 5 skyriuje**.

Turimos asmeninės apsaugos priemonės.

Įstaiga asmeninių apsaugos priemonių, kurias būtų galima panaudoti ekstremalių situacijų atvejais neturi.

Komunaliniai inžineriniai tinklai ir jų atjungimo vietos:

Elektros energiją tiekia: Elektros perdavimo paslaugą teikia AB „ESO“. Įvado atjungimo vieta pastato šiaurinis įėjimas, rūsyje, el. skydinėje.

Geriamą vandenį požeminėmis trasomis tiekia: Vandens tiekimą vykdo UAB „Sūduvos vandenys“. Įvado atjungimo vieta pastato šiaurinis mokyklos pusės įėjimas, laiptai į rūšį, dešinės pusės kampe durys. Patalpos kampe yra įvadas.

Šilumą tiekia: UAB „Litesko“ filialas „Marijampolės šiluma“.

Už komunikacijų atjungimą Įstaigoje atsakingas **Direktoriaus pavaduotojas**

ūkiui. IT sistemą prižiūri: Įstaigos IT specialistas -869995087

1.3. Plane vartojamos sąvokos ir santrumpos

Sąvokos:

Avarija – netikėtas įvykis, sukėlęs sprogimą, gaisrą, statinių visišką ar dalinį sugriovimą, technologinio proceso nuostolingą sutrikimą, sunkų grupinį nelaimingą atsitikimą, pavojingų medžiagų išsiveržimą į aplinką, kai padaroma žala žmonėms ar aplinkai įvykio vietoje ar už jo ribų.

Civilinė sauga – veikla, apimanti valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų ir gyventojų pasirengimą ekstremaliosioms situacijoms, veiksmus joms gresiant ar susidarius, ekstremaliųjų situacijų likvidavimą ir jų padarinių šalinimą.

Civilinės saugos sistemos parengtis – civilinės saugos sistemos subjektų pasirengimas reaguoti į susidariusią ekstremaliąją situaciją.

Civilinės saugos pratybos – valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų mokymas ir civilinės saugos sistemos parengties patikrinimas, kai tariamomis ekstremaliosiomis sąlygomis tikrinami veiksmai ir procedūros, numatytos ekstremaliųjų situacijų valdymo planuose, tobulinami valdymo įgūdžiai, mokomasi praktiškai organizuoti gyventojų ir turto apsaugą nuo ekstremaliųjų situacijų poveikio ir atlikti gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotinus darbus, likviduoti įvykius, ekstremaliuosius įvykius ar ekstremaliąsias situacijas ir šalinti jų padarinius.

Ekstremalioji situacija – dėl ekstremaliojo įvykio susidariusi padėtis, kuri gali sukelti staigų didelį pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, turtui, aplinkai arba gyventojų žūtį, sužalojimą ar padaryti kitą žalą.

Ekstremalusis įvykis – nustatytus kriterijus atitinkantis, pasiekęs ar viršijęs gamtinis, techninis, ekologinis ar socialinis įvykis, kuris kelia pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, jų socialinėms sąlygoms, turtui ir (ar) aplinkai.

Ekstremalių situacijų komisija – iš valstybės politikų, valstybės ir (ar) savivaldybių institucijų ir įstaigų valstybės tarnautojų ir (ar) darbuotojų, profesinės karo tarnybos karių sudaroma nuolatinė komisija, koordinuojanti ekstremaliųjų situacijų prevenciją, valdymą, likvidavimą ir padarinių šalinimą.

Ekstremaliojo įvykio kriterijai – stebėjimais ir skaičiavimais nustatyti arba tarptautinėje praktikoje naudojami fizikiniai, cheminiai, geografiniai, medicininiai, socialiniai ar kiti įvykio mastą, padarinius ar faktą apibūdinantys dydžiai arba aplinkybės (kritinės ribos), kuriuos atitinkantis, pasiekęs ar viršijęs įvykis laikomas ekstremaliuoju.

Ekstremaliųjų situacijų operacijų centras (toliau – **operacijų centras**) – iš valstybės ir (ar) savivaldybių institucijų ir įstaigų valstybės tarnautojų ir (ar) darbuotojų, ūkio subjektų darbuotojų sudaromas organas, vykdamas ekstremaliųjų situacijų prevenciją, užtikrinantis ekstremalių situacijų komisijos priimtų sprendimų įgyvendinimą, organizuojantis ir koordinuojantis įvykių, ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų likvidavimą, padarinių šalinimą, gyventojų ir turto gelbėjimą.

Ekstremaliosios situacijos operacijų vadovas (toliau – **operacijų vadovas**) – civilinės saugos sistemos subjekto valstybės tarnautojas, darbuotojas ar valstybės politikas, paskirtas vadovauti visoms civilinės saugos sistemos pajėgoms, dalyvaujančioms likviduojant ekstremaliąjį įvykį ar ekstremaliąją situaciją ir šalinant jų padarinius ekstremaliosios situacijos židinyje.

Gelbėjimo darbai – veiksmai, kuriais įvykių, ekstremaliųjų įvykių ar ekstremaliųjų situacijų metu siekiama išgelbėti gyventojų gyvybes, sveikatą ir turtą, suteikti jiems pirmąją medicinos pagalbą ir (ar) nugabenti juos į sveikatos priežiūros įstaigas, taip pat apsaugoti aplinką.

Gelbėjimo darbų vadovas – civilinės saugos sistemos pajėgų valstybės tarnautojas ar darbuotojas, iki operacijų vadovo paskyrimo ekstremaliosios situacijos židinyje vadovaujantis gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotiniams darbams, taip pat įvykio, ekstremaliojo įvykio likvidavimo ir jų padarinių šalinimo darbams.

Gyventojas – fizinis asmuo, esantis Lietuvos Respublikos teritorijoje.

Gyventojų evakavimas – dėl gresiančios ar susidariusios ekstremaliosios situacijos organizuotas gyventojų perkėlimas iš teritorijų, kuriose pavojinga gyventi ir dirbti, į kitas teritorijas, laikinai suteikiant jiems gyvenamąsias patalpas.

Įvykis – ekstremaliojo įvykio kriterijų neatitinkantis, nepasiekęs gamtinis, techninis, ekologinis ar socialinis įvykis, keliantis pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, jų socialinėms sąlygoms, turtui ir (ar) aplinkai.

Kolektyvinės apsaugos statinys – statinys ar patalpa, kurią ekstremaliųjų situacijų ar karo metu galima pritaikyti gyventojams apsaugoti nuo atsiradusių gyvybei ar sveikatai pavojingų veiksmų.

Materialiniai ištekliai – nekilnojamasis turtas, transporto priemonės, statybinės medžiagos ir kiti ištekliai, kurie teisės aktų nustatyta tvarka gali būti panaudoti gresiančioms ar susidariusioms ekstremaliosioms situacijoms likviduoti ir jų padariniams šalinti, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų veiklai palaikyti ir atkurti.

Pavojingasis objektas – visa veiklos vykdytojo valdoma teritorija, įskaitant įprastą ir susijusią joje esančią infrastruktūrą ar vykdomą veiklą, kurios viename ar keliuose įrenginiuose yra pavojingųjų medžiagų.

Perspėjimo sistema – visuma organizacinių ir techninių priemonių, kuriomis siekiama užtikrinti garsinio perspėjamojo civilinės saugos signalo davimą ir (ar) informacijos apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją, galimus padarinius, jų šalinimo priemones ir apsisaugojimo nuo ekstremaliosios situacijos būdus perdavimą gyventojams, valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, kitoms įstaigoms ir ūkio subjektams.

Radiacinė avarija – bet koks netikėtas įvykis, apimantis veiksmo klaidą, įrangos triktį arba kitą nesėkmę, kurios (galimi) padariniai negali būti ignoruojami radiacinės saugos požiūriu ir kurie gali sukelti galimąją apšvitą arba nekontroliuojamos apšvitos sąlygas.

Ūkio subjektas – Lietuvos Respublikoje įregistruotas ir gamybinę, komercinę, finansinę ar kitokią ūkinę veiklą vykdančias juridinis asmuo, užsienio juridinio asmens filialas ar atstovybė.

Atsakingi darbuotojai – Įstaigos darbuotojai, atsakingi už civilinės saugos priemonių vykdymą pastatuose (perspėjimas, informacijos perdavimas, evakavimas, pirminiai gelbėjimo ir kiti neatidėliotini darbai numatyti Plane) įvykių, ekstremaliųjų įvykių, ekstremaliųjų situacijų atvejais.

Santrumpos:

ESVP – ekstremaliųjų situacijų valdymo planas.

ESPPP – ekstremaliųjų situacijų prevencijos priemonių planas

GMPS – greitosios medicininės pagalbos stotis.

BPC – Bendrasis pagalbos centras.

PK – Policijos komisariatas.

PGT – Priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba.

ESK – Ekstremaliųjų situacijų komisija.

ESOC – Ekstremaliųjų situacijų operacijų centras.

PAGD – Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas.

VPGV – Kauno priešgaisrinė gelbėjimo valdyba

SKS – Situacijų koordinavimo skyrius.

NVSC – Nacionalinis visuomenės sveikatos centras

GPIS – Gyventojų perspėjimo ir informavimo sistema

GDK grupė – gelbėjimo darbų koordinavimo grupė

1.4. Plano teisinis pagrindas, plano rengėjai ir jų kontaktiniai duomenys

Planas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymo Nr. XI-635 (Žin., 2009, Nr. 159-7207) 16 straipsnio 9 punktu, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie VRM direktoriaus 2010-04-19 įsakymo Nr. 1-134 „Kriterijai ūkio subjektams ir kitoms įstaigoms, kurių vadovai turi organizuoti ekstremaliųjų situacijų valdymo planų rengimą, derinimą ir tvirtinimą, ir ūkio subjektams, kurių vadovai turi sudaryti ekstremaliųjų situacijų operacijų centrą“ ir Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2011 m. vasario 23 d. įsakymo Nr. 1-70 (Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos 2019 m. gruodžio 23 d. įsakymo Nr. 1-524 redakcijos) „Dėl ekstremaliųjų situacijų valdymo plano rengimo metodinių rekomendacijų patvirtinimo“ nuostatomis.

Planas parengtas vadovaujantis Civilinės saugos sistemos valdymo ir veikimo teritoriniu ir veiklos diferencijavimo principais.

Atspausdinto Plano kopija saugoma Įstaigos administracijos patalpose (Direktorės kabinete). Elektroninė Plano versija pateikiama Marijampolės savivaldybės administracijai.

Visi Įstaigos dirbantys, o taip pat naujai priimti į darbą darbuotojai privalo susipažinti su šiuo Planu.

Planą rengė: UAB „Verslo Aljansas“, tel. (8 37) 411 088.

Pradinius duomenis pateikė: Direktoriaus pavaduotojas ūkiui.

1.5. Plano aktyvinimas ir atšaukimas

Planas aktyvinimas ir informacija perduodama Marijampolės savivaldybės Civilinės saugos specialistui jei įvykis viršija nustatytus Ekstremalaus įvykio kriterijus, kurie nurodyti **Plano priede Nr. 14**. Planą aktyvina Įstaigos vadovas, jeigu jo nėra asmuo kuris vykdo vadovo pareigas arba gelbėjimo darbų vadovas. Įstaigos atsakingų darbuotojų pareigos, bei kontaktinė informacija pateikta **Plano priede Nr. 3**.

Planas atšaukiamas Įstaigos vadovo suderinus su gelbėjimo darbų vadovu.

2. GRESIANTYS ĮVYKIAI

Gresiantys įvykiai“ –visi galimi pavojai, nustatyti atlikus Įstaigos galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizę ir kurių rizika įvertinta kaip labai didelė ar didelė. Įstaigos galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizė pateikta **Plano priede Nr.1.**

ĮSTAIGOS GALIMŲ PAVOJŲ, KURIŲ RIZIKA ĮVERTINTA KAIP LABAI DIDELĖ AR DIDELĖ SĄRAŠAS:

Galimas pavojus	Galimo pavojaus tikimybės (T) įvertinimas balais	Bendras rizikos lygis (R)
Labai didelis ir didelis rizikos lygis		
Gaisras	3	Labai didelis
Labai smarkus vėjas, uraganas	3	Didelis
Pavojingos ar ypač pavojingos žmonių užkrečiamos ligos protrūkis ar epidemija	3	Didelis

Pavojams, kuriems nustatyta **labai didelę, didelę ar vidutinę riziką:**

1. Gaisras;
2. Labai smarkus vėjas, uraganas;
3. Pavojingos ar ypač pavojingos žmonių užkrečiamos ligos protrūkis ar epidemija;
4. Teritorijos užteršimas radioaktyviomis medžiagomis;
5. Teritorijos ir patalpų užteršimas pavojingomis cheminėmis medžiagomis;
6. Grasinimas įvykdyti teroro aktą (sprogmuo, pavojinga medžiaga)
7. Rastas sprogmuo;
8. Kitas gamtinis, techninis, ar socialinis įvykis.

Šių galimų pavojų rizikos mažinimo priemonės numatytos Įstaigos **Ekstremaliųjų situacijų prevencijos priemonių plane.**

Šios priemonės:

- Mažina galimo pavojaus tikimybę ir (ar) galimus padarinius (poveikį).
- Gerina Įstaigos pasirengimą reaguoti ir likviduoti įvykius ir šalinti jų padarinius.
- Didina Įstaigos darbuotojų, vaikų saugumą gresiant ar įvykus įvykiams.

Pavojai, kuriems nustatyta labai didelę ar didelę riziką:

1. Gaisras, sproginimas;
2. Labai smarkus vėjas, uraganas;
3. Pavojingos ar ypač pavojingos žmonių užkrečiamos ligos protrūkis ar epidemija;

Šių galimų pavojų valdymas aprašytas Įstaigos **Ekstremaliųjų situacijų valdymo plane**.

Pavojai, kuriems nustatyta **priimtina riziką**, galimų pavojų prevencijos priemonės ir jų valdymas nenumatytas, tačiau jie pakartotinai bus įvertinti rizikos analizės peržiūros metu.

3. PERSPĖJIMO APIE GRESIANTĮ AR SUSIDARIUSĮ ĮVYKĮ ORGANIZAVIMAS IR VEIKSMŲ KOORDINAVIMAS

3.1. PERSPĖJIMO ORGANIZAVIMAS

Šiame skyriuje aprašoma kaip vykdomas Įstaigos darbuotojų, vaikų, lankytojų perspėjimas apie gresiantį pavojų, įvykusį įvykį, ekstremalų įvykį ar susidariusią ekstremaliąją situaciją 2 atvejais:

1. Kai pavojus kyla už Įstaigos ribų (Sprendimas perspėti ir informuoti gyventojus priimamas Valstybės ar savivaldybės lygiu);

2. Kai pavojus kyla Įstaigoje (Sprendimą perspėti priima Įstaigos vadovas, kitas atsakingas asmuo arba Gelbėjimo darbų vadovas);

Įstaigoje už perspėjimo ir informavimo apie gresiantį ar įvykusį ekstremalų įvykį organizavimą ir koordinavimą yra atsakinga Įstaigos vadovė. Jai nesant atsakinga Įstaigos Direktorius pavaduotojas ūkiui.

Perspėjimo ir informavimo priemonės, naudojamos Įstaigoje:

– žodžiu, siunčiant pasiuntinius (administracijos darbuotojus ar pedagoginį personalą, kuris tuo metu nedirba su vaikų grupėmis);

– internetu;

– telefonu (mobiliojo, fiksuotojo ryšio).

Darbuotojų ir vaikų perspėjimas ir informavimas apie įvykį, ekstremalų įvykį, kai pavojus kyla Įstaigos patalpose ar teritorijoje:

Darbuotojas, pirmasis pastebėjęs įvykį, ekstremalų įvykį Įstaigos teritorijoje:

– Gaisro židinį;

– Sprogimą;

– Išsiliejusias pavojingas medžiagas;

– Pastato ar atskirų konstrukcijų griūtį;

– Daiktą, panašų į sprogmenį;

– Voką su neaiškios kilmės milteliais;

– Asmenį, grasinanti ginklu ar sprogmenimis;

– Nukentėjusius Įstaigos darbuotojus, auklėtinius ar lankytojus (su aiškiais apsinuodijimo, pavojingos ligos, ar kitais pažeidimo požymiais);

Nedelsiant apie tai praneša:

1. Bendrajam pagalbos centrui 112;

2. Praneša Įstaigos vadovui arba jo pareigas vykdančiam asmeniui;

3. Praneša asmeniui, atsakingam už darbuotojų perspėjimą ir informavimą Įstaigoje;

Darbuotojas, atsakingas už perspėjimą ir informavimą Įstaigoje:

1. Informuoja Įstaigos vadovą (jei to nepadarė pirmas įvykį pastebėjęs darbuotojas);
2. Atsižvelgdamas į įvykio, ekstremalaus įvykio pobūdį nusprendžia kokias perspėjimo ir informavimo priemones panaudoti Įstaigos darbuotojų ir vaikų perspėjimui ir informavimui, parengia informacinį pranešimą.
3. Duoda nurodymus administracijos, techniniams darbuotojams, pedagoginiams darbuotojams (kurie tuo metu nedirba su vaikų grupėmis) vykti į užsiėmimų vietas ir vykdyti Įstaigos darbuotojų, vaikų ir lankytojų perspėjimą ir informavimą žodžiu.
4. Renka informaciją apie įvykį, įvykio eigą, ją įvertina ir nuolat informuoja Įstaigos vadovą;
5. Kartu su Įstaigos vadovu ar su jo pareigas atliekančiu darbuotoju nusprendžia kokios apsaugos priemonės (priklausomai nuo ekstremalaus įvykio pobūdžio - evakavimas į saugią teritoriją ar kolektyvinės apsaugos vykdymas Įstaigoje) reikalingos Įstaigos darbuotojams, vaikams ir lankytojams;
6. Teikia informaciją į įvykio vietą atvykusiam Gelbėjimo darbų vadovui;
7. Vykdo Įstaigos darbuotojų, atsakingų už ekstremaliosios situacijos valdymą ir koordinavimą perspėjimą ir iškvietimą;
8. Vykdo kitų Įstaigos atsakingų darbuotojų perspėjimą ir iškvietimą (Įstaigos vadovo nurodymu).

Administracijos, techniniai darbuotojai, pedagoginiai darbuotojai (kurie tuo metu nedirba su vaikų grupėmis), gavę nurodymus ir informaciją apie įvykį ir rekomenduojamus veiksmus, vykdo Įstaigos darbuotojų ir vaikų perspėjimą ir informavimą žodžiu patys ar siunčiant pasiuntinius.

Darbuotojų ir vaikų perspėjimo ir informavimo apie įvykį, ekstremalų įvykį, kai pavojus kyla Įstaigos patalpose ar teritorijoje schema pateikta **Plano priede Nr.9**.

Gaisro signalizacijos ilgas skambėjimas reiškia signalą „**Skelbiamas evakavimas**“.

Darbuotojai, išgirdę evakavimo signalą arba žodinį nurodymą evakuotis, baigia darbą ir vykdo vaikų ir lankytojų evakavimą.

Detaliau Įstaigos evakavimas ir apsaugos organizavimas aprašyti **Plano 5 skyriuje**.

Perspėjimas ir informavimas apie įvykį, ekstremalų įvykį, ekstremaliąją situaciją kai pavojus kyla už Įstaigos ribų:

Apie įvykį, ekstremalų įvykį ar susidariusią Valstybės ar savivaldybės lygio ekstremaliąją situaciją, Įstaigos darbuotojai, vaikai ir lankytojai bus perspėti šiais būdais:

1. Garsiniu signalu „Dėmesio visiems“ perduodamą įjungus centralizuoto ir vietinio valdymo sirenas.

2. Garsiniu signalu „Dėmesio visiems“ perduodamą panaudojant policijos ir kitų spec. tarnybų automobilių sirenas.

3. Balsu skelbiamą Civilinės saugos signalą perduodamą per garsiakalbius ar masines informavimo priemones (informaciją apie įvykį).

4. Trumpąja (korinio transliavimo) žinute į mobiliuosius telefonus.

5. Telefonu, paskambinus miesto savivaldybės administracijos Civilinės saugos specialistui arba savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų operacijų centro nariui.

6. Paskelbus žiniasklaidoje (tame tarpe ir savivaldybės internetiniame puslapyje) Civilinės saugos garsiniai ir balsu skelbiami signalai, jų reikšmės ir panaudojimo tvarka pateikti **Plano priede Nr. 11.**

Mobilių telefonų nustatymo instrukcijos priimti korinio transliavimo žinutes, pateiktos tinklalapyje **www.vpgt.lt**

Įstaigos darbuotojų, vaikų ir lankytojų pirminiai veiksmai išgirdus signalą „Dėmesio visiems“ (sirenų gausmą):

1. Įstaigos darbuotojai saugiai baigia bet kokią veiklą ir pasilieka savo darbo vietose (grupėse) laukti tolesnių nurodymų;

2. Įstaigos lankytojai pasilieka padaliniuose į kuriuos jie atvyko (pasilieka su Įstaigos darbuotojais, pas kuriuos jie atvyko), vykdo padalinių vadovų nurodymus.

3. Įstaigos darbuotojai ir vaikai, kurie civilinės saugos signalą „Dėmesio visiems“ išgirdo būdami Įstaigos teritorijoje - atvyksta į savo darbo ar kitos veiklos vietas (kabinetus, grupes).

4. Administracijos, techniniai darbuotojai, pedagoginiai darbuotojai (kurie tuo metu nedirba su vaikų grupėmis) atvyksta į **aktų salę** ir laukia informacijos apie susidariusią padėtį ir nurodymų, dėl tolesnių veiksmų, gavimui.

5. Administracijos, techniniai darbuotojai, pedagoginiai darbuotojai (kurie tuo metu nedirba su vaikų grupėmis), gavę nurodymus ir informaciją apie susidariusią ekstremaliąją situaciją ir rekomenduojamus veiksmus, vykdo Įstaigos darbuotojų ir vaikų perspėjimą ir informavimą žodžiu.

Įstaigos darbuotojo, atsakingo už perspėjimą ir informavimą veiksmai, išgirdus signalą „Dėmesio visiems“:

1. Išklauso (gauna) informaciją apie įvykį ir gresiantį pavojų bei rekomendacijas tolesniems veiksams:

– per Lietuvos nacionalinę radiją ir televiziją;

– specialiųjų tarnybų automobilinius garsiakalbius;

– iš Marijampolės savivaldybės administracijos Civilinės saugos specialistų (telefonu, faksu, elektroniniu paštu).

– iš Marijampolės savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų operacijų centro (jei bus aktyvuotas)

- Marijampolės savivaldybės administracijos Civilinės saugos specialistų ir kitų savivaldybės Civilinės saugos sistemos subjektų kontaktiniai duomenys pateikti **Plano priede Nr. 2**.

2. Gautą informaciją apibendrina ir, atsižvelgdamas į ekstremalaus įvykio pobūdį parengia rekomendacijas darbuotojams, vaikams ir lankytojams, kaip išvengti ar patirti kuo mažiau žalos gresiant ar susidarius ekstremaliajai situacijai (Tipinės rekomendacijos, patvirtintos Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2010 m. gruodžio 8 d. įsakymu Nr. 1-341, pateiktos **Plano priede Nr. 12**).

3. Gautą informaciją apie įvykį ir rekomendacijas perduoda Įstaigos vadovams.

4. Atsižvelgdamas į susidariusią ekstremaliąją situaciją, nusprendžia kokias perspėjimo ir informavimo priemones panaudoti Įstaigos darbuotojų ir vaikų perspėjimui ir informavimui.

5. Duoda nurodymus Įstaigos darbuotojams (**atvykusiems į aktų salę**), vykdyti Įstaigos darbuotojų, vaikų ir lankytojų perspėjimą ir informavimą.

6. Esant būtinumui (Įstaigos vadovo nurodymų), nedarbo metu telefonu informuoja ar iškviečia Įstaigos atsakingus darbuotojus.

Įstaigos darbuotojų sąrašas pateiktas **Plano priede Nr. 3**.

Perspėjimo ir informavimo apie įvykį, ekstremalųjį įvykį, ekstremaliąją situaciją kai pavojus kyla už Įstaigos ribų schema pateikta **Plano priede Nr.8**.

3.2 VEIKSMŲ KOORDINAVIMAS ĮVYKIŲ METU.

Pasirengimo ekstremalioms situacijoms, gelbėjimo ir įvykių pasekmių likvidavimo darbams Įstaigoje vadovauja ir sprendimus priima **Įstaigos vadovas**.

Įstaigos vadovo veiksmai įvykių metu.

Įvykus ekstremaliajam įvykiui ar susidarius ekstremaliajai situacijai, Įstaigos vadovas:

1. Gavęs informaciją apie įvykį nusprendžia dėl:

- mokymo, administravimo darbų ir kitos veiklos Įstaigoje nutraukimo;
- darbuotojų ir vaikų perspėjimo informavimo ir apsaugos priemonių vykdymo;
- pirminių gelbėjimo ir avarijos likvidavimo darbų organizavimo;

- specialiųjų pajėgų ir tarnybų informavimo ir jų pasitelkimo;
- savivaldybės administracijos ir kitų atsakingų institucijų informavimo.

2. Duoda nurodymus, privalomus vykdyti Įstaigos darbuotojams:

- nedelsiant nutraukti bet kokią veiklą Įstaigoje (reikalui esant);
- gresiant cheminiam užterštumui - organizuoti skubų Įstaigoje esančių žmonių evakavimą, jų transporto priemonių pašalinimą iš teritorijos;
- radiacinės avarijos atveju - neleisti žmonėms išeiti į lauką, evakuoti juos į laikinos priedangos patalpas, skubiai užsandarinant langus ir duris, organizuoti radioaktyvių dulkių nuplovimą;
- gaisro atveju – vykdyti darbuotojų ir vaikų evakavimą, organizuoti pirminius gaisro gesinimo darbus;
- uragano atveju - skubiai uždaryti langus ir duris, išjungti elektros energijos tiekimą, sutvirtinti silpnai sutvirtintus objekto statinius;
- suteikti pirmąją pagalbą nukentėjusiems;
- pavojingos užkrečiamos ligos atveju - skubiai hospitalizuoti sergančius žmones, organizuoti darbuotojų medicininį patikrinimą, priklausomai nuo užkrečiamos ligos pobūdžio atlikti patalpų dezinfekciją.

3. Įstaigos vadovas visus veiksmus koordinuoja su atvykusiu **gelbėjimo darbų vadovu**, reikalui esant skiria atsakingą asmenį **dirbti gelbėjimo darbų organizavimo štabe**.

4. Kontroliuoja informaciją civilinės saugos sistemos pajėgoms ir valstybinės priežiūros institucijomis teikimą.

5. Organizuoja Įstaigos materialinių išteklių tikslinį panaudojimą. Materialinių išteklių žinynas pateiktas **Plano priede Nr.4**.

6. Kreipiasi pagalbos į Civilinės saugos sistemos pajėgas, jeigu nepakanka savų resursų gelbėjimo darbams atlikti.

7. Kai susidariusio ekstremaliojo įvykio ar ekstremaliosios situacijos mastas viršija Įstaigos darbuotojų galimybes, apie tai pranešama savivaldybės specialiosioms tarnyboms, savivaldybės administracijos Civilinės saugos specialistams ir valstybinės priežiūros institucijoms.

8. Įstaigos vadovas susidariusio ekstremaliojo įvykio ar ekstremaliosios situacijos atveju, materialinių išteklių telkimo klausimu bendradarbiauja ir koordinuoja savo veiksmus su:

- a. Savivaldybės administracijos direktoriumi, savivaldybės Ekstremalių situacijų komisija (jei ji yra sušaukta) ir Ekstremaliųjų situacijų operacijų centru (jeigu yra aktyvuotas);
- b. Marijampolės savivaldybės administracijos Civilinės saugos specialistais;

- c. Kauno priešgaisrine gelbėjimo valdyba (Gelbėjimo darbų vadovu);
- d. Marijampolės policijos komisariatu;
- e. Greitosios medicinos pagalbos stotimi;
- f. Nacionalinis visuomenės sveikatos centru;
- g. Radiacinės saugos centru (centro skyriumi);
- h. Miesto ir rajono avarinėmis tarnybomis.

Įvykus avarijai energetinėse ar komunalinėse sistemose, padariniai šalinami iškviečiant **komunalinių avarinių tarnybų specialistus.**

Ekstremaliųjų įvykių pasekmių šalinimui, pirminių gelbėjimo darbų organizavimui ir koordinavimui **Įstaigos vadovo sprendimu** gali būti sukviesta **Gelbėjimo darbų valdymo ir koordinavimo grupė (GDVK grupė)**. Grupės sudėtis ir kontaktiniai tel. pateikti **plano priede Nr.3.**

GDVK grupė vadovo sprendimu, atsižvelgiant į ekstremalaus įvykio, ar ekstremaliosios situacijos pobūdį, dirbti grupėje gali būti pakviesti kiti Įstaigos atsakingi darbuotojai. Grupė darbo metu susirenka per 15 min., ne darbo metu per 1,5 valandos.

Įvykio, ekstremalaus įvykio Įstaigoje metu, kai į Įstaigą atvyksta Civilinės saugos sistemos pajėgos, visi veiksmai ir priimami sprendimai yra derinami su Gelbėjimo darbų vadovu.

Ekstremaliųjų situacijų valdymo ir koordinavimo grupė atlieka šias funkcijas:

1. pagal kompetenciją įgyvendina Įstaigos vadovo sprendimus ekstremaliųjų situacijų prevencijos klausimais;

2. pagal kompetenciją renka, analizuoja ir vertina duomenis ir informaciją apie įvyki, ekstremaliųjų įvyki, gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją, prognozuoja jų eigą ir mastą, numato civilinės saugos priemones ir gelbėjimo veiksmus;

3. organizuoja Įstaigos darbuotojų ir vaikų perspėjimą ir informavimą apie įvyki, ekstremaliųjų įvyki ar ekstremaliąją situaciją, galimus padarinius, jų šalinimo priemones ir apsisaugojimo nuo ekstremaliosios situacijos būdus;

4. keičiasi informacija su savivaldybės civilinės saugos specialistais ir Civilinės saugos sistemos gelbėjimo darbų vadovu analizuodami, vertindamas įvykio, ekstremaliojo įvykio ar ekstremaliosios situacijos eigą;

5. organizuoja ir koordinuoja darbuotojų telkimą įvykių, ekstremaliųjų įvykių ar ekstremaliųjų situacijų likvidavimo, padarinių šalinimo, Įstaigos turto gelbėjimo metu;

6. organizuoja ir koordinuoja materialinių išteklių, kurie gali būti panaudoti įvykiui, ekstremaliajam įvykiui ar ekstremaliajai situacijai likviduoti, padariniams šalinti, Įstaigos veiklai palaikyti ar atkurti, telkimą;

7. koordinuoja Įstaigos darbuotojų veiksmus įvykių, ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų metu;

8. teikia Įstaigos vadovui pasiūlymus dėl reikiamų žmogiškųjų resursų, finansinių ir kitų materialinių išteklių racionalaus ir veiksmingo panaudojimo ekstremaliosios situacijos padariniams šalinti;

9. savivaldybės administracijos nustatyta tvarka informuoja savivaldybės administracijos direktorių apie gresiantį ar įvykusį įvykį, ekstremalųjį įvykį.

10. Registruoja gautą ir perduodamą informaciją apie įvykį, ekstremalųjį įvykį.

Pavojų (kurių rizikos lygis didelis arba labai didelis) likvidavimo, padarinių šalinimo organizavimas ir koordinavimas.

Atlikus galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizę (**Plano priedas Nr.1**), nustatyti galimi pavojai Įstaigai, kurių rizikos lygis yra didelis arba labai didelis:

1. Gaisras, sproginimas;
2. Labai smarkus vėjas, uraganas;
3. Pavojingos ar ypač pavojingos žmonių užkrečiamos ligos protrūkis ar epidemija;

Darbų organizavimas ir koordinavimas gaisro, sproginimo Įstaigoje atveju.

Pirminiai gaisro gesinimo ir gelbėjimo darbai vykdomi vadovaujantis Įstaigos veiksmų, kilus gaisrui planu **plano priedas Nr.5**.

Įstaigos Ekstremaliųjų situacijų valdymo ir koordinavimo grupė:

– GDVK grupės nariai, gavę informaciją apie ekstremalųjį įvykį atvyksta į grupės darbo vieta.

– Organizuoja ir koordinuoja evakavimo, gaisro likvidavimo, pasekmių šalinimo, gelbėjimo ir kitus neatidėliotinus darbus;

– Apie įvykį praneša Bendrajam pagalbos centrui tel. 112 (atsakingas: pirmas, pamatęs gaisrą arba atsakingas už informacijos priėmimą ir perdavimą);

– Perspėja ir informuoja Įstaigos darbuotojus ir lankytojus;

– Informuoja Įstaigos vadovą;

– Skubiai iš incidento vietos ir, esant būtinumui iš Įstaigos teritorijos, organizuoja evakavimą į susibūrimo vietą:

– Organizuoja pirmosios medicininės pagalbos suteikimą sužeistiesiems;

– Apie įvykį informuoja Marijampolės savivaldybės administracijos civilinės saugos specialistus;

– Esant būtinumui iškviečia elektros tinklų, vandentiekio ir kitas avarines tarnybas;

– Esant būtinumui teikia informaciją incidento likvidavimo štabui apie gaisro aplinkybes (ar nėra degančiose patalpose žmonių, chemiškai ar sprogimui pavojingų medžiagų), konsultuoja gesinimo darbų vadovą apie degančio patalpų ypatumus, skiria į pagalbą darbuotojus gesinimui ir materialinių vertybių evakavimui.

– Esant būtinumui siunčia Įstaigos atstovą dirbti priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos gelbėjimo darbų organizavimo štabe.

Civilinės saugos sistemos pajėgos, atvykusios į įvykio vietą, vykdo teisės aktuose jiems numatytas funkcijas.

Kauno priešgaisrinė gelbėjimo valdyba:

- koordinuoja gaisrų gesinimą, turto gelbėjimą, kitus gelbėjimo darbus;
- teisės aktų nustatyta tvarka organizuoja atitinkamo lygio operacinį vadovavimą ir įvykio (incidento) likvidavimo štabo sudarymą;
- reaguodama į ekstremaliąją situaciją ar ekstremalųjį įvykį, palaiko ryšį su savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centru, į pagalbą telkia Apskritis priešgaisrinei gelbėjimo valdybai ir kitoms apskrities teritorijoje esančioms institucijoms pavaldžias civilinės saugos pajėgas, koordinuoja jų veiksmus;

– gesina gaisrą ir atlieka gelbėjimo darbus ekstremaliųjų įvykių vietose;

Marijampolės Vyriausiasis policijos komisariatas:

- organizuoja eismo reguliavimą gaisro teritorijoje;
- organizuoja ekstremaliosios situacijos židinyje esančio valstybinio, visuomeninio ir privataus turto apsaugą.
- organizuoja, asmenų ir pareigūnų, nesusijusių su gelbėjimo darbais, patekimo į ekstremaliosios situacijos židinį ribojimą, prireikus įveda specialių leidimų sistemą;
- identifikuoja žuvusiuosius, apdoroja informaciją apie aukas bei organizuoja jų išgabenimą iš įvykio vietos;

Greitosios medicinos pagalbos stotis:

- teikia pirmąją medicinos pagalbą;
- transportuoja nukentėjusiuosius į gydymo įstaigą;

Darbų organizavimas ir koordinavimas pavojingų stichinių arba katastrofinių meteorologinių reiškinių atveju.

Įstaigos Ekstremaliųjų situacijų valdymo ir koordinavimo grupė:

- GDVK grupės nariai, gavę informaciją apie artėjantį pavojingą stichinį arba katastrofinį meteorologinį reiškinį atvyksta į grupės darbo vieta;

– Informuoja darbuotojus apie rekomenduojamas ir numatomas apsaugos priemones.

(Tipinės rekomendacijos pateiktos **Plano priede Nr. 12**);

– Nurodo nutraukti visus iškrovimo darbus, sukviečia Įstaigos vadovų pasitarimą;

– Vykdo pasirengimo pavojingų stichinių arba katastrofinių meteorologinių reiškinių darbus (nurodo uždaryti langus ir duris, išjungti nereikalingus elektros prietaisus, automobilių nelaikyti po medžiais ar šalia lengvų konstrukcijų, nesėdėti arti langų, sutvirtinti silpnai sutvirtintus statinius ir kt.);

– Koordinuoja pasirengimo pavojingų stichinių arba katastrofinių meteorologinių reiškinių pasekmių šalinimo, gelbėjimo ir kitus neatidėliotinus darbus;

– Reikalui esant organizuoja apsaugą kolektyvinės apsaugos vietose;

- Apie pavojingų stichinių arba katastrofinių meteorologinių reiškinių sukeltus padarinius praneša Marijampolės savivaldybės administracijos Civilinės saugos specialistams;

– Organizuoja pirmos medicinos pagalbos suteikimą sužeistiesiems ir, esant būtinybei, iškviečia medikus.

Civilinės saugos sistemos pajėgos vykdo teisės aktuose numatytas funkcijas.

Kauno priešgaisrinė gelbėjimo valdyba

– vykdo gelbėjimo ir padarinių šalinimo darbus nukentėjusioje teritorijoje.

Marijampolės Vyriausiasis policijos komisariatas:

– teikia pagalbą gelbstint žmones ir turtą, imasi priemonių žmonių saugumui užtikrinti;

– organizuoja ekstremaliosios situacijos židinyje esančio valstybinio, visuomeninio ir privataus turto apsaugą;

Greitosios medicinos pagalbos stotis:

– teikia pirmąją medicinos pagalbą;

– transportuoja nukentėjusiuosius į gydymo įstaigą;

Darbų organizavimas ir koordinavimas pavojingos ar ypač pavojingos žmonių užkrečiamos ligos protrūkio ar epidemijos atveju.

Įstaigos Ekstremaliųjų situacijų valdymo ir koordinavimo grupė:

– GDVK grupės nariai, gavę informaciją apie pavojingos ar ypač pavojingos žmonių užkrečiamos ligos protrūkį Įstaigoje, atvyksta į grupės darbo vieta;

– Apie ypač pavojingos ligos atvejį Įstaigoje praneša Bendrajam pagalbos centrui 112 ir Nacionaliniam visuomenės sveikatos centrui Marijampolės departamentui;

– Sukviečia Įstaigos vadovaujančių darbuotojų pasitarimą (atsakingas: GDVKG vadovas);

– Skubiai hospitalizuoja sergančius žmones, vaikus (atsakingas: GDVKG vadovas);

- Organizuoja likusių Įstaigoje žmonių medicininį patikrinimą;
  - Priklausomai nuo užkrečiamos ligos pobūdžio organizuoja patalpų dezinfekciją;
  - Diegia kitas infekcijos kontrolės priemones pagal Pasaulinės sveikatos organizacijos rekomendacijas;
- COVID-19 infekcijos valdymo veiksmų rekomendacijos pateiktos **Plano priede Nr. 18.**
- Civilinės saugos sistemos pajėgos vykdo teisės aktuose numatytas funkcijas. Nacionalinės visuomenės sveikatos centro Marijampolės departamento:**
- įvertina susidariusią ekstremaliąją situaciją, nustato pavojų žmonių sveikatai ir gyvybei;
  - priima sprendimą dėl privalomo profilaktinio aplinkos kenksmingumo pašalinimo ar privalomo aplinkos kenksmingumo pašalinimo (dezinfekcijos, dezinfekcijos, deratizacijos) užkrečiamųjų ligų židiniuose;
  - sustabdo ar apriboja, Įstaigos veiklą, dėl kurios iškyla pavojus atsirasti ar išplisti pavojingoms ir ypač pavojingoms užkrečiamosioms ligoms;
  - vykdo užkrečiamųjų ligų epidemiologinę priežiūrą;
- Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Marijampolės departamento:**
- organizuoja vandens, gyvūninių ir negyvūninių maisto produktų laboratorinių tyrimų atlikimą ir rizikos vertinimą.

4. INFORMACIJOS APIE ĮVYKĮ GAVIMO IR PERDAVIMO TVARKA

Šiame skyriuje pateikiama informacijos perdavimo ir informacijos keitimosi tvarka apie įvykius, ekstremaliuosius įvykius ar susidariusias ekstremaliasias situacijas su:

- a. Bendrojo pagalbos centro pareigūnais (**112**);
- b. Marijampolės savivaldybės administracijos Civilinės saugos specialistais;
- c. Marijampolės savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų Operacijų centru;
- d. Kauno m. priešgaisrinės gelbėjimo valdybos pareigūnais;
- e. Kitų civilinės saugos sistemos pajėgų ir suinteresuotų institucijų pareigūnais.

Už informacijos apie įvykius, ekstremalius įvykius ar susidariusias ekstremaliasias situacijas perdavimą ir priėmimą Įstaigoje atsakinga už civilinę saugą:

Asmuo, atsakingas už informacijos priėmimą ir perdavimą valdo informaciją apie įvykusį ekstremalų įvykį Įstaigoje (kaupia, registruoja, apibendrina, pateikia atsakingoms institucijoms, Įstaigos vadovui) **gresiant įvykiui, įvykio metu, reaguojant į įvykį ir šalinant įvykio pasekmes.**

Informacija apie ekstremalų įvykį Įstaigos teritorijoje savivaldybės administracijai perduodama kai prognozuojama, kad įvykis gali pasiekti, įvykis pasiekia arba viršija Vyriausybės patvirtintus ekstremalaus įvykio kriterijus. Kriterijai pateikti **Plano priede Nr. 14** (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. kovo 9 d. nutarimu Nr. 241 (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. spalio 14 d. nutarimo Nr. 1063 redakcija Suvestinė redakcija nuo 2018-02-03).

Informaciją apie įvykį, ekstremalų įvykį ar ekstremaliąją situaciją Savivaldybės administracijoje priima ir perduoda asmuo, atsakingas už informacijos perdavimą ir priėmimą. Plano priedas Nr. 2.

Asmuo, atsakingas už informacijos perdavimą ir priėmimą:

Pirminę informaciją apie įvykį Įstaigoje nedelsiant **telefonu** pateikia:

– Bendrajam pagalbos centrui, telefonu **112** (jei to nepadarė pirmas įvykį pastebėjęs asmuo).

– Marijampolės savivaldybės administracijos Civilinės saugos specialistui;

Apibendrintą informaciją apie įvykį telefonu, faksu ar elektroniniu paštu pateikia:

– Marijampolės savivaldybės administracijos Civilinės saugos specialistui;

– Kauno priešgaisrinei gelbėjimo valdybos Civilinės saugos skyriui (Jiems pareikalavus).

– Kitiems Civilinės saugos sistemos subjektams (jiems pareikalavus):

– Marijampolės savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų komisijai;

– Marijampolės savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų operacijų centrui;

– Radiacinės saugos centrui;

– Nacionaliniam visuomenės sveikatos centrui;

– Aplinkos apsaugos agentūrai;

– Kiti CSS subjektai.

Atsakingų institucijų ir pareigūnų, kuriems perduodama ir su kuriais keičiamasi informacija, kontaktiniai duomenys pateikti **Plano priede Nr. 2.**

Pateikiami šie duomenys:

– trumpas įvykio, gresiančio ar įvykusio ekstremaliojo įvykio apibūdinimas (laikas, adresas, objektas, informacijos šaltinis, priežastys, prognozė),

– priimti sprendimai, planuojami ar atlikti pirminiai veiksmai;

– esami ir galimi pavojai Įstaigos darbuotojų, vaikų ir lankytojų gyvybei ar sveikatai, esami ir galimi pavojai Įstaigos turtui ir aplinkai.

– Įstaigoje vykdomos darbuotojų ir vaikų apsaugos priemonės, reikalingi materialiniai resursai, iškilusios problemos.

Informacijos keitimosi schema pateikta **Plano priede Nr.10.**

5. ĮSTAIGOS DARBUOTOJŲ, VAIKŲ IR LANKYTOJŲ APSAUGA GRESIANT AR SUSIDARIUS ĮVYKIUI

5.1. Įstaigos darbuotojų, vaikų ir lankytojų evakavimo organizavimas.

Skubus Įstaigos evakavimo organizavimas Įstaigos vadovo ar Gelbėjimo darbų vadovo sprendimu.

Skubus Įstaigos darbuotojų ir vaikų evakavimas iš Įstaigos pastatų vykdomas vadovaujantis **Veiksmų, kilus gaisrui planu** ir evakavimo iš patalpų schemomis.

Veiksmų, kilus gaisrui planas ir evakavimo iš patalpų schemos pateiktos **Plano prieduose Nr. 5, 6.**

Skubus Įstaigos darbuotojų, vaikų ir lankytojų evakavimas iš Įstaigos pastatų vykdomas į darbuotojų susibūrimo vietą - esančią aikštelėje šalia pastatų. Susibūrimo vieta pateikta **Plano priede Nr.7**

Esant nepalankios oro sąlygoms vaikų evakavimas vykdomas į:

Įstaigos vadovo, jo įgalioto asmens ar Gelbėjimo darbų vadovo sprendimas vykdyti darbuotojų ir vaikų evakavimą iš Įstaigos pastatų perduodamas **Plano 3.2 skyriuje** aprašyta tvarka.

Darbuotojai ir lankytojai, išgirdę žodinį nurodymą „**Skelbiamas skubus evakavimas**“:

– saugiai baigia bet kokią veiklą (uždaro langus, išjungia elektros prietaisus, uždaro, bet neužrakina duris, pasiima būtiniausius asmeninius daiktus, grupės vaikų sąrašus);

- instruktuoja vaikus apie elgesį evakavimo maršrutuose;
  - evakavimo iš pastato planuose nustatytais maršrutais išeina iš pastatų;
  - klasių mokytojai iš klasės išeina paskutiniai, įsitikinę, kad patalpose nelieka nei vieno vaiko;
  - vadovai iš kabinetų, techninių patalpų išeina paskutiniai, įsitikinę, kad patalpose nelieka nei vieno darbuotojo ar lankytojo);
  - į susibūrimo vietą visi vyksta saugiu maršrutu.
  - susibūrimo vietoje klasių mokytojai pagal sąrašą sutikrina vaikus, Neformalaus ugdymo organizatorė Įstaigos darbuotojus;
  - apie sutikrinimo rezultatus informuoja Įstaigos vadovą (Įstaigos direktorę ar pavaduotoją) arba atvykusį Gelbėjimo darbų vadovą;
  - vykdo kitus Įstaigos vadovų ar Gelbėjimo darbų vadovo nurodymus.
- Skubus Įstaigos darbuotojų ir vaikų evakavimas iš pastato **į susibūrimo vietą** vykdomas:
- Gaisro ar sprogimo pastatuose atveju;
  - Nustačius ar įtarus, kad patalpose pasklido pavojingos nuodingos medžiagos;
  - Įstaigos teritorijoje aptikus radiacijos šaltinį;
  - Gavus pranešimą apie teroristinio išpuolio grėsmę;
  - Įvykus teroristiniam išpuoliui (įkaitų paėmimui);
  - Sugriuvus pastatams ar atskiroms pastato konstrukcijoms;
  - Radus sprogmenį Įstaigos patalpose ar Įstaigos teritorijoje.

Įstaigos vadovas, įvertinęs situaciją ir nusprendęs vykdyti darbuotojų ir vaikų evakavimą iš pastatų ar teritorijos, kurioje kyla pavojus Įstaigos darbuotojams, vaikams ir lankytojams, vykdo perspėjimą ir informavimą apie vykdomą evakavimą iš patalpų ar pavojingos teritorijos pagal **Plano priede Nr. 7** pateiktą **schema ir vadovaudamasis veiksmų, kilus gaisrui planu Plano priedas Nr. 5**

Darbuotojų ir vaikų evakavimo srautus koridoriuose, laiptinėse, rūbinėse koordinuoja pedagoginis personalas, kuris paskelbus evakavimą yra laisvi. Šio personalo veiksmams vadovauja ir paskirsto užduotis **Direktoriaus pavaduotoja ugdymui.**

Patalpų parengimą evakavimui (įvadinių sklendžių užsukimą, elektros energijos, šilumos tiekimo išjungimą) organizuoja **Direktoriaus pavaduotojas ūkiui.**

Už Įstaigos materialinių vertybių ir svarbių duomenų išsaugojimą paskelbus evakavimą atsakingi darbuotojai, kurie kasdieninėje veikloje disponuoja duomenimis ir materialinėmis vertybėmis. Esant galimybei materialinės vertybės ir svarbūs duomenys (kompiuterinės laikmenos ar dokumentų bylos išnešamos į saugią vietą.

Materialinių vertybių ir duomenų apsaugos darbus koordinuoja **Direktoriaus pavaduotojas ūkiui**.

Evakavimo susibūrimo vietoje organizuojama evakuotų darbuotojų ir vaikų registracija. Darbuotojų registracijos sąrašus parengia ir užpildo **Administratorė** Vaikų registracijos sąrašus užpildo **klasių auklėtojai**.

Registracijos duomenys pateikiami darbuotojui, atsakingam už informacijos priėmimą ir perdavimą arba atvykusiam Gelbėjimo darbų vadovui.

Apie įvykį **informuojami vaikų tėveliai ir globėjai** (atsakingi klasių auklėtojai).

Įstaigos darbuotojų ir vaikų evakavimo organizavimas Savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimu.

Gyventojų evakavimas savivaldybėje organizuojamas atsižvelgiant į tai, kokio lygio ekstremali situacija susiklostė atitinkamoje teritorijoje. Savivaldybės Gyventojų evakavimo ir priėmimo komisija organizuoja gyventojų evakavimą, priėmimą, laikinų gyvenamųjų patalpų ir gyvybiškai būtinų paslaugų: gyventojų aprūpinimas maistu, geriamuoju vandeniu, medikamentais, švariais drabužiais ir kitų, suteikimą. Kai gyventojai evakuojami iš vienos savivaldybės į kitą, gyventojų evakavimą organizuoja savivaldybės, iš kurios evakuojami gyventojai, Komisija, o gyventojų priėmimą, laikinųjų gyvenamųjų patalpų ir būtinausių paslaugų jiems suteikimą - savivaldybės, į kurią evakuojami gyventojai, Komisija.

Gyventojų evakavimui organizuoti savivaldybėje numatyti gyventojų surinkimo, tarpiniai ir priėmimo punktai. Jų struktūra ir įkūrimo vietos numatytos savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo plane.

Gyventojų surinkimo punktų paskirtis – surinkti gyventojus ir organizuoti evakavimą.

Gyventojų priėmimo punktų paskirtis – pasitikti atvykstančius gyventojus, suskirstyti juos į grupes ir palydėti iki jiems laikinai suteiktų gyvenamųjų patalpų.

Atsižvelgdamas į ekstremaliosios situacijos sukeltą pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, galimą ekstremalios situacijos plitimo kryptį, savivaldybės administracijos direktorius, pasirenka gyventojų evakavimo maršrutą ir nustato, per kuriuos gyventojų surinkimo, tarpinius gyventojų evakavimo ir gyventojų priėmimo punktus bus vykdomas gyventojų evakavimas.

Įstaigos evakavimas administracijos direktoriaus sprendimu būtų vykdoma, jei:

– Įstaigos teritorijai grėstų pavojingo lygio užterštumas nuodingomis medžiagomis avarijos pavojingame objekte, ar avarijos transportuojant pavojingus krovinius atveju;

– Įstaigos teritorijai grėstų pavojingo lygio užterštumas radioaktyviomis medžiagomis branduolinės avarijos branduoliniuose objektuose atveju;

– Aptikus galingą sprogmenį šalia Įstaigos.

Priklausomai nuo ekstremaliosios situacijos pobūdžio, Įstaigos evakavimą administracijos direktoriaus sprendimu būtų vykdoma pėsčiomis ar savivaldybės administracijos pateiktu transportu.

Įstaigos vadovui tikslus evakavimo maršrutas, kryptis ir laikina apgyvendinimo vieta bus nurodyta savivaldybės administracijos direktoriaus sprendime vykdyti evakavimą.

Įstaigos vadovas, gavęs (sužinojęs iš masinių informacijos priemonių) administracijos direktoriaus sprendimą vykdyti evakavimą iš Įstaigos teritorijos, atsižvelgdama į šio Plano nuostatas ir į esamą padėtį, nurodo:

1. Stabdyti bet kokią Įstaigos veiklą.
  2. Parengti Įstaigos pastatus ir teritoriją evakavimui (atjungti elektros, šilumos energijos, vandens, dujų tiekimą, imtis priemonių teritorijos pastatų, patalpų saugumo užtikrinimui).
  3. Organizuoti svarbių dokumentų ir materialinių vertybių evakavimą.
  4. Evakuotis į susibūrimo vietą ir atlikti darbuotojų ir vaikų registraciją.
  5. Maršrutą ir savivaldybės gyventojų surinkimo punktą į kurį bus vykdomas evakavimas;
  6. Kaip, kokiu transportu bus vykdomas evakavimas (pėsčiomis, savivaldybės administracijos pateiktu transportu);
  7. Asmenis, atsakingus **už saugų vaikų evakavimą iš pastatų ir evakavimo maršrutuose**.
  8. Asmenis, atsakingus už laikinoje apgyvendinimo vietoje vykdoma vaikų registraciją.
- Įstaigos parengimo evakavimui ir darbuotojų evakavimo darbus organizuoja ir koordinuoja (nustato reikalingą personalą, telkia materialinius išteklius, renka ir perduoda informaciją) Įstaigos Gelbėjimo darbų valdymo ir koordinavimo grupė.

5.2. Aprūpinimo asmeninės apsaugos priemonėmis organizavimo tvarka

Didelių pramoninių avarių ar kitų nelaimių atvejais žmonėms apsaugoti yra naudojamos asmeninės apsaugos priemonės. Šių priemonių paskirtis – apsaugoti žmones nuo radioaktyviųjų ar cheminių medžiagų, kad jos nepatektų į kvėpavimo takus ir ant odos.

Asmeninės apsaugos priemonės kaupiamos Įstaigoje jas įsigyjant savo lėšomis, saugant ir išduodant darbuotojams Įstaigos vadovo nurodymu.

Asmeninių apsaugos priemonių, kurios būtų naudojamos darbuotojų apsaugai ekstremaliųjų situacijų metu, Įstaiga neturi.

Asmeninių apsaugos priemonių įsigijimas planuojamas Įstaigos Ekstremaliųjų situacijų prevencijos priemonių plane. Už šių priemonių įsigijimą atsakingas **Įstaigos vadovas**.

Už asmeninių apsaugos priemonių įsigijimo, išdavimo organizavimą gresiant ar susidarius ekstremaliajai situacijai atsakingas **darbuotojas, atsakingas už civilinę saugą Įstaigoje**.

Rekomendacijos kaip pasigaminti ir naudoti marlės-vatos ar vien marlės kaukę pateiktos **Plano priede Nr. 13**.

5.3. Kolektyvinės apsaugos statiniai ir jų panaudojimo galimybės

Įstaigos patalpos Marijampolės savivaldybės ESVP yra numatoma panaudoti kaip **kolektyvinės apsaugos patalpas** ekstremaliųjų situacijų atvejais. Kolektyvinės apsaugos patalpų paskirtis nurodyta **Plano priede Nr. 15**.

Įstaigos darbuotojų ir vaikų apsauga **kolektyvinės apsaugos vietoje** vykdoma:

- Esant uragano pavojui;
- Esant radiacinės taršos grėsmei (vadovaujantis Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento, Marijampolės savivaldybės administracijos, Radiacinės saugos centro specialistų rekomendacijomis);
- Esant kitoms grėsmėms (vadovaujanti civilinės saugos sistemos atsakingų institucijų rekomendacijomis);
- Esant kitoms grėsmėms **Įstaigos vadovo arba Marijampolės savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimu**.

Patalpas parengti ir naudoti darbuotojų ir vaikų apsaugai, nurodo **Įstaigos vadovas arba jo įgaliotas asmuo**.

Už patalpų sandarinimui reikalingų medžiagų pateikimą, sandarinimo darbų organizavimą ir koordinavimą **atsakingas Direktoriaus pavaduotojas ūkiui**.

Patalpų sandarinimo darbus vykdo įstaigos darbuotojai.

Darbuotojai ir vaikai, gavę nurodymą slėptis, saugiai baigia bet kokią veiklą ir vyksta į nurodytą kolektyvinės apsaugos vietą ir vykdo Įstaigos vadovo nurodymus.

Darbuotojų ir vaikų, atvykusių į kolektyvinės apsaugos vietą, priėmimą, laikiną apsaugą, medicinos ir kitos pagalbos teikimą organizuoja ir koordinuoja **Įstaigos Gelbėjimo darbų valdymo ir koordinavimo grupės nariai**.

Dėl ilgalaikio Įstaigos darbuotojų ir vaikų apsaugos organizavimo ir tolesnių veiksmų, **Įstaigos vadovas** kreipiasi į savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centro koordinatorių

ar į Marijampolės savivaldybės administracijos Civilinės saugos specialistus. (Kontaktai pateikti 2 Plano priede.).

5.4. Pirmosios pagalbos teikimo darbuotojams, vaikams, nukentėjusiems įvykių metu, organizavimas.

Įstaigos darbuotojams keliami reikalavimai, kad kasdieniniame darbo režime ar susidariusių įvykių, ekstremaliųjų įvykių ar ekstremaliosios situacijos atveju sugebėtų ir būtų pasirengę suteikti pirmąją medicinos pagalbą nukentėjusiems bendradarbiams.

Įstaigoje yra 4 pirmos pagalbos rinkiniai. Už pirmos pagalbos suteikimą atsakingas Pedagoginis personalas, kuris turi pirmos pagalbos teikimo pažymėjimus.

Esant rimtesniam sužeidimui kviečiami medikai bendruoju pagalbos telefonu 112.

6. GRESIANČIŲ AR ĮVYKUSIŲ ĮVYKIŲ LIKVIDAVIMO IR JŲ PADARINIŲ ŠALINIMO ORGANIZAVIMAS IR KOORDINAVIMAS

Vadovaujantis Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2010 m. balandžio 19 d. įsakymu Nr. 1-134 (Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos 2019 m. gegužės 1 d. įsakymo Nr. 1-37 redakcija) patvirtintais kriterijais ūkio subjektams ir kitoms įstaigoms, kurių vadovai turi organizuoti ekstremaliųjų situacijų valdymo planų rengimą, derinimą ir tvirtinimą, ir ūkio subjektams, kurių vadovai turi sudaryti ekstremaliųjų situacijų operacijų centrą, Įstaiga nesudaro Ekstremaliųjų situacijų operacijų centro, organizuojantį ir koordinuojantį ekstremaliųjų situacijų valdymą ir užtikrinantį ekstremaliųjų situacijų komisijos priimtų sprendimų įgyvendinimą bei nesteigia avarijų likvidavimo darbus atliekančių padalinių, todėl šio Plano skyriaus nerengia.

7. SAVIVALDYBĖS EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ VALDYMO PLANE NURODYTŲ UŽDUOČIŲ VYKDYMO ORGANIZAVIMAS.

7.1. Savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo plane nurodyto ūkio subjekto, kitos įstaigos, kurių turimų materialinių išteklių teikimas ekstremaliųjų situacijų atvejais yra tikslingas, užduotys

Įstaiga Marijampolės savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo plane, nėra įtraukta kaip ūkio subjektas, kurio turimų materialinių išteklių teikimas yra tikslingas ekstremaliųjų situacijų atvejais.

Kitokių užduočių, susijusių su reagavimu gresiančių ir (ar) susidariusių ekstremaliųjų situacijų atvejais, šalinant ekstremaliųjų situacijų padarinius, savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo plane nėra numatyta.

7.2. Įstaigos darbuotojų veiksmai, gavus savivaldybės administracijos direktoriaus reikalavimą dėl savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo plane nurodytų užduočių vykdymo ir (ar) turimų materialinių išteklių teikimo, pagal pasirašytas sutartis

Marijampolės savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų valdymo plane su Įstaiga sutarčių nėra sudaryta.

7.3. Įstaigos darbuotojų veiksmai, gavus iš savivaldybės administracijos direktoriaus nurodymą Įstaigai priklausančias (valdomas) patalpas, statinius pritaikyti gyventojų kolektyvinei apsaugai

Marijampolės savivaldybės ekstremaliųjų situacijų plane numatyta, jog Ekstremaliųjų situacijų atvejais nukentėjusieji būtų laikinai apgyvendinti Įstaigos patalpose. Marijampolės ESVP Įstaigai numatyta:

Patalpas parengti ir naudoti gyventojų, darbuotojų ir vaikų apsaugai nurodo **Įstaigos vadovas arba jo įgaliotas asmuo**. Kolektyvinės apsaugos patalpų paskirtis nurodyta **Plano priede Nr. 15**.

Už patalpų parengimą laikinai apgyvendinti gyventojus, reikalingų medžiagų pateikimą, sandarinimo darbų organizavimą ir koordinavimą atsakingas– **Direktorius pavaduotojas ūkiui**.

Patalpų parengimo ir sandarinimo darbus vykdo Įstaigos darbuotojai.

Marijampolės savivaldybės Gyventojų evakavimo ir priėmimo komisija organizuoja nukentėjusių gyventojų aprūpinimą maistu ir pirmo būtinumo priemonėmis bei jų maitinimą.

8. VEIKLOS TĘSTINUMO UŽTIKRINIMAS

8.1. Svarbiausios veiklos sritys, kurios įvykių, ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų metu būtų vykdomos nepertraukiamai, ir veiksmai, kurie būtini užtikrinant nepertraukiamą svarbiausių funkcijų vykdymą

Ekstremalių įvykių ir ekstremalių situacijų metu nutrūkus vaikų ugdymo paslaugų teikimui, savivaldybės administracijos direktorius organizuoja jų atnaujinimą. Prireikus organizuoti materialinių išteklių, reikalingų būtiniausioms gyvenimo sąlygoms atkurti, telkimą, aktyvuojamas savivaldybės ESOC.

Susidarius ekstremaliajai situacijai, vaikų ugdymo paslaugų teikimo tikslas – organizuoti vaikų ugdymo, siekiant sudaryti būtiniausias gyvenimo sąlygas ir išvengti užkrečiamųjų ligų protrūkio. Būtiniausios teikiamos paslaugos yra: pradinis ugdymas. Už Įstaigos veiklos nepertraukiamą veiklą atsakingas **Įstaigos vadovas**.

Užtikrinant nepertraukiamą svarbiausių funkcijų vykdymą ekstremalių situacijų metu ugdymą galima vykdyti ir nuotoliniu būdu.

8.2. Numatyti minimalūs žmogiškieji ir materialiniai ištekliai, kurie reikalingi vykdant svarbiausias funkcijas ir veiksmus

Ekstremaliųjų situacijų atvejais neatidėliotiniams darbams atlikti, ekstremaliosioms situacijoms likviduoti ir jų padariniams šalinti, Įstaigoje bus naudojami turimi materialiniai ištekliai ir Įstaigos žmogiškieji ištekliai.

Savivaldybės lygio ekstremaliosios situacijos atveju, savivaldybės ekstremaliosios situacijos operacijų vadovui ar gelbėjimo darbų vadovui nustačius, kiek ir kokių papildomų materialinių išteklių reikia neatidėliotiniams darbams atlikti, savivaldybės lygio ekstremaliajai situacijai likviduoti ir jos padariniams šalinti, savivaldybės institucijų ir įstaigų, ūkio subjektų veiklai palaikyti ir atkurti, ūkio subjektai, kurių steigėja yra savivaldybė, savivaldybės administracijos direktoriaus rašytiniu reikalavimu teikia materialinius išteklius gelbėjimo darbų vadovui arba savivaldybės ekstremaliosios situacijos operacijų vadovui į savivaldybės administracijos direktoriaus nurodytą vietą. Neatidėliotinais atvejais, kai kyla didelis pavojus gyventojų gyvybei, sveikatai, turtui ar aplinkai, savivaldybės administracijos direktoriaus rašytiniu reikalavimu turimus materialinius išteklius gelbėjimo darbų vadovui ar operacijų vadovui į savivaldybės administracijos direktoriaus nurodytą vietą teikia pagal poreikį.

8.3. Nustatytos veiklos sritys ir veiksmai, kurių vykdymas įvykių, ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų metu gali būti laikinai nutrauktas arba apribotas

Nustatyti veiklos sritys ir veiksmus, kurių vykdymas įvykių, ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų metu gali būti laikinai nutrauktas arba apribotas Įstaigoje vertinimą.

Ekstremaliųjų situacijų atvejais, Įstaiga laikinai gali sustabdyti neformalųjį mokymą.

Įstaigoje ekstremaliųjų situacijų padarinių šalinimo darbus koordinuoja ir organizuoja Įstaigos gelbėjimo darbų **valdymo ir koordinavimo grupė**.

9. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

Patvirtinto ar atnaujinto plano kopijos skaitmeninė jo versija, su institucijų suderinimais, siunčiama Marijampolės savivaldybės administracijos atsakingiems specialistams už civilinę saugą ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo plano patvirtinimo ar atnaujinimo.

Plano tikslinimas – plane esančios informacijos pakeitimas ir (ar) papildymas. Ilgainiui gali keistis ūkio subjekto, kitos įstaigos darbuotojai, jų telefonų numeriai, materialinių išteklių

suvestinėse, schemose pateikti duomenys ir t. t. Tikslinimo procedūra atliekama ne rečiau kaip **vieną kartą per metus**. Patikslinto plano kopijos (plano išrašai) išsiunčiamos į planą įtrauktoms institucijoms;

Plano atnaujinimas – procesas, kai planas yra peržiūrimas iš esmės. Jį rekomenduojama atlikti **vieną kartą per 3 metus** arba anksčiau, atsižvelgiant į Įstaigos, kitos įstaigos civilinės saugos sistemos parengčiai užtikrinti įtaką turinčius veiksnius (pvz., įvykus įvykiui, po civilinės saugos pratybų, atsiradus naujiems pavojams, pasikeitus civilinę saugą reglamentuojantiems teisės aktams, pertvarkius ar modernizavus įrenginius, technologinius procesus ar įvykus kitiems pokyčiams, didinantiems galimų įvykių riziką ir mažinantiems darbuotojų saugumą). Plano atnaujinimai turi būti suderinti su institucijomis, įtrauktomis į planą. Patvirtinto plano kopijos (plano išrašai) išsiunčiamos į planą įtrauktoms institucijoms.

MARIJAMPOLĖS „ŠALTINIO“ PROGIMNAZIJA

EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ VALDYMO PLANO

PRIEDAI

Plano priedas Nr. 1

MARIJAMPOLĖS „ŠALTINIO“**PROGIMNAZIJA****GALIMŲ PAVOJŲ IR EKSTREMALIŲJŲ
SITUACIJŲ RIZIKOS ANALIZĖ**

Mokolų g. 61 Marijampolė

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1.1. Rizikos analizės tikslas

Marijampolės „Šaltinio“ progimnazija (toliau – Įstaiga), galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizė atlikta vadovaujantis metodinėmis rekomendacijomis (toliau – Rekomendacijos), patvirtintomis Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2011 m birželio 2 d. įsakymu Nr. 1-189.

Galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizės (toliau – rizikos analizė) tikslas – nustatyti galimus pavojus, įvertinti ekstremaliųjų situacijų rizikos (toliau – rizika) lygį ir numatyti rizikos valdymo priemones: sumažinti galimų pavojų kilimo tikimybę, galimus padarinius ir pagerinti didelės rizikos ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų valdymo galimybes.

1.2. Rizikos analizės etapai

Rizikos analizė buvo atlikta šiais etapais:

1. Nustatyti galimi pavojai.
2. Atliktas rizikos vertinimas.
3. Nustatytas rizikos lygis ir jos priimtumas (priimtina ar nepriimtina).

Buvo taikyti praktikoje naudojami kiekybiniai ir kokybiniai rizikos vertinimo metodai ir kriterijai.

Duomenys, gauti atlikus rizikos analizę, bus naudojami:

1. Rengiant Įstaigos Ekstremaliųjų situacijų prevencijos priemonių planą.
2. Rengiant Įstaigos Ekstremaliųjų situacijų valdymo planą.

1.2. Pagrindinės sąvokos

Rekomendacijose vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatyme (Žin., 1998, Nr. 115-3230; 2009, Nr. 159-7207) ir kituose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

Galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizė - tai procedūrų sistema, skirta galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos šaltinių nustatymui bei įvertinimui.

Galimas pavojus - objektas ar reiškinys, esant tam tikroms aplinkybėms galintis kelti grėsmę gyventojų gyvybei ar sveikatai, turtui ir (arba) aplinkai.

Rizika - tikimybė įvykio, galinčio įvykti per tam tikrą laiko tarpą, ir turėti nepageidaujamų pasekmių gyventojų gyvybei ar sveikatai, turtui ir (arba) aplinkai.

Rizikos lygis - tai santykinė rizikos lygio išraiška, nustatyta rizikos vertintojų bendra nuomone, kuri parodo, kiek vienas rizikos šaltinis pavojingesnis kitų atžvilgiu.

Priimtina rizika - rizikos lygis, dėl kurio nebūtina numatyti prevencijos priemonių ir jų valdymo.

Labai didelė ar didelė rizika - rizikos lygis, dėl kurio reikėtų atkreipti dėmesį ir sustiprinti pasirengimą ekstremaliosioms situacijoms bei numatyti prevencines priemones joms išvengti.

II. GALIMŲ PAVOJŲ NUSTATYMAS

Galimi pavojai nustatyti remiantis moksliniais, statistiniais, istoriniais duomenimis, specialistų ir ekspertų vertinimais, Lietuvos ir kitų šalių patirtimi, analizuojamos aplinkos apžiūra, įvykių modeliavimu, taip pat Ekstremalių įvykių kriterijais, patvirtintais Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. kovo 9 d. nutarimu Nr. 241 (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. rugpjūčio 24d. nutarimo Nr. 988 redakcija).

Galimas pavojus suprantamas kaip galimų įvykių, ekstremaliųjų įvykių, ekstremaliųjų situacijų keliama grėsmė Įstaigos darbuotojų, vaikų gyvybei ar sveikatai, turtui ir (arba) aplinkai.

Pirmiausia nustatyti visi galimi gamtiniai ir žmogaus veiklos sukelti pavojai, kurie gali kilti Įstaigoje:

1. Dėl geografinės padėties.
2. Dėl atliekamų technologinių procesų ar gedimų.
3. Dėl darbuotojo klaidos (žmogiškasis veiksnys).
4. Dėl pastato (-ų) projektavimo, konstrukcijų ar įrenginių (fizinis veiksnys).

Toliau nustatyti pavojai, kurie gali kilti už Įstaigos ribų, bet turėti padarinių (poveikį) darbuotojų ar vaikų gyvybei ar sveikatai, turtui, aplinkai, Įstaigos veiklos tęstinumui.

Nustatyti galimi pavojai surašyti į 1 lentelę, nurodyta jų padarinių (poveikio) zona, galimas išplitimas, pateiktos jų kilimo priežastys (kodėl ir kaip jie gali kilti) užpildytos 8 lentelės 1 ir 2 skiltys.

NUSTATYTŲ GALIMŲ PAVOJŲ APIBŪDINIMAS

1 lentelė

Eil. Nr.	Nustatytas galimas pavojus	Nustatyto galimo pavojaus padarinių (poveikio) zona ir galimas pavojaus išplitimas	Galimo pavojaus kilimo priežastys
Pavojai, kurie gali kilti Įstaigoje			
1.	Gaisras	Įstaigos pastatai, Įstaigos teritorija	Gamtinės kilmės, žmogaus veikla
2.	Teroro aktas (įkaitų paėmimas, ginkluotas įsiveržimas)	Įstaigos pastatai, Įstaigos teritorija	Žmogaus veikla
3.	Grasvinimas įvykdyti teroro aktą (sprogmuo, pavojinga medžiaga)	Įstaigos pastatai, Įstaigos teritorija	Žmogaus veikla
4.	Pavojingos ar ypač pavojingos žmonių užkrečiamos ligos protrūkis ar epidemija	Įstaigos pastatai, darbuotojų gyvenamosios vietos	Gamtinės kilmės
5.	Įstaigos pastatų ar atskirų konstrukcijų dalinis sugriovimas	Įstaigos pastatai	Žmogaus veikla, techninis įvykis
Pavojai, kurie gali kilti už Įstaigos ribų			
6.	Labai smarkus vėjas, uraganas, škvalas	Įstaigos pastatai, Įstaigos teritorija	Gamtinės kilmės
7.	Kitas gamtinis, techninis, ar socialinis įvykis	Įstaigos pastatai, Įstaigos teritorija	Gamtinės kilmės, žmogaus veikla
8.	Teritorijos ir patalpų užteršimas pavojingomis cheminėmis medžiagomis	Įstaigos pastatai,	Transportuojant pavojingą krovinį
9.	Rastas sprogmuo	Įstaigos ar šalia esanti teritorija	Pasaulinių karų liekanos
10.	Elektros energijos tiekimo nutraukimas	Įstaigos pastatai	Techninio pobūdžio avarija elektros tinkluose
11.	Geriamojo vandens tiekimo nutraukimas	Įstaigos pastatai	Techninio pobūdžio avarija komunaliniuose tinkluose
12.	Teritorijos užteršimas radioaktyviomis medžiagomis	Įstaigos pastatai, Įstaigos teritorija	Techninio pobūdžio avarija

III. RIZIKOS VERTINIMAS

Šiame etape analizuojama nustatytų galimų pavojų tikimybė ir galimi padariniai (poveikis).

Kiekvieno nustatyto galimo pavojaus tikimybė (T) vertinama balais pagal Rekomendacijose pateiktus galimo pavojaus tikimybės įvertinimo kriterijus (2 lentelė). Galimo pavojaus tikimybės vertinimas balais įrašomas į 8 lentelės 3 skiltį.

GALIMO PAVOJAUS TIKIMYBĖS (T) ĮVERTINIMO KRITERIJAI

2 lentelė

Galimo pavojaus tikimybės (T) įvertinimas	Galimo pavojaus tikimybės lygis	Vertinimo balai
Gali įvykti dažniau negu kartą per metus	labai didelė tikimybė	5
Gali įvykti kartą per 1–10 metų	didelė tikimybė	4
Gali įvykti kartą per 10–50 metų	vidutinė tikimybė	3
Gali įvykti kartą per 50–100 metų	maža tikimybė	2
Gali įvykti rečiau negu kartą per 100 metų	labai maža tikimybė	1

Nustačius galimo pavojaus tikimybę (T), analizuojami jo padariniai (poveikis) (P)

Įstaigos:

1. Darbuotojų, vaikų gyvybei ir sveikatai (P1).
2. Turtui ir aplinkai (P2).
3. Veiklos tęstinumui (P3).

Nustatomas galimas nukentėjusiųjų: žuvusiųjų, sužeistųjų, evakuotinių darbuotojų, vaikų skaičius. Šie duomenys įrašomi į 3 lentelės 2 skiltį.

Nustatomi ir 4 bei 5 lentelėse aprašomi:

1. Galimi padariniai (poveikis) turtui ir numatomi nuostoliai.
2. Galima aplinkos tarša, galimi padariniai (poveikis) aplinkai ir numatomi nuostoliai.

Įvertinami ir 6 lentelėje aprašomi galimi padariniai (poveikis) Įstaigos veiklos tęstinumui, numatoma galimų padarinių (poveikio) trukmė.

**GALIMŲ PAVOJŲ PADARINIAI (POVEIKIS) DARBUOTOJŲ GYVYBEI IR
SVEIKATAI (P1)**

3 lentelė

Nustatytas galimas pavojus	Galimų nukentėti darbuotojų ir vaikų skaičius (žuvusiųjų ir (ar) sužeistųjų, ir (ar) evakuotųjų darbuotojų ir vaikų)
Pavojai, kurie gali kilti Įstaigoje	
Gaisras	Žuvo ne daugiau kaip 5 darbuotojai ar vaikai ir (ar) sužalota nuo 5 iki 10 darbuotojų ar vaikų, ir (ar) nuo 50 iki 100 darbuotojų ar vaikų evakuota
Teroro aktas (įkaitų paėmimas, ginkluotas įsiveržimas)	Sužaloti 1–5 darbuotojai ar vaikai ir (ar) iki 50 darbuotojų ar vaikų evakuota
Grasėjimas įvykdyti teroro aktą (sprogmuo, pavojinga medžiaga)	Žuvo ne daugiau kaip 5 darbuotojai ar vaikai ir (ar) sužalota nuo 5 iki 10 darbuotojų ar vaikų, ir (ar) nuo 50 iki 100 darbuotojų ar vaikų evakuota
Pavojingos ar ypač pavojingos žmonių užkrečiamos ligos protrūkis ar epidemija	Žuvo ne daugiau kaip 5 darbuotojai ar vaikai ir (ar) sužalota nuo 5 iki 10 darbuotojų ar vaikų, ir (ar) nuo 50 iki 100 darbuotojų ar vaikų evakuota
Įstaigos pastato ar atskirų konstrukcijų dalinis sugriovimas	Sužaloti 1–5 darbuotojai ar vaikai ir (ar) iki 50 darbuotojų ar vaikų evakuota
Pavojai, kurie gali kilti už Įstaigos ribų	
Labai smarkus vėjas, uraganas	Žuvusiųjų, sužeistųjų nėra ir (ar) darbuotojų ar vaikų evakuoti nereikia
Kitas gamtinis, techninis, ar socialinis įvykis	Žuvusiųjų, sužeistųjų nėra ir (ar) darbuotojų ar vaikų evakuoti nereikia
Teritorijos ir patalpų užteršimas pavojingomis cheminėmis medžiagomis	Sužaloti 1–5 darbuotojai ar vaikai ir (ar) iki 50 darbuotojų ar vaikų evakuota
Rastas sprogmuo	Sužaloti 1–5 darbuotojai ar vaikai ir (ar) iki 50 darbuotojų ar vaikų evakuota
Elektros energijos tiekimo nutraukimas	Žuvusiųjų, sužeistųjų nėra ir (ar) darbuotojų ar vaikų evakuoti nereikia
Geriamojo vandens tiekimo nutraukimas	Žuvusiųjų, sužeistųjų nėra ir (ar) darbuotojų ar vaikų evakuoti nereikia
Teritorijos užteršimas radioaktyviomis medžiagomis	Žuvusiųjų, sužeistųjų nėra ir (ar) darbuotojų ar vaikų evakuoti nereikia

GALIMŲ PAVOJŲ PADARINIAI (POVEIKIS) TURTUI (P2)

4 lentelė

Nustatytas galimas pavojus	Galimi padariniai (poveikis) turtui	Numatomi nuostoliai
Pavojai, kurie gali kilti Įstaigoje		
Gaisras	Sugriautos pastato konstrukcijos, aplietos patalpos, sunaikintas, sugadintas inventorių	Įstaigai – nuo 30 iki 40 proc. turto vertės
Teroro aktas (įkaitų paėmimas, ginkluotas įsiveržimas)	Sugadintas inventorių likviduojant teroro akto pasekmes	Įstaigai – mažiau nei 5 proc. turto vertės
Grasėjimas įvykdyti teroro aktą (sprogmuo, pavojinga medžiaga)	Sugadintas inventorių vykdant sprogmens, pavojingos medžiagos paiešką	Įstaigai – mažiau nei 5 proc. turto vertės
Pavojingos ar ypač pavojingos žmonių užkrečiamos ligos protrūkis ar epidemija	Sugadintas inventorių atliekant patalpų dezinfekciją	Įstaigai – mažiau nei 5 proc. turto vertės
Įstaigos pastato ar atskirų konstrukcijų dalinis sugriovimas	Sugriautos pastato konstrukcijos sunaikintas, sugadintas inventorių	Įstaigai – nuo 5 iki 10 proc. turto vertės
Pavojai, kurie gali kilti už Įstaigos ribų		
Labai smarkus vėjas, uraganas	Sugriautos pastato konstrukcijos sunaikintas, sugadintas inventorių	Įstaigai – nuo 5 iki 10 proc. turto vertės
Kitas gamtinis, techninis, ar socialinis įvykis	Sugriautos pastato konstrukcijos sunaikintas, sugadintas inventorių	Įstaigai – mažiau nei 5 proc. turto vertės
Teritorijos ir patalpų užteršimas pavojingomis cheminėmis medžiagomis	Sugadintas inventorių atliekant patalpų valymą	Įstaigai – nuo 5 iki 10 proc. turto vertės
Rastas sprogmuo	Poveikio turtui nėra	Įstaigai – mažiau nei 5 proc. turto vertės
Elektros energijos tiekimo nutraukimas	Sugadintas inventorių	Įstaigai – mažiau nei 5 proc. turto vertės
Geriamojo vandens tiekimo nutraukimas	Poveikio turtui nėra	Įstaigai – mažiau nei 5 proc. turto vertės
Teritorijos užteršimas radioaktyviomis medžiagomis	laikinas veiklos nutrūkimas, apribojimas, turto praradimas arba sugadinimas	Įstaigai – nuo 5 iki 10 proc. turto vertės

GALIMŲ PAVOJŲ PADARINIAI (POVEIKIS) APLINKAI (P2)

5 lentelė

Nustatytas galimas pavojus	Galima oro tarša	Galima paviršinio ir (ar) požeminio vandens tarša	Galima grunto tarša	Galimi padariniai (poveikis) gamtinei aplinkai	Numatomi nuostoliai
1	2	3	4	5	6
Pavojai, kurie gali kilti Įstaigoje					
Gaisras	Nežymi	Nėra	Nėra	Nežymus	Įstaigai – nuo 30 iki 40 proc. turto vertės
Teroro aktas (įkaitų paėmimas, ginkluotas įsiveržimas)	Nėra	Nėra	Nėra	Nėra	Įstaigai mažiau nei 5 proc. turto vertės
Grasvinimas įvykdyti teroro aktą (sprogmuo, pavojinga medžiaga)	Nėra	Nėra	Nėra	Nėra	Įstaigai mažiau nei 5 proc. turto vertės
Pavojingos ar ypač pavojingos žmonių užkrečiamos ligos protrūkis ar epidemija	Nėra	Nėra	Nėra	Nėra	Įstaigai mažiau nei 5 proc. turto vertės
Įstaigos pastato ar atskirų konstrukcijų dalinis sugriovimas	Nėra	Nėra	Nėra	Nėra	Įstaigai – nuo 5 iki 10 proc. turto vertės
Pavojai, kurie gali kilti už Įstaigos ribų					
Labai smarkus vėjas, uraganas	Nėra	Nėra	Nėra	Medžių, augalų sužalojimas, sunaikinimas	Įstaigai – nuo 5 iki 10 proc. turto vertės
Kitas gamtinis, techninis, ar socialinis įvykis	Nėra	Nėra	Nėra	Medžių, augalų sužalojimas, sunaikinimas	Įstaigai mažiau nei 5 proc. turto vertės

Nustatytas galimas pavojus	Galima oro tarša	Galima paviršinio ir (ar) požeminio vandens tarša	Galima grunto tarša	Galimi padariniai (poveikis) gamtinei aplinkai	Numatomi nuostoliai
Teritorijos ir patalpų užteršimas pavojingomis cheminėmis medžiagomis	Taip	Nėra	Nežymus	Augalijos sužalojimas, sunaikinimas	Įstaigai mažiau nei 5 proc. turto vertės
Rastas sprogmuo	Nėra	Nėra	Nėra	Nežymi	Įstaigai mažiau nei 5 proc. turto vertės
Elektros energijos tiekimo nutraukimas	Nėra	Nežymus	Nežymi	Nežymi	Įstaigai mažiau nei 5 proc. turto vertės
Geriamojo vandens tiekimo nutraukimas	Nėra	Nėra	Nėra	Nėra	Įstaigai mažiau nei 5 proc. turto vertės
Teritorijos užteršimas radioaktyviomis medžiagomis	Taip	Taip	Taip	Taip	Įstaigai – nuo 5 iki 10 proc. turto vertės

GALIMŲ PAVOJŲ PADARINIAI (POVEIKIS) VEIKLOS TĘSTINUMUI (P3)

6 lentelė

Nustatytas galimas pavojus	Galimi padariniai (poveikis) veiklos tęstinumui	Galimų padarinių (poveikio) trukmė (valandomis arba paromis)
1	2	3
Pavojai, kurie gali kilti Įstaigoje		
Gaisras	Sutrikdomas pedagoginės administracinis, ūkinės veiklos darbas	Kai veikla sutrikdoma daugiau kaip 30 parų
Teroro aktas (įkaitų paėmimas, ginkluotas įsiveržimas)	Nutraukiamas pedagoginės, administracinis, ūkinės veiklos darbas	Kai veikla sutrikdoma nuo 1 iki 3 parų
Grasinimas įvykdyti teroro aktą (sprogmuo, pavojinga medžiaga)	Nutraukiamas pedagoginės, administracinis, ūkinės veiklos darbas	Kai veikla sutrikdoma nuo 6 iki 24 valandų
Pavojingos ar ypač pavojingos žmonių užkrečiamos ligos protrūkis ar epidemija	Sutrikdomas pedagoginės administracinis, ūkinės veiklos darbas	Kai veikla sutrikdoma nuo 6 iki 24 valandų
Įstaigos pastato ar atskirų konstrukcijų dalinis sugriovimas	Sutrikdomas pedagoginės administracinis, ūkinės veiklos darbas	Kai veikla sutrikdoma nuo 6 iki 24 valandų
Pavojai, kurie gali kilti už Įstaigos ribų		
Labai smarkus vėjas, uraganas	Sutrikdomas pedagoginės administracinis, ūkinės veiklos darbas	Kai veikla sutrikdoma nuo 1 iki 3 parų
Kitas gamtinis, techninis, ar socialinis įvykis	Sutrikdomas pedagoginės administracinis, ūkinės veiklos darbas	Kai veikla sutrikdoma iki 6 valandų
Teritorijos ir patalpų užteršimas pavojingomis cheminėmis medžiagomis	Nutraukiamas pedagoginės, administracinis, ūkinės veiklos darbas	Kai veikla sutrikdoma nuo 6 iki 24 valandų
Rastas sprogmuo	Nutraukiamas pedagoginės, administracinis, ūkinės veiklos darbas	Kai veikla sutrikdoma nuo 1 iki 3 parų
Elektros energijos tiekimo nutraukimas	Nutraukiamas pedagoginės, administracinis, ūkinės veiklos darbas	Kai veikla sutrikdoma iki 6 valandų
Geriamojo vandens tiekimo nutraukimas	Sutrikdomas pedagoginės administracinis, ūkinės veiklos darbas	Kai veikla sutrikdoma iki 6 val.
Teritorijos užteršimas radioaktyviomis medžiagomis	Nutraukiamas pedagoginės, administracinis, ūkinės veiklos darbas	Kai veikla sutrikdoma nuo 6 iki 24 valandų

Kiekvieno galimo pavojaus padariniai (poveikis) (P1, P2, P3) įvertinami balais pagal 7 lentelėje pateiktus įvertinimo kriterijus. Balai surašomi į 8 lentelės 4, 5, 6 skiltis.

Galimi padariniai (poveikis) turtui ir aplinkai vertinami balais, atsižvelgiant į 4 ir 5 lentelėse numatomus nuostolius (4 ir 5 lentelėse nurodyti nuostoliai sumuojami).

GALIMŲ PADARINIŲ (POVEIKIO) (P) ĮVERTINIMO KRITERIJAI

7 lentelė

Galimų padarinių (poveikio) gyventojų gyvybei ir sveikatai (P1) įvertinimas	Galimų padarinių (poveikio) lygis	Vertinimo balai
Žuvusiųjų, sužeistųjų nėra ir (ar) darbuotojų ar vaikų evakuoti nereikia	nereikšmingas	1
Sužaloti 1–5 darbuotojai ar vaikai ir (ar) iki 50 darbuotojų ar vaikų evakuota	ribotas	2
Žuvo ne daugiau kaip 5 darbuotojai ar vaikai ir (ar) sužalota nuo 5 iki 10 darbuotojų ar vaikų, ir (ar) nuo 50 iki 100 darbuotojų ar vaikų evakuota	didelis	3
Žuvo ne daugiau kaip 20 darbuotojų ar vaikų ir (ar) nuo 10 iki 50 darbuotojų ar vaikų sunkiai sužalota, ir (ar) nuo 100 iki 200 darbuotojų ar vaikų evakuota	labai didelis	4
Žuvo daugiau nei 20 darbuotojų ar vaikų ir (ar) sužalota daugiau nei 50 darbuotojų ar vaikų, ir (ar) daugiau kaip 200 darbuotojų ar vaikų evakuota	katastrofinis	5

7 lentelė (tęsinys)

Galimų padarinių (poveikio) turtui ir aplinkai (P2) įvertinimas	Galimų padarinių (poveikio) lygis	Vertinimo balai
Įstaigai – mažiau nei 5 proc. turto vertės	nereikšmingas	1
Įstaigai – nuo 5 iki 10 proc. turto vertės	ribotas	2
Įstaigai – nuo 10 iki 30 proc. turto vertės	didelis	3
Įstaigai – nuo 30 iki 40 proc. turto vertės	labai didelis	4
Įstaigai – daugiau kaip 40 proc. turto vertės	katastrofinis	5

7 lentelė (tęsinys)

Galimų padarinių (poveikio) veiklos tęstinumui (P3) įvertinimas	Galimų padarinių (poveikio) lygis	Vertinimo balai
Kai veikla sutrikdoma iki 6 valandų	nereikšmingas	1
Kai veikla sutrikdoma nuo 6 iki 24 valandų	ribotas	2
Kai veikla sutrikdoma nuo 1 iki 3 parų	didelis	3
Kai veikla sutrikdoma nuo 3 iki 30 parų	labai didelis	4
Kai veikla sutrikdoma daugiau kaip 30 parų	katastrofinis	5

GALIMŲ PAVOJŲ RIZIKOS ĮVERTINIMAS

8 lentelė

Galimas pavojus	Galimo pavojaus tikimybės įvertinimas balais (T)	Galimų padarinių (poveikio) (P) įvertinimas balais			Rizikos lygio (R) nustatymas			Bendras rizikos lygis (R) R=R1+R2+R3
		Galimi padariniai (poveikis) gyvybei ir sveikatai (P1)	Galimi padariniai (poveikis) turtui ir aplinkai (P2)	Galimi padariniai (poveikis) veiklos tęstinumui (P3)	Galimo pavojaus rizikos gyvybei ir sveikatai lygis (R1) R1=TxP1	Galimo pavojaus rizikos turtui ir aplinkai lygis (R2) R2=TxP2	Galimo pavojaus rizikos veiklos tęstinumui lygis (R3) R3=TxP3	
2	3	4	5	6	7	8	9	10
Pavojai, kurie gali kilti Įstaigoje								
Gaisras	3	3	4	5	9 didelė	12 didelė	15 labai didelė	36 labai didelė
Teroro aktas (įkaitų paėmimas, ginkluotas įsiveržimas)	1	2	1	3	2 priimtina	1 priimtina	3 priimtina	6 priimtina
Grasvinimas įvykdyti teroro aktą (sprogmuo, pavojinga medžiaga)	2	3	1	2	6 Vidutinė	3 priimtina	6 vidutinė	15 Vidutinė

Pavojingos ar ypač pavojingos žmonių užkrečiamos ligos protrūkis ar epidemija	3	3	1	2	9 didelė	3 priimtina	6 vidutinė	18 didelė
Įstaigos pastato ar atskirų konstrukcijų dalinis sugriovimas	1	2	2	2	2 priimtina	2 priimtina	2 priimtina	6 priimtina
Pavojai, kurie gali kilti už Įstaigos ribų								
Labai smarkus vėjas, uraganas	3	1	2	3	3 vidutinė	6 vidutinė	9 didelė	18 didelė
Kitas gamtinis, techninis, ar socialinis įvykis	4	2	1	2	8 vidutinė	4 vidutinė	8 vidutinė	20 vidutinė
Teritorijos ir patalpų užteršimas pavojingomis cheminėmis medžiagomis	3	2	1	3	6 vidutinė	3 vidutinė	6 vidutinė	15 vidutinė
Rastas sprogmuo	3	1	1	2	3 priimtina	3 priimtina	6 vidutinė	12 vidutinė
Elektros energijos tiekimo nutraukimas	2	1	1	1	2 priimtina	2 priimtina	2 priimtina	6 priimtina
Geriamojo vandens tiekimo nutraukimas	2	1	1	1	2 priimtina	2 priimtina	2 priimtina	6 priimtina
Teritorijos užteršimas radioaktyviomis medžiagomis	3	1	2	2	3 priimtina	6 vidutinė	6 vidutinė	15 vidutinė

IV. RIZIKOS LYGIO IR JOS PRIIMTINUMO NUSTATYMAS

Nustatytų galimų pavojų rizikos lygis apskaičiuotas pagal formulę $R=TxP$ (R – rizika, T – tikimybė, P – padariniai (poveikis). Gautos reikšmės įrašytos į 8 lentelės 7, 8 ir 9 skiltis:

1. Galimo pavojaus rizikos darbuotojų ir vaikų gyvybei ir sveikatai lygis (R1).
2. Galimo pavojaus rizikos turtui ir aplinkai lygis (R2).
3. Galimo pavojaus rizikos veiklos tęstinumui lygis (R3).

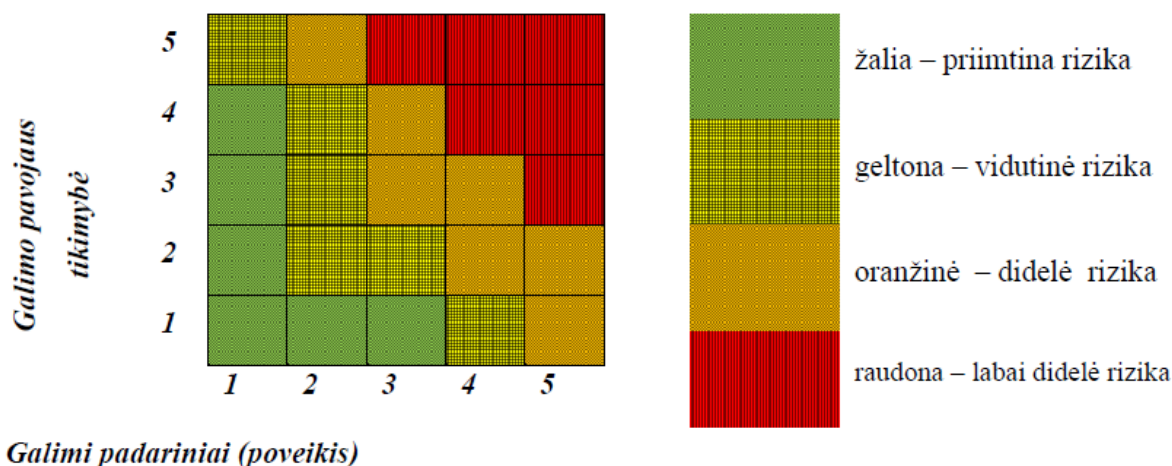
Naudojantis 9 lentele, pagal nustatytų galimų pavojų tikimybės (T) ir galimų padarinių (poveikio) (P) balus (8 lentelės 3, 4, 5 ir 6 skiltys) nustatytas kiekvieno galimo pavojaus rizikos (R1, R2, R3) lygis: labai didelis, didelis, vidutinis arba priimtinas, kuris įrašytas į 8 lentelės 7, 8, 9 skiltis.

8 lentelės 10 skiltyje įrašytas bendras rizikos lygis, kuris gautas sudėjus R1, R2 ir R3 reikšmes. Šie duomenys panaudoti sudarant Įstaigos galimų pavojų sąrašą prioriteto tvarka pagal jų rizikos lygį. (10 lentelė) Galimais pavojais prioriteto tvarka laikomi:

1. Pavojai, kurie sukelia didelius padarinius (poveikį) ir yra didelės tikimybės.
2. Pavojai, kurie sukelia didelius padarinius (poveikį).
3. Pavojai, kurie yra didelės tikimybės.
4. Visi kiti pavojai bendro rizikos lygio mažėjimo tvarka.

RIZIKOS LYGIO (R) NUSTATYMAS

9 lentelė.

GALIMŲ PAVOJŲ SĄRAŠAS PRIORITETO TVARKA PAGAL JŲ RIZIKOS LYGĮ

10 lentelė

Galimas pavojus	Galimo pavojaus tikimybės (T) įvertinimas balais	Bendras rizikos lygis (R)
Pavojai, kurie sukelia didelius padarinius (poveikį) ir yra didelės tikimybės		
Gaisras	3	Labai didelis
Labai smarkus vėjas, uraganas	3	Didelis
Pavojingos ar ypač pavojingos žmonių užkrečiamos ligos protrūkis ar epidemija	3	Didelis
Pavojai, kurie sukelia vidutinius padarinius		
Kitas gamtinis, techninis, ar socialinis įvykis	4	Vidutinis
Teritorijos užteršimas radioaktyviomis medžiagomis	3	Didelis
Rastas sprogmuo	3	Vidutinis
Teritorijos ir patalpų užteršimas pavojingomis cheminėmis medžiagomis	2	Vidutinis
Grasvinimas įvykdyti teroro aktą (sprogmuo, pavojinga medžiaga)	2	Vidutinė
Visi kiti pavojai bendro rizikos lygio mažėjimo tvarka		
Elektros energijos tiekimo nutraukimas	2	Priimtinas
Geriamojo vandens tiekimo nutraukimas	2	Priimtinas
Teroro aktas (įkaitų paėmimas, ginkluotas įsiveržimas)	1	Priimtinas
Įstaigos pastato ar atskirų konstrukcijų dalinis sugriovimas	1	Priimtinas

V.BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

Pavojams, kuriems nustatyta **labai didelę, didelę ar vidutinę riziką**:

1. Gaisras;
2. Labai smarkus vėjas, uraganas;
3. Pavojingos ar ypač pavojingos žmonių užkrečiamos ligos protrūkis ar epidemija;
4. Teritorijos užteršimas radioaktyviomis medžiagomis;
5. Teritorijos ir patalpų užteršimas pavojingomis cheminėmis medžiagomis;
6. Grasinimas įvykdyti teroro aktą (sprogmuo, pavojinga medžiaga
7. Rastas sprogmuo;
8. Kitas gamtinis, techninis, ar socialinis įvykis.

Šių galimų pavojų rizikos mažinimo priemonės numatytos Įstaigos **Ekstremaliųjų situacijų prevencijos priemonių plane**.

Šios priemonės:

- Mažina galimo pavojaus tikimybę ir (ar) galimus padarinius (poveikį).
- Gerina Įstaigos pasirengimą reaguoti ir likviduoti įvykius ir šalinti jų padarinius.
- Didina Įstaigos, darbuotojų, vaikų saugumą gresiant ar įvykus įvykiams.

Pavojai, kuriems nustatyta labai didelę ar didelę riziką:

1. Gaisras, sprogimas;
2. Labai smarkus vėjas, uraganas;
3. Pavojingos ar ypač pavojingos žmonių užkrečiamos ligos protrūkis ar epidemija.

Šių galimų pavojų valdymas aprašytas Įstaigos **Ekstremaliųjų situacijų valdymo plane**.

Pavojai, kuriems nustatyta **priimtina riziką**, galimų pavojų prevencijos priemonės ir jų valdymas nenumatytas, tačiau jie pakartotinai bus įvertinti rizikos analizės peržiūros metu.

Šių galimų pavojų valdymas aprašytas Įstaigos **Ekstremaliųjų situacijų valdymo plane**.

Pavojai, kuriems nustatyta **priimtina riziką**, galimų pavojų prevencijos priemonės ir jų valdymas nenumatytas, tačiau jie pakartotinai bus įvertinti rizikos analizės peržiūros metu.

CIVILINĖS SAUGOS SISTEMOS PAJĖGŲ, SAVIVALDYBĖS ESK, ESOC, CS DARBUOTOJŲ KONTAKTINIAI DUOMENYS

SUBJEKTO PAVADINIMAS	KONTAKTAI
Bendrasis pagalbos centras	112
Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento Situacijų koordinavimo skyrius	(8 5) 271 7513 sks@vpgt.lt
Radiacinės saugos skyrius Kalvarijų g. 153, LT-08352, Vilnius	Tel. (8 5) 236 1936 El. paštas rsc@rsc.lt
UAB „SŪDUVOS VANDENYS“ Vasaros g. 7, LT-68114 Marijampolė	Tel. (8~343) 91 342 El. p. info@suduvosvandenys.lt
Elektros energijos tiekėjas ESO	1852
Ekstremaliųjų sveikatai situacijų centras Didžioji g. 7, Vilnius LT-01128	Tel.: (8 5) 261 9888 el. paštas: essc@sam.lt Budintis specialistas poilsio laiku tel. (8 5) 261 9888
Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Marijampolės departamentas Kauno g. 100a, LT-68230 Marijampolė	Tel. (8 343) 75 547, el. paštas info.marijampole@vmvt.lt
NVSC Marijampolės departamentas Valaičio g. 2, Marijampolė	(8 343) 53 332 el. p. marijampole@nvsc.lt
Kauno apskrities priešgaisrinė gelbėjimo valdyba Nemuno g. 2-1, LT - 44294, Kaunas	tel. (8-37) 37 23 37 el. p. kaunas.pgy@vpgt.lt
Kauno apskrities priešgaisrinės gelbėjimo valdybos civilinės saugos skyriaus vedėjas	+370 37 228019
Vyriausioji specialistė Ingrida Valaitytė (Marijampolė) Vyresnysis specialistas Remigijus Kelmelis (Marijampolė)	(8 343) 65 845 (8 343) 65 840

Marijampolės greitosios medicinos pagalbos stotis P. Kriauciūno g. 2, Marijampolė 68298	Tel. 112; 033, (8-343) 52854
Marijampolės apskrities vyriausiasis policijos komisariatas J. Basanavičiaus a. 2, Marijampolė 68309	Tel. 8 700 60 000 El. paštas: info@policija.lt
Marijampolės savivaldybės CSS subjektai	
Ekstremaliųjų situacijų komisijos pirmininkas – Administracijos direktorius Karolis Podolskis	Tel. (8 343) 90 062 karolis.podolskis@marijampole.lt
Patarėja (parengties pareigūnė) Raimonda Zaparackienė	(8 343) 90 039; +370 686 05082 raimonda.zaparackiene@marijampole.lt
Vyriausioji civilinės saugos specialistė Kristina Mickienė	(8 343) 90 039 kristina.mickiene@marijampole.lt

Plano priedas Nr. 3

IŠTAIGOS ATSAKINGŲ DARBUOTOJŲ KONTAKTINIAI DUOMENYS

Eil. Nr.	EDVK nariai	Pareigos	Vardas, pavardė	Telefono Nr.
1.	Gelbėjimo darbų valdymo ir koordinavimo grupės vadovas	Direktorė	Asta Kulbokienė	+370 698 88545
2.	Gelbėjimo darbų valdymo ir koordinavimo grupės atsakingas už informacijos priėmimą ir perdavimą civilinės saugos sistemos subjektams; Atsakingas už energijos tiekimo nutraukimą ir patalpų parengimą evakavimui, už materialinį techninį gelbėjimo ir evakavimo darbų aprūpinimą.	Direktoriaus pavaduotojas ūkiui	Karolis Česonis	+370 607 22373
3.	Gelbėjimo darbų valdymo ir koordinavimo grupės atsakingas už perspėjimą ir informavimą apie gresiančią ar susidariusią ekstremalią situaciją mokykloje	Direktoriaus pavaduotoja ugdymui	Rima Baronienė Anžela Paplauskienė	+370 650 77595 +370 682 27805
4.	Gelbėjimo darbų valdymo ir koordinavimo grupės atsakinga už dokumentų administravimą	Administratorė	Lina Murauskienė	+370 674 26257
Gelbėjimo darbų valdymo ir koordinavimo grupė darbo vieta			Direktoriaus kabinetas	

Darbuotojo, atsakingo už civilinę saugą, kontaktiniai duomenys

Vardas, pavardė	Pareigos	Mobilus tel.	El. paštas
Karolis Česonis	Direktoriaus pavaduotojas ūkiui	+370 607 22373	cesonis.karolis@gmail.com

Plano priedas Nr. 4

MATERIALINIŲ IŠTEKLIŲ ŽINYNAS

Eil. Nr.	Priemonė	Kiekis	Techniniai duomenys	Valdytojas	Kontaktiniai duomenys	Pavojus, į kurį atsižvelgiant numatyti materialiniai ištekliai
1.	Gesintuvai	19	Milteliniai	Marijampolės Šaltinio progimnazija	(8 343) 57227	Gaisro pavojus
2.	Pirmos pagalbos rinkiniai	5	Pirmos pagalbos rinkiniai komplektas	Marijampolės Šaltinio progimnazija	(8 343) 57227	Pirma pagalba
3.						
4.						

VEIKSMŲ KILUS GAISRUI PLANAS

Plano priedas Nr. 5

(Data)

MARIJAMPOLĖS „ŠALTINIO“ PROGIMNAZIJA

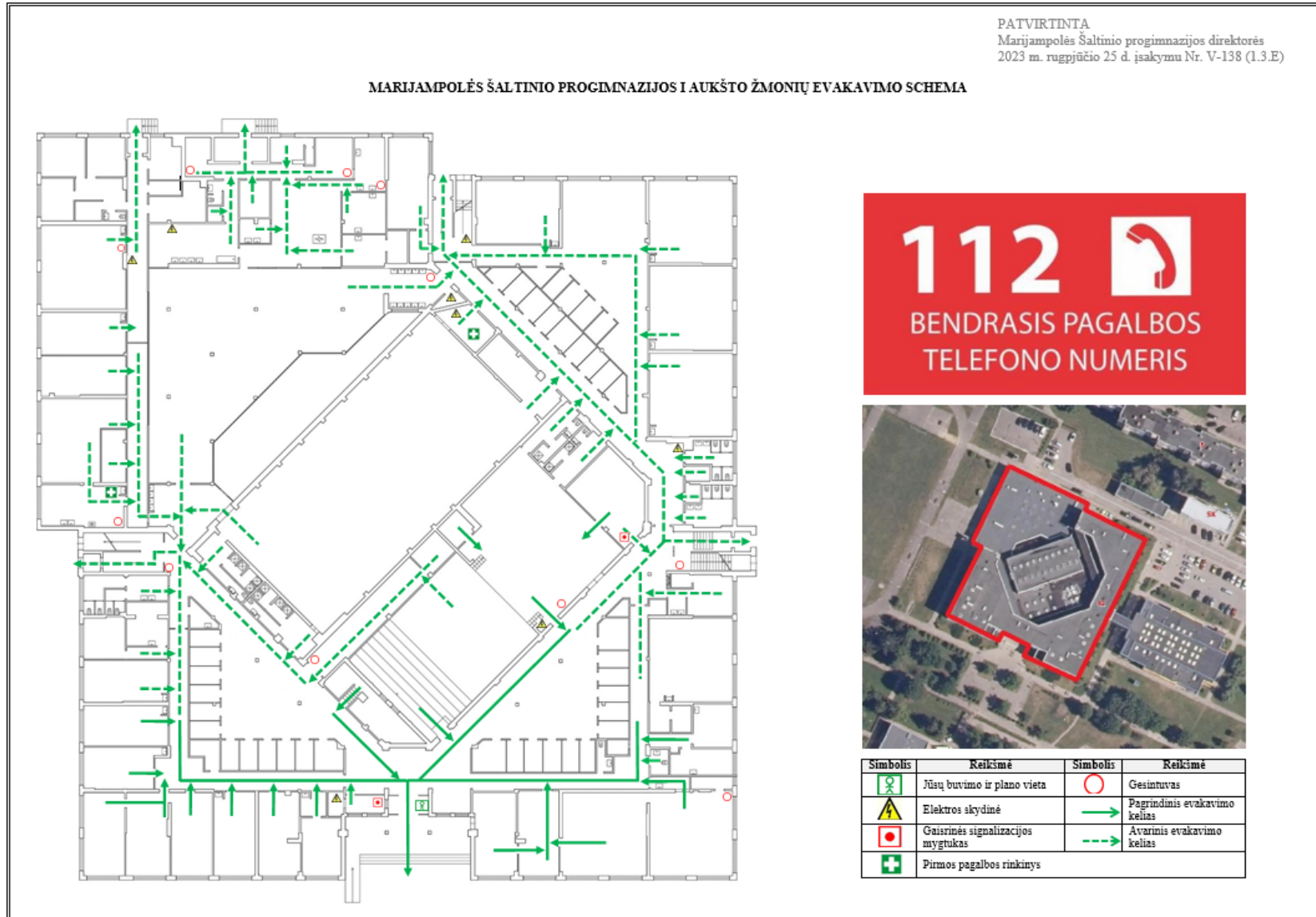
DARBUOTOJŲ VEIKSMŲ KILUS GAISRUI
PLANAS

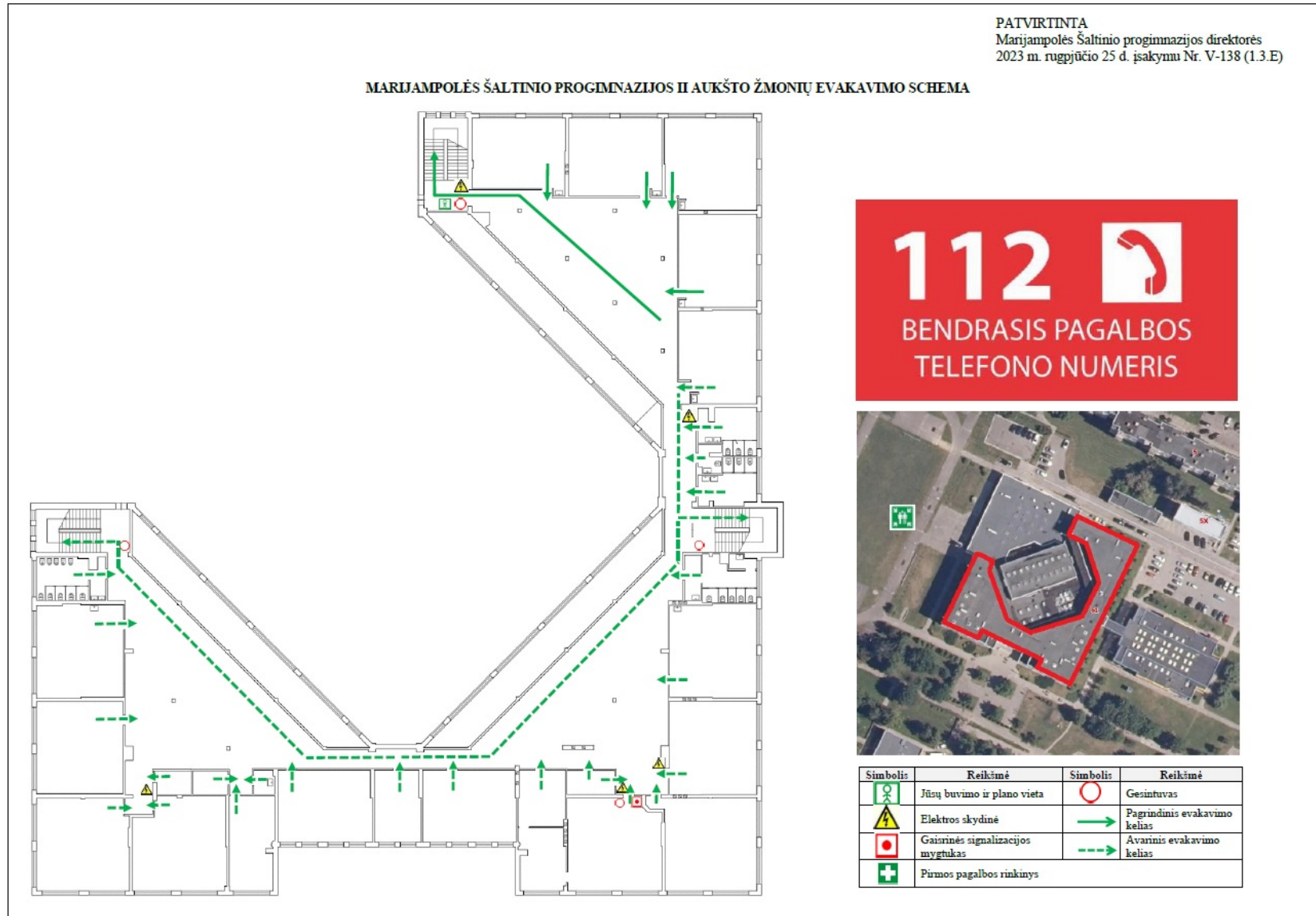
Eil. Nr.	Veiksmai kilus gaisrui	Veiksmų atlikimo tvarka
1. DARBUOTOJO PASTEBĖJUSIO GAISRA VEIKSMAI		
1.1	 Pavojaus mygtuko paspaudimas	Paspausti arčiausiai gaisro židinio esantį pavojaus mygtuką, jam nesant, aplinkinius apie gaisrą informuoti žodžiu - šaukiant „GAISRAS“.
1.2	 Priešgaisrinių pajėgų iškvietimas	Pranešti apie gaisrą bendruoju pagalbos tel. 112.
1.3	 Vadovų informavimas	Informuoti Marijampolės „Šaltinio“ progimnazijos direktorių, jam nesant pavaduotoją atsakingam už priešgaisrinę saugą.
1.4	 Gaisro gesinimas kol atvyks ugniagesiai	<p>Esant galimybei, gesinti gaisrą gesintuvais, pasitelkus kitus gesinti mokančius ir sugebančius darbuotojus.</p> <p>Paašškėjus, kad gaisras likviduotas savo jėgomis, informuoti bendrąjį pagalbos centrą ir atšaukti iškvietimą.</p> <p>Jeigu gaisro gesinant su gesintuvais nepavyksta užgesinti per pirmas 10-15 s. padėti gesintuvą ir palikti patalpą, kurioje kilo gaisras.</p> <p>Išeinant nepamiršti uždaryti durų.</p>

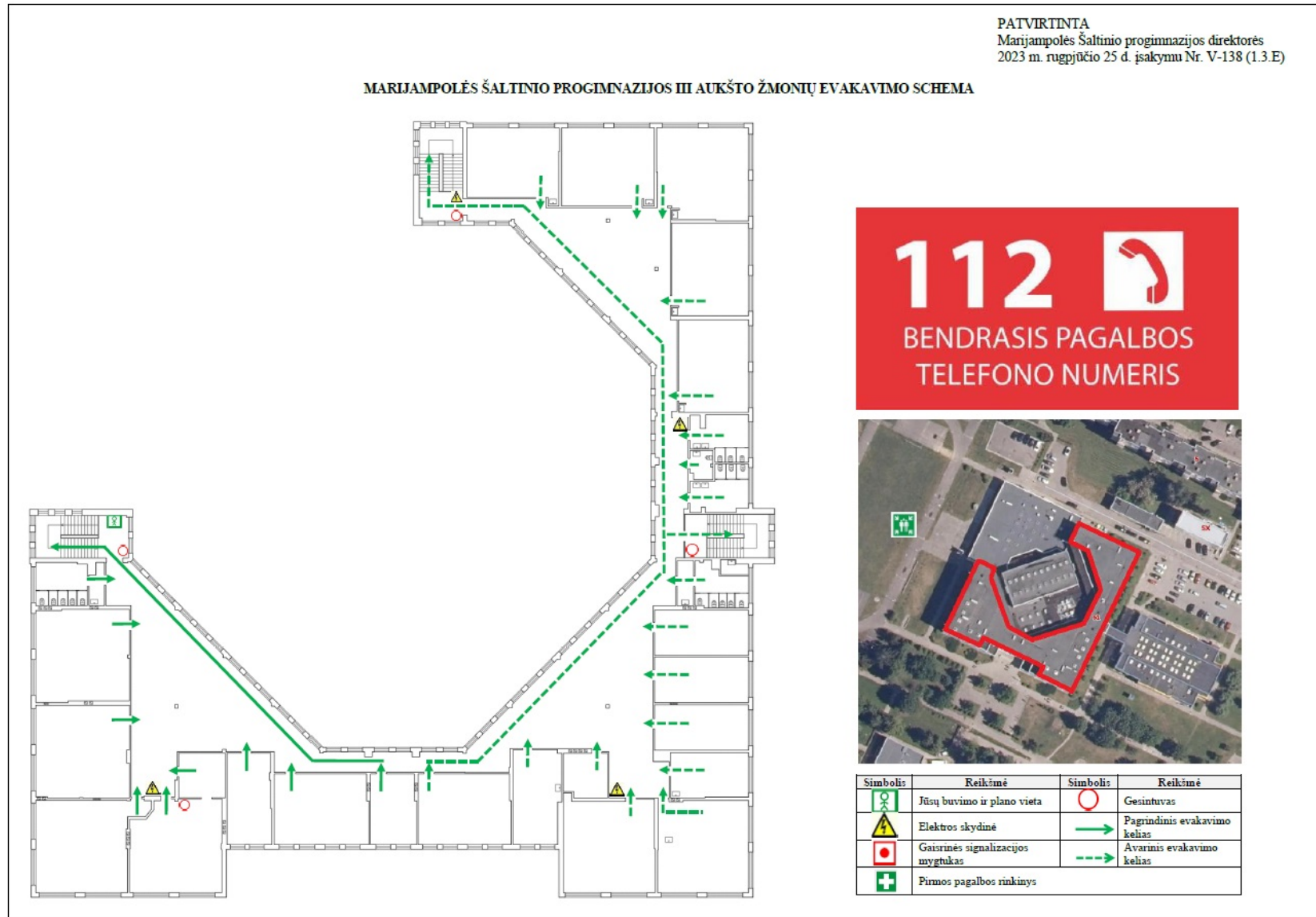
2. MARIJAMPOLĖS „ŠALTINIO“ PROGIMNAZIJOS DIREKTORIAUS VEIKSMAI		
2.1	 Vadovo veiksmai kilus gaisrui	<p>Nedelsiant vykti į gaisro vietą. Organizuoti darbų sustabdymą. Įsitikinti, kad iškviesti ugniagesiai skambinant tel. 112. Papildomai duoti nurodymus pavadootojams ir administracijos darbuotojams dėl evakuacijos pradedant evakuaciją nuo arčiausiai gaisro vietos esančių klasių. Įsitikinti ar visos klasės ir vaikai evakuoti. Organizuoti išėjusių iš patalpų ir evakuotų mokinių bei lankytojų registravimą. Jeigu nėra pavojaus darbuotojams, organizuoti materialinių vertybių evakavimą. Iškviesti atsakingus už elektros ūkį darbuotojus, kad prireikus būtų galima atjungti elektros energiją. Pasitikti arba paskirti atsakingą asmenį už ugniagesių pasitikimą, kuris nurodytų artimiausią kelią iki gaisro židinio vietos. Atvykus ugniagesiams, ugniagesių gaisro gesinimo vadovą (GGV) informuoti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • apie gaisro aplinkybes, ar nėra nukentėjusių darbuotojų ar vaikų; arčiausiai esančius vandens šaltinius ar hidrantus; • elektros ir dujų atjungimo vietas, jeigu nepavyko atjungti iki tol kol atvyko ugniagesiai; • apie patalpose galėjusius likti žmones. <p>Esant būtinumui organizuoja vaikų perkėlimą į iš anksto suderintas patalpas adresu</p>
3. MOKYTOJO IŠGIRDUSIŲ GAISRO PAVOJU VEIKSMAI		
3.1	 Žmonių evakuacija iš pavojingos zonos	<p>Išgirdus pavojaus signalą nedelsiant nutraukti pamokas. Nepanikuoti pradėti mokinių evakuaciją:</p> <ul style="list-style-type: none"> • visų pirma įsitikinkite, kad netrūksta nė vieno mokinio; • nurodykite vaikams palikti visus daiktus ir rikiuotis vorele prie durų ir sekti paskirtam mokiniui iš paskos; • vadovaujantis patalpų evakuacijos planais pasirinkti saugų neuždūmintą kelią ir išeiti iš pastato • išeinat iš patalpų uždaryti langus ir duris; • jeigu prieš pavojaus signalą mokiniui išėjus iš klasės į tualetą kitą jums evakuotis pakeliui patalpą, būtinai ją apžiūrėkite, arba paprašyti kolegos tai padaryti; • veskite vaikus iš anksto numatytoje ir ženkle: „Susirinkimo vieta“ pažymėtą vietą. <p>Susirinkimo vietoje suskaičiuokite mokinius ir informaciją pateikite pavadootojai ugdymui arba atsakingam už registraciją asmeniui. Šauktis pagalbos pro langą, jei patalpos durys šiltos ir už jų galimas gaisro židiny, arba evakuaciniai keliai uždūminti.</p>

GGV ir kitų priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų pareigūnų nurodymai gaisro gesinimo metu yra privalomi visiems gaisravietėje esantiems žmonėms. Gaisro gesinimo metu draudžiama trukdyti GGV ar kitų priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų valstybės tarnautojų ir darbuotojų veiksmams. GGV nurodymus turi teisę atšaukti tik jis pats.

EVAKAVIMO IŠ ĮSTAIGOS AUKŠTŲ PLANAI

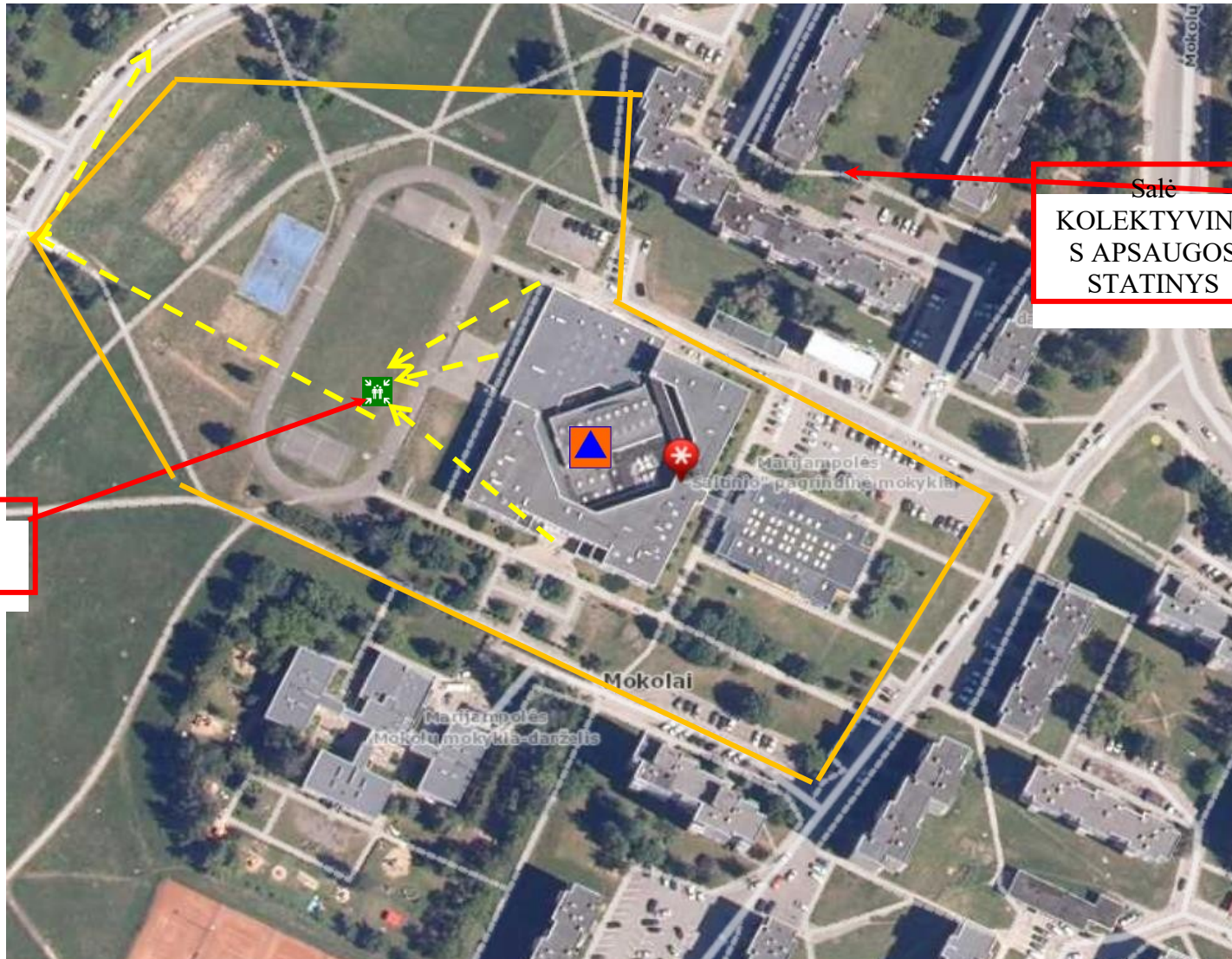

TERITORIJOS IR EVAKAVIMO IŠ ĮSTAIGOS PASTATO SCHEMA

Evakuotų iš Įstaigos pastatų susirinkimo vieta

Salė
KOLEKTYVINĖ
S APSAUGOS
STATINYS

ŽYMĖJIMAS:

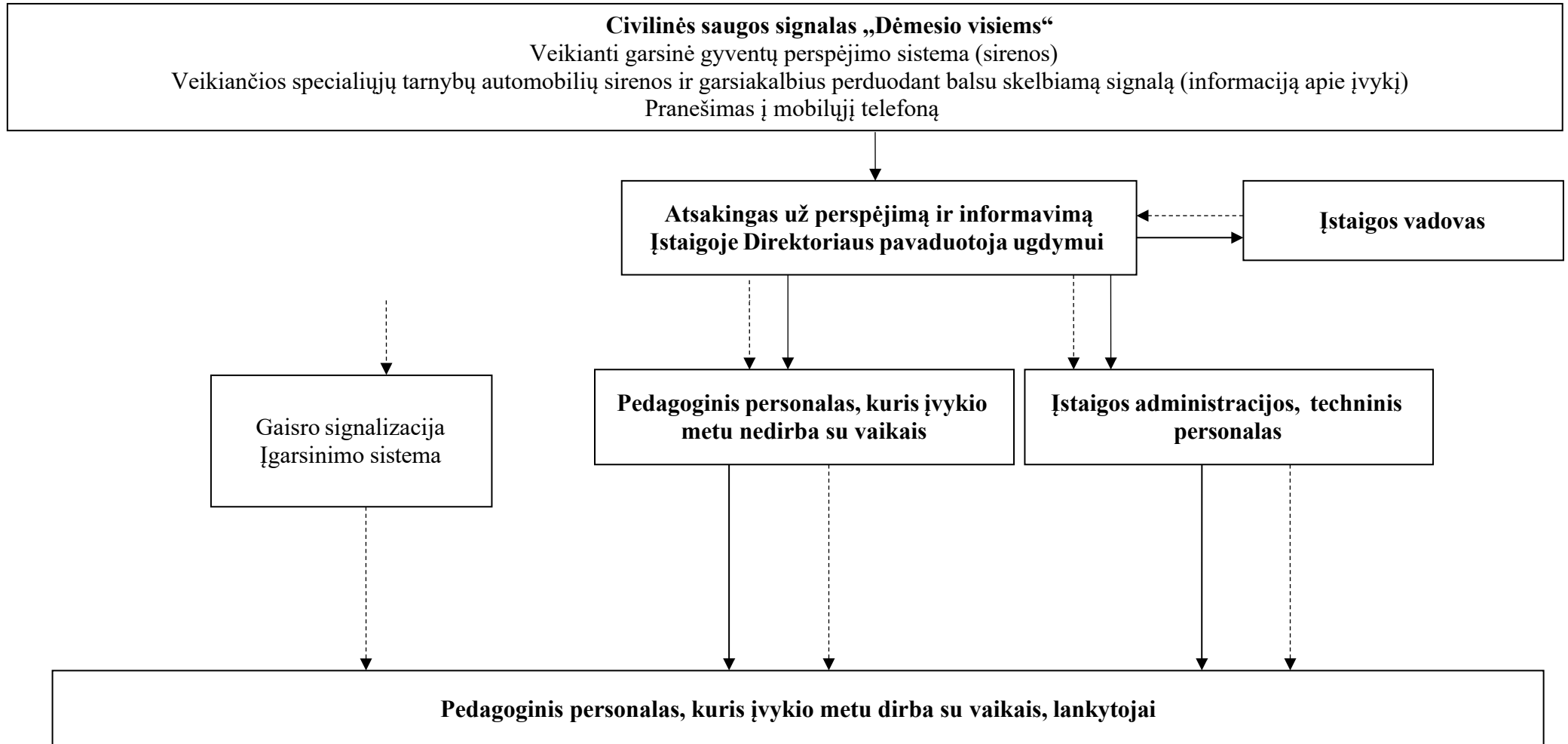
Darbuotojų ir vaikų susirinkimo vieta

Evakavimosi maršrutas

Plano priedas Nr. 8

PERSPĖJIMO APIE ĮVYKĮ (SAVIVALDYBĖJE, RESPUBLIKOJE) SCHEMA

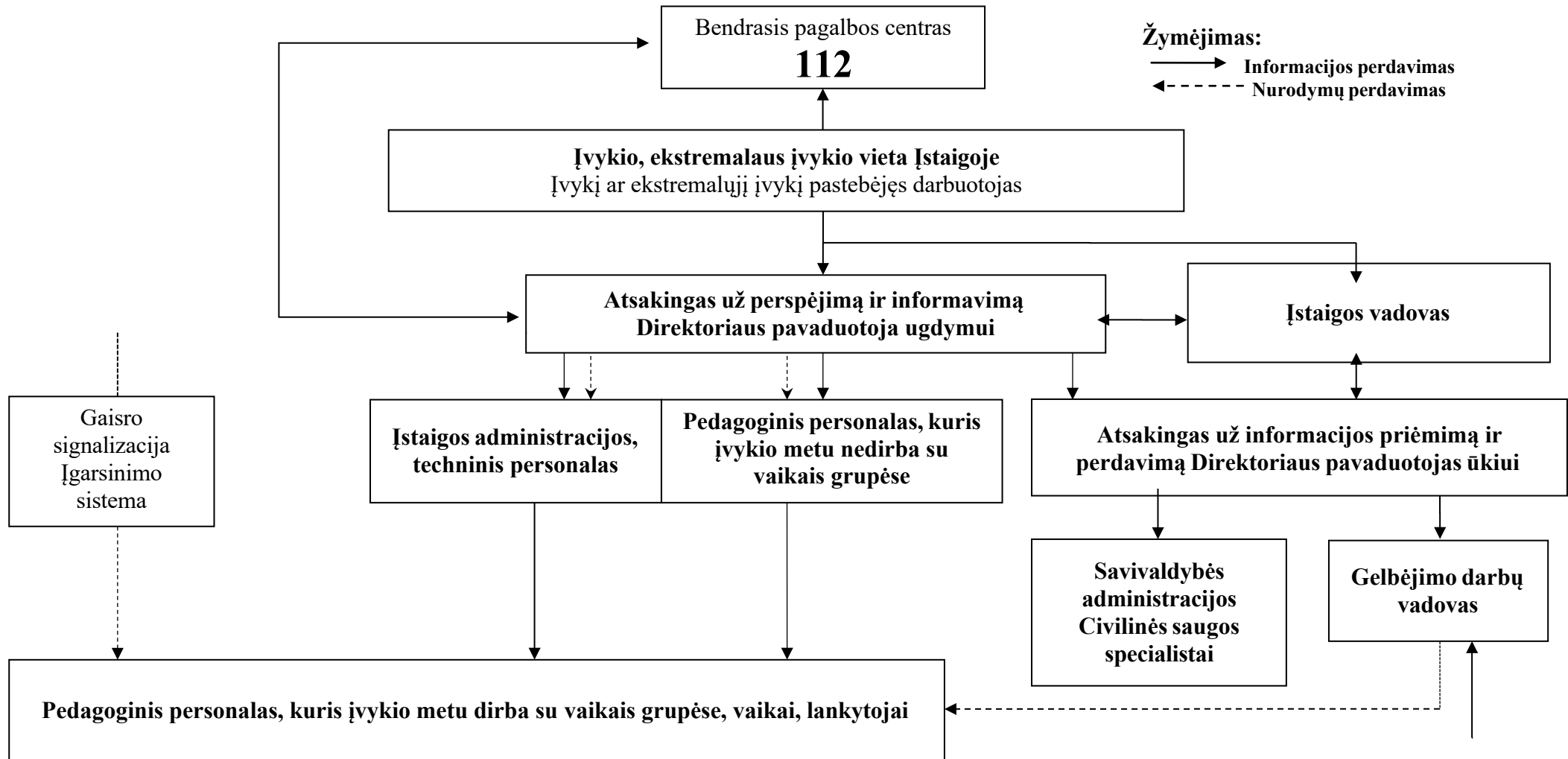
Žymėjimas:

—————▶ Informacijos perdavimas

-----▶ Nurodymų perdavimas

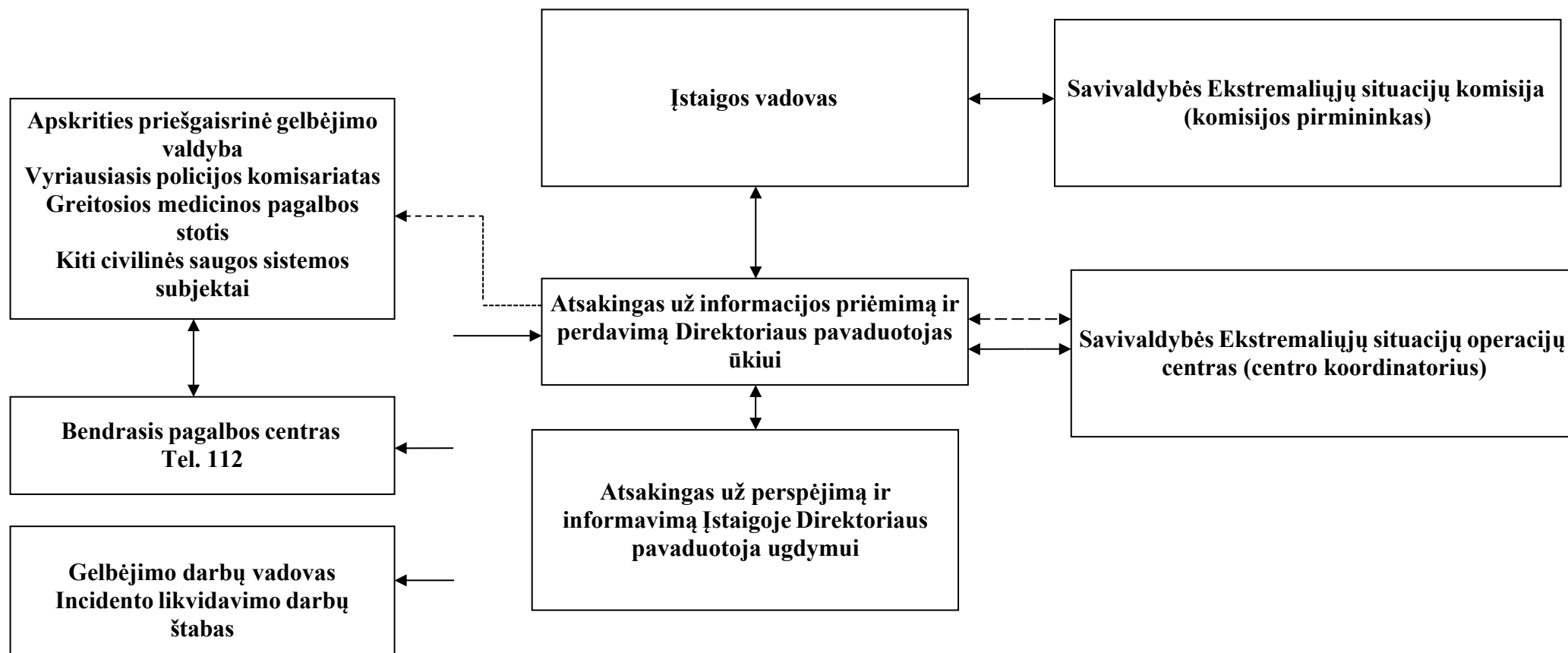
Plano priedas Nr. 9

PERSPĖJIMO APIE ĮVYKĮ ĮSTAIGOJE SCHEMA

Pastaba: Savivaldybės Civilinės saugos specialistai informuojama jei įvykis viršija nustatytus Ekstremalaus įvykio kriterijus

KEITIMOSI INFORMACIJA APIE ĮVYKĮ SCHEMA

Pastaba: Civilinės saugos sistemos subjektų kontaktai pateikti **Plano priede Nr. 2**

Žymėjimas: —————> Informacijos priėmimas – perdavimas
 - - - - -> Informacijos priėmimas – perdavimas tarnybai pareikalavus

Plano priedas Nr. 11

CIVILINĖS SAUGOS SIGNALAI IR JŲ PANAUDOJIMO TVARKOS APRAŠAS

I. CIVILINĖS SAUGOS SIGNALAI

1. Gyventojams, valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, kitoms įstaigoms, ūkio subjektams perspėti apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją nustatomi šie civilinės saugos signalai (toliau – CS signalai):

1.1. Įspėjamasis garsinis signalas:

Eil. Nr.	CS signalo pavadinimas	CS signalo reikšmė
1	„Dėmesio visiems“	Įspėjamasis pulsuojančio 3 min. trukmės kaukimo garsinis signalas skelbiamas gyventojams apie artėjančios ar susidariusios ekstremaliosios situacijos grėsmę perspėti perspėjimo sistemos patikrinimo ar pratybų metu. Išgirdę jį gyventojai privalo įjungti radiją ar televizorių ir išklausyti informaciją bei rekomendacijas. Griežtai vykdyti rekomendacijas.

1.2. Įspėjamieji balsu skelbiami signalai:

Eil. Nr.	CS signalo pavadinimas	CS signalo reikšmė
1.	„Cheminiis pavojus“	Balsu skelbiamas signalas, įspėjantis apie realų ar gresiantį cheminės taršos pavojų atitinkamoje teritorijoje. Šis signalas skelbiamas ne vėliau kaip 3 min. nuo įspėjamojo garsinio signalo perdavimo pradžios per valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų garsines avarinio signalizavimo sistemas, elektronines sirenas, nacionalinius, regioninius ir vietinius transliuotojus.

2.	„Radiacinis pavojus“	Balsu skelbiamas signalas, įspėjantis apie realų ar gresiantį radioaktyviosios taršos pavojų atitinkamoje teritorijoje. Šis signalas skelbiamas ne vėliau kaip 3 min. nuo įspėjamojo garsinio signalo perdavimo pradžios per valstybės ir savivaldybių institucijų ir Įstaigų, kitų Įstaigų, ūkio subjektų garsines avarinio signalizavimo sistemas, elektronines sirenas, nacionalinius, regioninius ir vietinius transliuotojus.
3.	„Katastrofinis užtvindymas“	Balsu skelbiamas signalas, įspėjantis apie katastrofinio užtvindymo grėsmę dėl galimos avarijos Kauno hidroelektrinėje. Šis signalas skelbiamas Kauno m., Kauno, Šakių, Jurbarko, Šilutės r. gyventojams, savivaldybių institucijoms ir Įstaigoms, kitoms Įstaigoms, ūkio subjektams, kuriems gresia tiesioginis užtvindymas, ne vėliau kaip 3 min. nuo įspėjamojo garsinio signalo perdavimo pradžios per įvardintų savivaldybių institucijų ir Įstaigų, kitų Įstaigų, ūkio subjektų garsines avarinio signalizavimo sistemas, elektronines sirenas, nacionalinius, regioninius ir vietinius transliuotojus.
4.	„Potvynio pavojus“	Balsu skelbiamas signalas, įspėjantis apie potvynio grėsmę dėl polaidžio ar intensyvių liūčių pakilus upėse vandens lygiui iki pavojingos ribos. Šis signalas skelbiamas ne vėliau kaip 3 min. nuo įspėjamojo garsinio signalo perdavimo pradžios per valstybės ir savivaldybių institucijų ir Įstaigų, kitų Įstaigų, ūkio subjektų garsines avarinio signalizavimo sistemas, elektronines sirenas, nacionalinius, regioninius ir vietinius transliuotojus.
5.	„Uragano pavojus“	Balsu skelbiamas signalas, įspėjantis apie artėjantį hidrometeorologinį reiškinių, galintį sukelti ekstremaliąją situaciją. Šis signalas skelbiamas ne vėliau kaip 3 min. nuo įspėjamojo garsinio signalo perdavimo pradžios per valstybės ir savivaldybių institucijų ir Įstaigų, kitų Įstaigų, ūkio subjektų

		garsines avarinio signalizavimo sistemas, elektronines sirenas, nacionalinius, regioninius ir vietinius transliuotojus.
6.	„Oro pavojus“	Balsu skelbiamas signalas, įspėjantis apie tiesioginę priešo užpuolimo grėsmę. Šis signalas skelbiamas ne vėliau kaip 3 min. nuo įspėjamojo garsinio signalo perdavimo pradžios per valstybės ir savivaldybių institucijų ir Įstaigų, kitų Įstaigų, ūkio subjektų garsines avarinio signalizavimo sistemas, elektronines sirenas, nacionalinius, regioninius ir vietinius transliuotojus.
7.	„Perspėjimo sistemos patikrinimas“	Balsu skelbiamas signalas, įspėjantis apie vykdomą perspėjimo sistemos patikrinimą. Šis signalas skelbiamas taip pat ir kai įvyksta nesankcionuotas sirenų įjungimas. Jis skelbiamas ne vėliau kaip 3 min. nuo įspėjamojo garsinio signalo perdavimo pradžios per valstybės ir savivaldybių institucijų ir Įstaigų, kitų Įstaigų, ūkio subjektų garsines avarinio signalizavimo sistemas, elektronines sirenas, regioninius ir vietinius transliuotojus.

II. CIVILINĖS SAUGOS SIGNALŲ PANAUDOJIMO TVARKA

2. Įspėjamasis garsinis ir įspėjamieji balsu skelbiami signalai (išskyrus signalą „Oro pavojus“), atsižvelgiant į gresiančios ar susidariusios ekstremaliosios situacijos mastą, pobūdį ir grėsmės galimą poveikį, perduodami:

2.1. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento) direktoriaus nustatytų ūkio subjektų, įregistruotų Valstybinės reikšmės ir pavojingų objektų registre (toliau – Sąrašo subjektai), vadovų sprendimu, įvykus avarijai, kai į aplinką patenka didelis kiekis pavojingų medžiagų, ar susidarius kitai ekstremaliajai situacijai Sąrašo subjekte;

2.2. savivaldybių administracijų direktorių sprendimu, gresiant ar susidarius savivaldybės lygio ekstremaliajai situacijai;

2.3. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktoriaus sprendimu, gresiant ar susidarius valstybės lygio ekstremaliajai situacijai;

2.4. kitų valstybės ir savivaldybių institucijų ir Įstaigų, kitų Įstaigų, ūkio subjektų ar jiems priklausančių objektų vadovų sprendimu, gresiant ar susidarius ekstremaliajai situacijai šiuose objektuose.

3. Įspėjamasis garsinis signalas pratybų metu skelbiamas tik suderinus su savivaldybės administracijos direktoriumi ir iš anksto per visuomenės informavimo priemones pranešus gyventojams.

4. Įspėjamasis balsu skelbiamas signalas „Oro pavojus“ perduodamas Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijos sprendimu, iškilus tiesioginei priešo užpuolimo grėsmei.

5. Perspėjimo sistemoje, kurioje naudojamos elektroninės sirenos, įspėjamieji balsu perduodami CS signalai privalo būti iš anksto įrašyti į elektroninių sirenų valdiklius, o gyventojams privalo būti perduodami kartu su įspėjamuoju garsiniu signalu tokia tvarka: 45 sek. – įspėjamasis garsinis signalas, 15 sek. – įspėjamasis balsu skelbiamas signalas. Tai kartojama 3 kartus. Bendra trukmė ne ilgesnė nei 3 min.

6. Įspėjamųjų balsu skelbiamų signalų ir rekomendacijų, perduodamų per valstybės ir savivaldybių institucijų ir Įstaigų, kitų Įstaigų, ūkio subjektų garsines avarinio signalizavimo sistemas, elektronines sirenas, regioninius ir vietinius transliuotojus, bendra trukmė turėtų būti ne ilgesnė nei 1,5 min. Kitų pranešimų ir rekomendacijų trukmė neribojama.

7. Gyventojai, gyvenantys šalia Sąrašo subjektų, ir darbuotojai, dirbantys juose, privalo būti iš anksto informuoti apie jiems gresiančius pavojus, įvykus avarijai šiuose Sąrašo subjektuose, ir, išgirdę įspėjamąjį garsinį signalą, elgtis pagal išankstines Sąrašo subjektų pateiktas rekomendacijas. Tikslī informacija apie susidariusią ekstremaliąją situaciją, gyventojams ir darbuotojams iškilusią grėsmę ir rekomendacijos pateikiamos per elektronines sirenas, garsines avarines signalizavimo sistemas ir, atsižvelgiant į avarijos mastą, pobūdį ir grėsmės galimą poveikį, per nacionalinius ir (ar) regioninius bei vietinius transliuotojus.

Plano priedas Nr. 12
REKOMENDACIJOS KAIP IŠVENGTI AR PATIRTI KUO MAŽIAU ŽALOS
GRESIANT AR SUSIDARIUS EKSTREMALIAJAI SITUACIJAI

PATVIRTINTA
Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo
departamento prie Vidaus reikalų
ministerijos direktoriaus
2010 m. gruodžio 8 d.
įsakymu Nr. 1-341

CIVILINĖS SAUGOS REKOMENDACIJOS, KAIP ELGTIS KILUS GAISRUI MIŠKE AR DURPYNE

1. Kilus miško ar durpyno gaisrui:

1.1. užsidegusį nedidelį miško paklotės ar durpyno plotą bandykite gesinti patys: plakite liepsną medžio šaka, drabužiais, trypkite kojomis, gesinkite vandeniu arba užberkite žemėmis ar smėliu;

1.2. nepavykus ugnies užgesinti savo jėgomis, nedelsdami skambinkite bendroju pagalbos telefono numeriu 112 ir mėginkite neleisti ugniai toliau plisti – sukaskite ne siauresnį kaip 0,5 m žemės ruožą;

1.3. jei liepsna tapo nevaldoma ir matote, kad jos neįveiksite, pasišalinkite į tą pusę, iš kur vėjas pūstų į šoną, bėkite iš degančio miško ar durpyno į kelią, proskyną, prie vandens. Eikite pasilenkę kuo arčiau prie žemės, ten švaresnis oras. Jei įmanoma, užsidenkite drėgnais drabužiais, burną ir nosį pridenkite nosine ar darbužiais;

1.4. kreipkitės pagalbos į artimiausius vietinius gyventojus. Jie padės greičiau susisiekti su specialiosiomis tarnybomis.

2. Arti liepsnojančio miško ar durpyno gyvenantiems žmonėms kyla didelis pavojus dėl nudegimų ir apsinuodijimo, įkvėpus nuodingų dujų, todėl gyventojams patariama:

2.1. išjunkite vėdinimo, oro tiekimo, kondicionavimo sistemas, uždarykite langus, orlaides, dūmtraukių sklendes, uždenkite vėdinimo angas drėgnu audiniu, patikrinkite, ar nėra plyšių;

2.2. nesiartinkite prie degančio miško ar durpyno, nes galite apsinuodyti;

2.3. nukentėjusįjį nuo nuodingų dujų kuo greičiau išveskite ar išneškite iš gaisro židinio į gryną orą;

2.4. jei išnešus į gryną orą nukentėjusiojo būklė negerėja ar blogėja, kuo skubiau kreipkitės į asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros specialistus.

3. Vykdykite kitus miškininkų, ugniagesių gelbėtojų ir visuomenės sveikatos specialistų nurodymus ar patarimus.

PATVIRTINTA
Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo
departamento prie Vidaus reikalų
ministerijos direktoriaus
2010 m. gruodžio 8 d.
įsakymu Nr. 1-341

CIVILINĖS SAUGOS REKOMENDACIJOS, KAIP ELGTIS PAVOJINGOS AR YPAČ PAVOJINGOS UŽKREČIAMOSIOS LIGOS (EPIDEMIJOS AR PANDEMIJOS) METU

1. Kilus pavojui užsikrėsti pavojinga ar ypač pavojinga užkrečiamąja liga:
  - 1.1. griežtai vykdykite asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros specialistų ir (ar) Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos nurodymus bei rekomendacijas;
  - 1.2. be reikalo neikite iš namų, prirėkęs išeiti, jei turite, dėvėkite respiratorių arba vienkartinę kaukę;
  - 1.3. venkite masinio susibūrimo vietų ir artimo kontakto su kitais asmenimis;
  - 1.4. jei Jūsų darbas reikalauja nuolatinio kontakto su klientais ar pirkėjais, dėvėkite vienkartinę kaukę;
  - 1.5. venkite naudotis viešuoju keleiviniu transportu, eikite pėsčiomis arba važiuokite savo transportu, jei vykstate viešuoju transportu – dėvėkite respiratorių arba vienkartinę kaukę;
  - 1.6. griežtai laikykitės asmens higienos reikalavimų, dažnai plaukite rankas su muilu tekančiu šiltu vandeniu, ypač prieš valgymą;
  - 1.7. stebėkite savo bei artimųjų sveikatos būklę, pvz., matuokite kūno temperatūrą rytais ir vakarais;
  - 1.8. vartokite gerai termiškai apdorotą maistą, maisto produktus laikykite tinkamoje temperatūroje, venkite kryžminio maisto užterštumo;
  - 1.9. kiekvieną dieną vėdinkite patalpas, valykite grindis ir liečiamus paviršius drėgna šluoste, jei yra, naikinkite vabzdžius ir graužikus;
  - 1.10. įspėkite vaikus, kad neliestų nugaišusių paukščių ir graužikų, nežaistų su sergančiais ar net sveikai atrodančiais paukščiais, naminiiais gyvūnais, neneštų jų į namus.
2. Pajutę pavojingos ar ypač pavojingos užkrečiamosios ligos požymius:
  - 2.1. jei pradėjote karščiuoti, pajutote nuovargį, galvos ir kūno raumenų skausmus, nedelsdami kreipkitės į asmens sveikatos priežiūros specialistus;
  - 2.2. ligonį izoliuokite nuo šeimos narių atskirame gerai vėdinamame kambaryje arba 1 m atstumu atitverkite nuo aplinkinių ligonio lovą užuolaidomis ar pan.;
  - 2.3. su ligoniu turėtų bendrauti tik vienas šeimos narys, jis privalo dėvėti vienkartinę kaukę;
  - 2.4. ligonio slaugai naudokite vienkartinės slaugos priemones, skirkite jam atskirus indus, patalynę, rankšluosčius, drabužius.

PATVIRTINTA
Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo
departamento prie Vidaus reikalų
ministerijos direktoriaus
2010 m. gruodžio 8 d.
įsakymu Nr. 1-341

CIVILINĖS SAUGOS REKOMENDACIJOS, KAIP ELGTIS KAITROS METU

1. Artėjant kaitrai:

- 1.1. apsirūpinkite šviesiais, natūralios medžiagos, laisvais, praktiškai sugeriančiais drabužiais;
- 1.2. jei turite galimybę, įsirenkite namuose kondicionierių arba įsigykite ventiliatorių;
- 1.3. pasirūpinkite geriamojo vandens atsargomis;
- 1.4. jei gyvenate nuosavame name ir dažnai tenka būti lauke, pasirūpinkite pavėšine;
- 1.5. pratinkite organizmą prie karščio palaipsniui, tai labai svarbu kūdikiams ir vaikams (iki 4 metų), vyresnio amžiaus, turintiems antsvorio, sergantiems širdies ir kraujagyslių ligomis žmonėms;
- 1.6. jei turite galimybę, išvažiuokite iš didmiesčio, ypač tai patartina mamoms su kūdikiais ir vaikais (iki 4 metų), vyresnio amžiaus, turintiems antsvorio, sergantiems širdies ir kraujagyslių ligomis žmonėms;
- 1.7. pratinkite odą prie tiesioginių saulės spindulių palaipsniui ilgindami buvimo atokaitoje trukmę.

2. Kaitros metu laikykitės bendrų rekomendacijų:

- 2.1. dienos metu namuose langus uždenkite tamsiomis užuolaidomis, žaliuzėmis ar ritininėmis užuolaidomis. Vėdinti patalpas rekomenduojama nakties metu;
- 2.2. daugiau laiko praleiskite vėsiose patalpose, be reikalo neikite į lauką, prireikus išeiti, stenkitės būti šešėlyje;
- 2.3. ribokite buvimo karštyje trukmę, venkite saulėkaitos, tiesioginių saulės spindulių poveikio, ypač pavojinga užmigti saulės atokaitoje;
- 2.4. ribokite fizinį aktyvumą, pasivaikščiavimams rinkitės rytinį ar vakarinį laiką;
- 2.5. atviras kūno vietas tepkite apsauginiu kremu nuo saulės, nešiokite akinius su ultravioletinių spindulių filtrais;
- 2.6. dėvėkite šviesius, natūralaus pluošto, laisvus, praktiškai sugeriančius drabužius. Lauke būtina pridengti galvą apdangalu arba dėvėkite kepurę, avėkite odinę avalynę;
- 2.7. gerkite dažniau nei troškina, geriausiai tinka stipresnės mineralizacijos be angliarūgšties vanduo (mineralinis, mineralizuotas ar pasūdytas). Smarkiai išprakaitavus patartina vartoti pomidorų, citrusinių vaisių, slyvų sulčių;
- 2.8. venkite alaus ir kitų alkoholinių gėrimų, skysčių su kofeinu, cukrumi ar saldikliais;
- 2.9. valgykite lengvai pasisavinamą maistą, geriausiai – daug vaisių ir daržovių;
- 2.10. jei turite gyvūnų, pasirūpinkite, kad jie neliktų be vandens ir pavėsio, nelaikykite jų atokaitoje.

3. Patarimai darbdaviams:

- 3.1. atkreipkite ypatingą dėmesį į darbuotojus, dirbančius lauko sąlygomis: parūpinkite natūralios medžiagos, praktiškai sugeriančių darbo drabužių, neleiskite darbuotojams dirbti išsirengus iki pusės, be galvos apdangalų;
- 3.2. asmenims, dirbantiems fizinį darbą, patarkite judėti gerokai lėčiau negu paprastai. Sumažinkite darbo krūvį žmonėms, dirbantiems lauke, nes kuo sunkesnis darbas, tuo daugiau šilumos pasigamina žmogaus organizme;
- 3.3. darbuotojams, dirbantiems karštyje, darykite specialias pertraukas vėsioje vietoje, kurių trukmę ir dažnumą nustatykite savo nuožiūra, tačiau ne rečiau nei kas 1,5 val.;
- 3.4. atkreipkite dėmesį, kad nuo perkaitimo dėl didelio fizinio krūvio karštyje daugiausia nukenčia žemdirbiai, statybininkai, kelininkai, sportininkai, kariai, pratybų metu dirbantys lauko sąlygomis.

4. Per karščius žmonės dažniausiai nukenčia dėl nudegimų nuo saulės, perkaitimo, saulės smūgio:

4.1. perkaitimo simptomai:

- 4.1.1. aukšta kūno temperatūra (gali pakilti iki 38–41°C);
  - 4.1.2. odos paraudimas ir karščiavimas (oda neprakaituoja);
  - 4.1.3. galvos skausmas ir svaigimas, spengimas ausyse, pusiausvyros sutrikimas;
  - 4.1.4. stiprus ir padažnėjęs (iki 110–160 k/min.) pulsas ir kvėpavimas (per 20 k/min.);
  - 4.1.5. troškulys;
  - 4.1.6. mieguistumas, vangumas, nenoras judėti;
  - 4.1.7. tokie būklės užsitęsęs, blogėja smegenų kraujotaka, gali aptemti sąmonė, atsiranda insulto rizika.
- #### 4.2. Pirmoji pagalba perkaitus:
- 4.2.1. jei pajutote perkaitimo požymius ar pastebėjote kito žmogaus blogą savijautą, nelikite vienas ir nepalikite kito žmogaus vieno, o pasitelkite į pagalbą kitus asmenis;
  - 4.2.2. pajutę perkaitimo simptomus būtina kuo greičiau kviešti greitąją medicinos pagalbą arba nukentėjusįjį gabenti į artimiausią asmens sveikatos priežiūros įstaigą (ligoninę);

4.2.3. apklokite ar įvyniokite nukentėjusį į sudrėkintą vandeniu (37°C) antklodę, paklodę, rankšluostį, nuolat juos drėkinkite, jo veidą vilgykite vėsiu vandeniu;

4.2.4. kai kūno temperatūra nukris iki 37,5°C, drėgną antklodę, paklodę, rankšluostį pakeisite sausa ir duokite išgerti ko nors vėsaus;

4.2.5. labai patogu naudoti specialią antklodę iš kelių motorinės transporto priemonės pirmosios pagalbos rinkinio, bet paguldyti ir apkloti nukentėjusį reikia taip, kad aukštinė pusė šios antklodės būtų prie kūno (vėsintų jį), jei sidabrinė bus prie kūno, ji šildys;

4.2.6. jei nukentėjusysis be sąmonės, guldykite jį ant šono, vėdinkite, niekuo negirdykite ir skubiai kvieskite greitąją medicinos pagalbą ar vežkite į artimiausią asmens sveikatos priežiūros įstaigą (ligoninę);

4.3. saulės smūgio simptomai:

4.3.1. galvos skausmas ir svaigimas, spengimas ausyse, mirgėjimas akyse;

4.3.2. išbalusi oda, šaltas prakaitas, bendras silpnumas;

4.3.3. pykinimas, vėmimas;

4.3.4. padažnėjęs kvėpavimas ir pulsas;

4.3.5. aukšta kūno temperatūra (gali pakilti iki 41°C);

4.3.6. sąmonės netekimas, apalpimas;

4.3.7. galima mirtis nuo edemos (smegenų paburkimo), jei nukentėjusiajam nesuteikiama pirmoji pagalba;

4.4. pirmoji pagalba esant saulės smūgiui:

4.4.1. skubiai išveskite ar išneškite nukentėjusį iš karštos aplinkos į pavėsį ar vėsią vietą;

4.4.2. paguldykite jį truputį pakelta galva arba pasodinkite;

4.4.3. atsagstykite ir atlaisvinkite drabužius, ypač apykaklę;

4.4.4. vėdinkite vėduokle, ventiliatoriumi ar kita priemone;

4.4.5. apipurškite ar suvilgykite veidą vandeniu;

4.4.6. ant galvos dėkite šaltą kompresą, jei yra galimybė, su ledu;

4.4.7. pasiūlykite atsigerti;

4.4.8. jei nukentėjusį pykina, duokite išgerti ko nors rūgštaus (pvz., vandens su citrinos sultimis);

4.4.9. jei nukentėjusysis be sąmonės, guldykite ant šono, vėdinkite, niekuo negirdykite ir skubiai kvieskite greitąją medicinos pagalbą ar vežkite į artimiausią asmens sveikatos priežiūros įstaigą (ligoninę).

PATVIRTINTA
Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo
departamento prie Vidaus reikalų
ministerijos direktoriaus
2010 m. gruodžio 8 d.
įsakymu Nr. 1-341

CIVILINĖS SAUGOS REKOMENDACIJOS, KAIP ELGTIS SPEIGO METU

1. Artėjant dideliame speigui:
  - 1.1. pasirūpinkite vandens, maisto ir kuro atsargomis;
  - 1.2. jei turite galimybę, įsigykite šildymo prietaisus;
  - 1.3. pasirūpinkite šiltais drabužiais ir avalyne.
2. Jei oras labai atšąla ir pučia stiprus vėjas:
  - 2.1. be reikalo neikite į lauką, stenkitės likti šiltose patalpose. Prireikus išeiti, būkite kuo trumpiau;
  - 2.2. be reikalo nevykite į tolimas keliones, jei vykstate, važiuokite ne vienas;
  - 2.3. venkite didelio fizinio krūvio, nedirbkite jokių sunkių darbų šaltyje, ypač jei sergate širdies ligomis ar turite padidėjusį kraujospūdį;
  - 2.4. jei einate į lauką, patepkite nepridengtas kūno vietas (ausis, nosį, skruostus) riebiu kremu, į kurio sudėtį neįeina vanduo. Anksčiau nušalusias kūno vietas ypač gerai saugokite. Neikite į lauką, ką tik nusiprausę ar išsimaudę. Apsirenkite šiltai ir patogiai (geriausiai tinka drabužiai iš vilnos), viršutinis drabužių sluoksniu turėtų būti neperpučiamas vėjo. Avėkite šiltą ne per ankštą avalynę, mūvėkite vilnones kojines, tinkamai apsaugokite rankas (venkite pirštuotų pirštinių);
  - 2.5. jei šaltyje tenka ko nors laukti, negalima stovėti ar sėdėti ramiai, reikia kuo daugiau judėti, mosuoti rankomis, šokinėti ar pan.;
  - 2.6. pajutę, kad šąla veidas, darykite grimasas, t. y. mankštinkite veido raumenis, patrinkite šalančius skruostus, ausis, nosį, judinkite kojų pirštus;
  - 2.7. stenkitės nesuprakaituoti ir nesuslapti, jei drabužiai sušlapo, nedelsdami pakeiskite juos sausais;
  - 2.8. valgykite šiltą, kaloringesnę maistą, gerkite šiltų skysčių, venkite alkoholio;
  - 2.9. nesinaudokite savos gamybos elektros šildymo prietaisais, nejunkite kelių elektros prietaisų į vieną elektros lizdą ir nepalikite jų įjungtų į tinklą be priežiūros;
  - 2.10. sušalimo simptomai:
    - 2.10.1. šiuurpulys;
    - 2.10.2. kūno temperatūros sumažėjimas (mažiau kaip +35°C);
    - 2.10.3. žmogus tampa abejingas, mieguistas, sustingęs, nebegali aiškiai mąstyti ir gerai judėti;
    - 2.10.4. sulėtėja širdies veikla ir kvėpavimas;
  - 2.11. pirmoji pagalba sušalus:
    - 2.11.1. eikite (neškite sušalusįjį) kuo greičiau į kambario temperatūros patalpą;
    - 2.11.2. nusirenkite (nurenkite) drabužius;
    - 2.11.3. pamatuokite kūno temperatūrą, jei ji žemesnė nei +35°C, nedelsdami kvieskite greitąją medicinos pagalbą;
    - 2.11.4. pirmiausia sušildykite krūtinę, kaklą, galvą, kirkšnį. Sušalus galima šildyti vonioje +20°C vandens temperatūroje, per 10–30 min. vandens temperatūrą keliant iki +37°C. Jei vonios nėra, dėkite šiltus kompresus ant viso kūno (sudrėkinta drungname vandenyje antklodė arba tvarsčiai keičiami kas 2–3 min.). Ypač gerai sušildo kito, nesusalusio žmogaus, kūno šiluma. Po to sušalusįjį užklodite šilta sausa antklode;
    - 2.12. nušalimo simptomai – nepridengtų kūno vietų (dažniausiai – ausys, nosis, skruostai) audinių pakenkimas. Nušalusi vieta praranda jautrumą, pakinta jos spalva;
    - 2.13. pirmoji pagalba nušalus:
      - 2.13.1. kuo greičiau eikite (arba padėkite nukentėjusiajam patekti) į šiltą patalpą;
      - 2.13.2. sušildykite nušalusią kūno dalį: įmerkite pažeistą vietą į kambario temperatūros vandenį arba dėkite ant jos kambario temperatūros tvarsčius (pakanka 20–30 min.). Jei žmogus nušalo rankas, numaukite žiedus ir nusekite laikrodžius;
      - 2.13.3. gerkite šiltus ir saldžius gėrimus;
      - 2.13.4. nedaug nušalusias kūno vietas, kai arti nėra šiltų patalpų, šildykite delnais arba glauskite prie šiltos kūno dalies;
      - 2.13.5. nušalusią vietą netrinkite (ypač sniegu). Draudžiama nušalusias vietas šildyti tiesiogine šiluma (glausti prie radiatorių, guminių šildyklių, merkti į karštą vandenį ir pan.);
      - 2.13.6. atšildymą galima užbaigti, kai nušalusią kūno dalį oda suminkštėja ir grįžta jutimai;
      - 2.13.7. jei šildant atsiranda pūslių, nustokite šildyti. Nušalusią vietą uždenkite steriliu tvarsčiu ir sutvarstykite. Sutvarstyta kūno dalį (jei tai įmanoma) susukite į minkštą, storą audinį. Malšinkite skausmą, skubiai kreipkitės į greitąją medicinos pagalbą ar nukentėjusįjį vežkite į artimiausią asmens sveikatos priežiūros įstaigą (ligoninę);
      - 2.13.8. jei nušalusi vieta neatgauna jautrumo, kvieskite asmens sveikatos priežiūros specialistus.

PATVIRTINTA
Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo
departamento prie Vidaus reikalų
ministerijos direktoriaus
2010 m. gruodžio 8 d.
įsakymu Nr. 1-341

CIVILINĖS SAUGOS REKOMENDACIJOS, KAIP ELGTIS KILUS URAGANUI

1. Artėjant uraganui (labai stipriam vėjui):
  - 1.1. uždarykite duris, langus, orlaides, dūmtraukių sklendes, uždenkite vėdinimo angas;
  - 1.2. užgesinkite ugnį krosnyje, išjunkite iš elektros tinklo naudojamus elektros prietaisus ir dujas, pasiruoškite galimiems elektros tiekimo sutrikimams;
  - 1.3. iš balkonų išneškite lengvus daiktus arba juos gerai pritvirtinkite;
  - 1.4. sutvirtinkite laikinus pastatus, statinius, mechanizmus, laikinas konstrukcijas, įrenginius, pavėjinėje namo pusėje sutvirtinkite stogą;
  - 1.5. atidėkite planuotas keliones;
  - 1.6. nepalikite automobilių prie didelių medžių;
  - 1.7. jei gyvenate kaime, gyvulius nuveskite į tvartus, uždarykite tvartų duris;
  - 1.8. pasirūpinkite maisto ir vandens atsargomis 2–3 dienoms, taip pat namuose turėkite mobilųjį telefoną, žibintuvėlį, atsarginių elementų, radijo imtuvą, žvakių.
2. Uragano (labai stipraus vėjo) metu:
  - 2.1. likite uždaroje patalpose arba, jei esate lauke, eikite į vidų;
  - 2.2. nepalikite gyvenamosios vietos be ypatingos priežasties;
  - 2.3. jei esate pastate, pasitraukite nuo langų į mažiau pavojingas vietas: prie vidinės pastato sienos, į koridorių, vonios kambarį ir pan.;
  - 2.4. jei esate gatvėje, laikykitės kaip galima toliau nuo lengvos konstrukcijos pastatų, tiltų, estakadų, elektros perdavimo linijų, medžių, upių, ežerų ir pramonės objektų. Kad apsisaugotumėte nuo lekiančių nuolaužų, naudokitės faneros, kartono ar plastikinėmis dėžėmis, lentomis ar kitais pasitaikiusiais daiktais. Neikite į apgriautus pastatus;
  - 2.5. jei gyvenate mediniuose ar lengvos konstrukcijos namuose, slėpkitės rūsiuose;
  - 2.6. nesiartinkite prie nutrūkusių elektros laidų.
3. Patarimai darbdaviams:
  - 3.1. perspėkite darbuotojus apie artėjantį pavojingą hidrometeorologinį reiškinį ir informuokite, kokie darbai turi būti nutraukti;
  - 3.2. pasirūpinkite, kad būtų sutvirtinti laikini pastatai ir konstrukcijos, taip pat mechanizmai ir įrenginiai;
  - 3.3. sustabdykite krovos darbus su kranais ir kituose objektuose, nedirbkite su atvira ugnimi;
  - 3.4. svarbesniuose objektuose patikrinkite avarinius elektros energijos šaltinius, pasirūpinkite kuro atsargomis ir pasirenkite gamybos proceso avariniam sustabdymui.

PATVIRTINTA
Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo
departamento prie Vidaus reikalų
ministerijos direktoriaus
2010 m. gruodžio 8 d.
įsakymu Nr. 1-341

CIVILINĖS SAUGOS REKOMENDACIJOS, KAIP ELGTIS KILUS POTVYNIUI

1. Iškilus potvynio grėsmei:

- 1.1. būkite pasirengę apsaugoti savo gyvybes, gyvulius ir turtą (esant galimybei, iš anksto apdrauskite savo ir šeimos narių gyvybę bei turtą, gerai izoliuokite visus elektros laidus, kad neįvyktų trumpasis jungimas, paruoškite gyvuliams ir baldams pakylas, užsandarinkite šulinius);
- 1.2. paruoškite visas turimas plaukiojimo priemones, apsirūpinkite paprasčiausiais plaustais;
- 1.3. apsirūpinkite neperšlampama apranga (žvejų batais, apsiaustais ir kt.);
- 1.4. sutvarkykite vandens nutekėjimo sistemas, išvalykite lietaus nutekėjimo groteles;
- 1.5. parūpinkite ne mažiau kaip 10-čiai parų:
  - 1.5.1. ilgai negendančių maisto produktų,
  - 1.5.2. būtinausių medikamentų,
  - 1.5.3. geriamojo vandens,
  - 1.5.4. degtukų, žvakių, žibalinių lempų, žibalo, žibintų, malkų,
  - 1.5.5. mobiliojo ryšio telefoną;
- 1.6. iš rūšių išneškite daržoves, maisto atsargas, vertingus daiktus sukelkite kuo aukščiau;
- 1.7. lengvesnius daiktus, kuriuos gali sugadinti vanduo, nuneškite į viršutinius aukštus, pastoges;
- 1.8. apsaugokite namą nuo ledo lyčių, įkalkite apsauginius stulpus;
- 1.9. pažymėkite vėliavėlėmis ar kitais ženklais, kaip privažiuoti nuo pagrindinio kelio iki namų;
- 1.10. patikrinkite, kad garažuose, ūkiniuose pastatuose, sandėliukuose neliktų cheminių medžiagų (dažų, tepalų, degalų, chemikalų ir kt.), kurie gali užteršti aplinką;
- 1.11. jei nutarėte išvykti į saugesnę vietovę, prieš palikdami namus, užsukite vandens, dujų sklendes, išjunkite elektrą, užrakinkite duris, uždarykite (užkalkite) langus. Pasiimkite būtinausius daiktus:
  - 1.11.1. pirmosios medicinos pagalbos vaistinėlę. Nepamirškite reguliariai vartojamų vaistų;
  - 1.11.2. dokumentus (pasas, gimimo ir santuokos liudijimas, atestatas, diplomas, nuosavybės dokumentai);
  - 1.11.3. pinigus (grynieji pinigai, kreditinės kortelės, vertybiniai popieriai, brangenybės);
  - 1.11.4. šeimos relikvijas, kelias nuotraukas;
  - 1.11.5. ilgai negendančių maisto produktų (2–3 dienoms);
  - 1.11.6. geriamojo vandens;
  - 1.11.7. reikalingų drabužių (pagal sezoną);
  - 1.11.8. tualetinius reikmenis;
  - 1.11.9. asmeninės apsaugos priemones (jei turite);
  - 1.11.10. nešiojamąjį radijo imtuvą ir žibintuvėlį, atsarginius elementus, degtukus;
  - 1.11.11. mobilųjį telefoną.
2. Jei kilus potvyniui nusprendėte nesikelti iš savo gyvenamosios vietos, patariama:
  - 2.1. jei apie namus jau kyla vanduo, pakilkite į viršutinius aukštus, jeigu namas vienaukštis – įsitaisykite pastogėje esančiose patalpose;
  - 2.2. mokėkite pagalbos ženklus:
    - 2.2.1. ant stogo stovintis žmogus, V raidės forma pakėlęs rankas – gelbėkite;
    - 2.2.2. iškeltas audeklo gabalas (naktį – žibinto šviesa) – reikalinga pagalba;
    - 2.2.3. mosavimas audeklo gabalu (naktį – mirksinti žibinto šviesa: trys trumpi, trys ilgi, trys trumpi, SOS) – reikalinga skubi pagalba;
  - 2.3. brisdami užlietomis vietovėmis, kad neįsmuktumėte į atvirą šulinį, vandens išplautą duobę, kelią tikrinkite kartimi;
  - 2.4. jei tektų eiti keliese per užtvindytą vietovę, patartina susirišti virve;
  - 2.5. jei įkristumėte į vandenį, nusimeskite sunkius drabužius ir apavą, bandykite įsikibti į netoliese plaukiojančius ar virš vandens kyšančius daiktus, kuo tvirčiau laikykitės ir laukite pagalbos;
  - 2.6. neišleiskite iš namų vienu mažamečių vaikų, pagyvenusių ir neįgalių žmonių;
  - 2.7. atsargiai naudokitės elektros ir dujiniais prietaisais;
  - 2.8. palaikykite ryšį su kaimynais ir būkite pasiruošę padėti vieni kitiems;
  - 2.9. padėkite laukiniams žvėrimis, iš pavienių sausumos salelių perkeltkite juos į laukus.

3. Atslūgus potvyniui:

- 3.1. griežtai draudžiama liesti nutrūkusius laidus, patiems atlikti elektros tinklų ir elektros įrenginių remonto darbus, įjungti agregatus, stakles ir kitus įrenginius;
  - 3.2. praneškite atitinkamoms tarnyboms apie elektros tinklų, vandentiekio ir dujų sistemų gedimus ir laukite jų pagalbos;
  - 3.3. nevalgykite šulinio vandens, kuris gali būti užterštas;
  - 3.4. nevalgykite vandenyje mirkusių maisto produktų;
  - 3.5. išvalykite šulinius (ištraukite šiukšles, pagalius, išsemkite nešvarų vandenį). Po paros atsiradusį vandenį išsemkite. Vartoti vandenį galėsite pagal kompetentingų institucijų nurodymus pašalinus chlorą iš šulinių vandens ir atlikus laboratorinius tyrimus.
-

PATVIRTINTA
Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo
departamento prie Vidaus reikalų
ministerijos direktoriaus
2010 m. gruodžio 8 d.
įsakymu Nr. 1-341

CIVILINĖS SAUGOS REKOMENDACIJOS, KAIP ELGTIS ĮVYKUS CHEMINEI AVARIJAI

1. Kilus cheminiam pavojui:

- 1.1. klausykite pranešimų per Lietuvos nacionalinio radijo ar televizijos programą;
- 1.2. napanikuokite, perspėkite artimuosius, kaimynus;
- 1.3. esant cheminės taršos pavojui, labai svarbu veikti greitai;
- 1.4. negalima valgyti, gerti, rūkyti, jei esate pavojingomis cheminėmis medžiagomis užterštoje teritorijoje.

2. Jei nurodyta pasišalinti (evakuotis) iš pavojingomis medžiagomis užterštų teritorijų:

2.1. pavojingos cheminės medžiagos yra itin lakios ir stipriai dirgina kvėpavimo takus, akių gleivinę, odą, todėl būtinai saugokite šias kūno dalis:

2.1.1. kvėpavimo takams ir akims apsaugoti, jei turite, dėvėkite viso veido panoraminę kaukę su sudėtinu filtru arba pusės veido kaukę ir apsauginius akinius. Jei turite, lauke dėvėkite respiratorių, užsiriškite sudrėkintą vatos ir marlės raištį arba pridrinkite burną ir nosį drėgnu rankšluosčiu;

2.1.2. odai apsaugoti geriausiai tinka vandens nepraleidžiantys drabužiai ir avalynė (vandeniui nepralaidžios sintetinės striukės, lietpalčiai, polietileniniai apsiaustai, guminiai batai), užsimaukite pirštines, užsidėkite kepurę, apsivyniokite kaklą šaliku, stenkitės nepalikti neapsaugotų kūno vietų;

2.2. nedelsdami pasišalinkite iš užterštos teritorijos nurodyta kryptimi vengdami žemesnių vietų. Jei kryptis nenurodyta, judėkite statmenai vėjo kryptčiai, kad vėjas pūstų į šoną ir tik atviromis vietomis (venkite daubų, uždarytų kiemų, siaurų gatvelių, tankiai krūmais apaugusių vietų);

2.3. eidami per užterštą vietovę nekelkite dulkių, nesilieskite prie pastatų sienų, tvorų, kitų daiktų;

2.4. nesislėpkite rūsiuose, duobėse, grioviuose ar kitose žemose vietose, nes ten labai kaupiasi pavojingos medžiagos, pasitraukite į aukštesnes vietas, lipkite į viršutinius aukštus;

2.5. išeidami iš namų (ar kitų patalpų) išjunkite vėdinimo, oro tiekimo, kondicionavimo ir šildymo oru sistemas, dujas, uždarykite langus, orlaides, dūmtraukių sklendes, uždenkite vėdinimo angas. Pasiimkite būtiniausius daiktus:

- 2.5.1. pirmosios medicinos pagalbos vaistinėlę. Nepamirškite reguliariai vartojamų vaistų;
- 2.5.2. dokumentus (pasas, gimimo ir santuokos liudijimas, atestatas, diplomai, nuosavybės dokumentai);
- 2.5.3. pinigus (gryniesi pinigai, kreditinės kortelės, vertybiniai popieriai, brangenybės);
- 2.5.4. šeimos relikvijas, kelias nuotraukas;
- 2.5.5. ilgai negendančių maisto produktų (2–3 dienoms);
- 2.5.6. geriamojo vandens;
- 2.5.7. reikalingų drabužių (pagal sezoną);
- 2.5.8. tualetinius reikmenis;
- 2.5.9. asmeninės apsaugos priemonės (jei turite);
- 2.5.10. nešiojamąjį radijo imtuvą ir žibintuvėlį, atsarginius elementus, degtukus;
- 2.5.11. mobilųjį telefoną.

2.6. neužmirškite savo kaimynų, pasiteiraukite, ar jie girdėjo pranešimus. Pasidomėkite, ar yra kam pasirūpinti neįgaliaisiais, vienišais seneliais ar mažamečiais vaikais, esančiais namuose be tėvų, jei ne – padėkite jiems arba praneškite bendruoju pagalbos telefonu;

2.7. išėję iš užterštos zonos, prieš įeidami į švarias patalpas, nusivilkite viršutinius drabužius, nusiaukite batus ir sudėkite viską į polietileninį maišą ir išneškite jį iš gyvenamųjų patalpų. Nusiprauskite duše ir persirenkite švariais drabužiais. Ką daryti su sudėtais į maišą užterštais drabužiais, jums patars savivaldybės civilinės saugos skyriaus specialistai.

3. Jei gyventojams rekomenduojama likti namuose, kuo skubiau:

3.1. išjunkite vėdinimo, oro tiekimo, kondicionavimo sistemas, dujas, uždarykite langus, orlaides, dūmtraukių sklendes, uždenkite vėdinimo angas, patikrinkite, ar nėra plyšių, sandarinkite būsto langus ir duris;

3.2. pakilkite į viršutinius namo aukštus, nes daugelis pavojingų cheminių medžiagų kaupiasi žemose vietose.

4. Dažniausiai inhaliacinius (pro kvėpavimo takus) apsinuodijimus sukeliančios medžiagos yra amoniakas ir chloras:

4.1. apsinuodijimo amoniako garais požymiai:

- 4.1.1. kosulys;
- 4.1.2. akių perštėjimas, ašarojimas;
- 4.1.3. nosies gleivinės dirginimas, sloga;

- 4.1.4. seilėtekis;
  - 4.1.5. galvos skausmas ir svaigimas;
  - 4.1.6. pasunkėjęs kvėpavimas, dusulys;
  - 4.1.7. užkimimas, visiškas balso išnykimas;
  - 4.1.8. spaudimo jausmas krūtinės ląstoje;
  - 4.1.9. sujaudinimas;
  - 4.1.10. traukuliai;
  - 4.2. pirmoji pagalba apsinuodijus amoniako garais:
    - 4.2.1. kuo skubiau išeikite iš užterštos aplinkos (sąmoningus nukentėjusiuosius – išvesti, nesąmoningus – išnešti);
    - 4.2.2. užtikrinkite kvėpavimą (atsagstykite drabužius, atlaisvinkite kvėpavimo takus);
    - 4.2.3. praradusius sąmonę nukentėjusiuosius paguldykite ant šono, stebėkite, kad neužspringtų skrandžio turiniu;
    - 4.2.4. išnykus kvėpavimui ir širdies veiklai – pradėkite gaivinti;
    - 4.2.5. teikiantis pagalbą asmuo turi dėti asmeninės apsaugos priemones;
    - 4.2.6. sąmoningiems pacientams rekomenduojama tekančiu vandeniu 15–20 minučių plauti akis, burną ir nosį;
    - 4.2.7. kuo skubiau kvieskite greitąją medicinos pagalbą arba nukentėjusįjį gabenkite į artimiausią asmens sveikatos priežiūros įstaigą (ligoninę);
  - 4.3. apsinuodijimo chloro garais požymiai:
    - 4.3.1. kosulys;
    - 4.3.2. akių perštėjimas, ašarojimas;
    - 4.3.3. nosies gleivinės dirginimas;
    - 4.3.4. galvos skausmas ir svaigimas;
    - 4.3.5. vėmimas;
    - 4.3.6. dažnas kvėpavimas;
    - 4.3.7. dažnas pulsas, širdies plakimas;
    - 4.3.8. užkimimas;
    - 4.3.9. sujaudinimas;
    - 4.3.10. žemas kraujospūdis;
    - 4.3.11. miokardo infarktas;
  - 4.4. pirmoji pagalba apsinuodijus chloro garais:
    - 4.4.1. kuo skubiau išeikite iš užterštos aplinkos (sąmoningus nukentėjusiuosius – išveskite, nesąmoningus – išneškite);
    - 4.4.2. užtikrinkite kvėpavimą (atsagstykite drabužius, atlaisvinkite kvėpavimo takus);
    - 4.4.3. sąmonę praradusius nukentėjusiuosius paguldykite ant šono, stebėkite, kad neužspringtų skrandžio turiniu;
    - 4.4.4. išnykus kvėpavimui ir širdies veiklai – pradėkite gaivinti;
    - 4.4.5. teikiantis pagalbą asmuo turi dėti asmeninės apsaugos priemones;
    - 4.4.6. sąmoningiems pacientams rekomenduojama tekančiu vandeniu 10–15 minučių plauti akis, burną, nosį;
    - 4.4.7. kuo skubiau kvieskite greitąją medicinos pagalbą arba nukentėjusįjį gabenkite į artimiausią asmens sveikatos priežiūros įstaigą (ligoninę).
-

PATVIRTINTA
Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo
departamento prie Vidaus reikalų
ministerijos direktoriaus
2010 m. gruodžio 8 d.
įsakymu Nr. 1-341

CIVILINĖS SAUGOS REKOMENDACIJOS, KAIP ELGTIS KILUS RADIACINIAM PAVOJUI

1. Kilus radiaciniam pavojui dėl branduolinės avarijos ar panaudoto branduolinio ar radiologinio sprogstamojo įtaiso ar bombos, dėl kurio susidarė radioaktyviųjų medžiagų dalelių debesis:
  - 1.1. klausykite pranešimų per Lietuvos nacionalinio radijo ar televizijos programą;
  - 1.2. nepasiduokite panikai, perspėkite artimuosius, kaimynus;
  - 1.3. jei važiuojate automobiliu – sandariai uždarykite langus, išjunkite vėdinimo ir šildymo sistemas, ventiliatorius, užsidenkite kvėpavimo takus. Skubėkite namo ar į darbą, ar į kitą visuomeninį pastatą, jei esate netoli. Jei visuomeninių pastatų pasiekti neįmanoma, sustokite saugioje vietoje, jei karšta – pavėsyje ir, išjungę automobilio variklį, klausykite radijo pranešimų. Toliau važiuoti ar išlipti galite, tik kai bus paskelbtas atitinkamas pranešimas;
  - 1.4. jei esate netoli nelaimės, sprogimo vietos – nelieskite jokių daiktų, jie gali būti radioaktyvūs;
  - 1.5. negerkite, nevalgykite, nerūkykite užterštoje vietoje ar šalia jos;
  - 1.6. jei esate lauke, eikite į vidų;
  - 1.7. jei esate uždaroje patalpose, kurių sienos ir langai nepažeisti, pasirinkite slėptuve vidinėje pastato dalyje esančią patalpą su kuo mažiau langų arba eikite į rūšį. Jei langai išdužę – pagal galimybę pasirinkite kitą saugų kambarį, esantį pastato gilumoje;
  - 1.8. išjunkite vėdinimo, oro tiekimo, kondicionavimo sistemas, uždarykite langus, orlaides, dūmtraukių sklendes, uždenkite vėdinimo angas, patikrinkite, ar nėra plyšių, užsandarinkite lipnia juosta būsto langus ir duris;
  - 1.9. pasirūpinkite vaikais ir kitais artimaisiais, kuriems reikia pagalbos;
  - 1.10. jei būtina išeiti į lauką, saugokite kvėpavimo takus nuo dulkių ir dūmų: užsidenkite vienkartinė kauke, nosine ar rankšluosčiu. Jei turite, dėvėkite dujokaukę ar respiratorių;
  - 1.11. suvarykite netoli esančius gyvulius, naminius gyvūnus į tvartus, pastatus, uždarykite šiltnamius, uždenkite šulinius;
  - 1.12. grįžę iš lauko, būtinai nusivilkite viršutinius drabužius, nusiaukite batus ir, sudėję juos į polietileninį maišą, išneškite iš gyvenamųjų patalpų. Tada kruopščiai su muilu nusiprauskite duše, ypač atidžiai būtina išsitrinkti galvą;
  - 1.13. kruopščiai nuprauskite lauke buvusius naminius gyvūnus (kates, šunis ir kt.);
  - 1.14. valgyti ir gerti galima tik maistą ir gėrimus, kurie buvo sandariai uždaryti – konservus, gėrimus buteliuose, sandariose pakuotėse. Kitą maistą ir vandenį bus galima vartoti leidus visuomenės sveikatos specialistams;
  - 1.15. jei nurodyta evakuotis, pasiimkite būtiniausius daiktus:
    - 1.15.1. pirmosios medicinos pagalbos vaistinėlę. Nepamirškite reguliariai vartojamų vaistų;
    - 1.15.2. dokumentus (pasas, gimimo ir santuokos liudijimas, atestatas, diplomas, nuosavybės dokumentai);
    - 1.15.3. pinigus (gryniesi pinigai, kreditinės kortelės, vertybiniai popieriai, brangenybės);
    - 1.15.4. šeimos relikvijas, kelias nuotraukas;
    - 1.15.5. ilgai negendančių maisto produktų (2–3 dienoms);
    - 1.15.6. geriamojo vandens;
    - 1.15.7. reikalingų drabužių (pagal sezoną);
    - 1.15.8. tualetinius reikmenis;
    - 1.15.9. asmeninės apsaugos priemones (jei turite);
    - 1.15.10. nešiojamąjį radijo imtuvą ir žibintuvėlį, atsarginius elementus, degtukus, konservų atidarytuvą;
    - 1.15.11. mobilųjį telefoną ir jo įkroviklį;
  - 1.16. jei radioaktyviajame debesyje ar jo iškritose yra radioaktyviojo jodo, civilinės saugos specialistai, siekdami apsaugoti skydliaukę, rekomenduoja atlikti jodo profilaktiką. Jodo tabletes pradėkite vartoti tik tuomet, kai apie tai bus paskelbta per visuomenės informavimo priemones. Jodo profilaktika – tai kalio jodido (KI) arba kalio jodato (KIO3) tablečių (kai jų nėra, tinka 5 % jodo tinktura) vartojimas. Stabiliojo jodo preparatų vienkartinė paros dozė žmonių grupėms:
    - 1.16.1. suaugusieji iki 40 metų (tarp jų nėščios ir maitinančios moterys) ir 13–16 metų paaugliai išgeria 130 mg kalio jodido arba 170 mg kalio jodato;
    - 1.16.2. vaikams nuo 3 iki 12 metų skiriama 65 mg kalio jodido arba 85 mg kalio jodato, tai sudaro pusė suaugusiųjų dozės;
    - 1.16.3. kūdikiams nuo 1 mėnesio iki 3 metų duodama 30–35 mg kalio jodido arba 40–45 mg kalio jodato. Tai ketvirtis suaugusiųjų dozės;
    - 1.16.4. naujagimiams iki 1 mėnesio skiriama 15 mg kalio jodido arba 20 mg kalio jodato. Tai aštuntadalis suaugusiųjų dozės;

1.17. vienkartinė stabiliojo jodo dozė apsaugo skyd liaukę 24 valandas. Naujagimiams iki 1 mėnesio amžiaus skiriama vienkartinė stabiliojo jodo dozė. Nėščioms ir maitinančioms moterims – ne daugiau kaip dvi vienkartinės dozės. Kitoms gyventojų grupėms gali būti skiriamos kelios vienkartinės dozės, bet ne daugiau kaip 10. Geriausia jodo tabletes gerti po valgio. Vaikams patogų jas duoti ištirpintas bet kokiame gėrime ar skystuose vaikų maisto produktuose. Ištirpintos tabletės išgeriamos nedelsiant, nes greitai tampa neaktyvios.

1.18. neturint tablečių, galima vartoti 5 % jodo tinktūrą: vaikams iki 2 metų 1–2 lašai 5 % jodo tinktūros skiriami 3 kartus per dieną ne ilgiau kaip 7 paras. Vaikams nuo 2 metų ir suaugusiesiems skiriami 3–5 lašai 5 % jodo tinktūros 3 kartus per dieną ne ilgiau kaip 7 paras;

1.19. stabiliojo jodo preparatai veikia tik skyd liaukę, bet neapsaugo nuo kitų jonizuojančiosios spinduliuotės rūšių poveikio. Be to, dalis žmonių yra alergiški jodui ar turi skyd liaukės susirgimų. Tokiu atveju siūlome iš anksto pasikonsultuoti su gydytoju;

1.20. būkite įsijungę Lietuvos nacionalinio radijo ar televizijos programą, klausykite skelbiamų pranešimų bei vykdykite civilinės saugos rekomendacijas.

2. Jei radote neįprastomis aplinkybėmis (transporto avarijos metu, viešoje vietoje ir t.t.) ar pamatėte daiktą, pažymėtą radioaktyviuoju ženklu:

2.1. nedelsdami skambinkite bendruoju pagalbos telefonu numeriu 112 ir informuokite apie radinį;

2.2. laikykitės kuo toliau nuo daiktų, pažymėtų radioaktyvumo ženklu, bet kokio regimo dūmų ar garų šaltinio;

2.3. nelieskite jokių daiktų, esančių aplinkui, nes jie gali būti radioaktyvūs;

2.4. kuo skubiau išeikite iš pavojingos zonos. Eikite prieš vėją nuo įvykio vietos. Saugus nuotolis nuo galimai užterštos zonos ribos – mažiausiai 30–50 metrų;

2.5. patarkite žmonėms kuo toliau pasitraukti nuo įvykio vietos, kol atvyks specialiosios tarnybos;

2.6. sužeistieji įvykio vietoje taip pat gali būti užteršti radioaktyviosiomis medžiagomis;

2.7. negerkite, nevalgykite, nerūkykite zonoje, kurioje esate, nes ji gali būti užteršta;

2.8. laukite, jei įmanoma, saugioje vietoje atvykstančių tarnybų ir informuokite jas apie įvykio aplinkybes;

2.9. jei išėjote anksčiau nei atvyko specialistai, grįžę namo, pasikeiskite viršutinius drabužius ir sudėkite juos į polietileninį maišą, nusiplaukite rankas, nusiprauskite veidą, jei turite galimybę – nusiprauskite duše ir klausykite skelbiamų per Lietuvos nacionalinį radiją ar televiziją pranešimų ir vykdykite civilinės saugos rekomendacijas.

PATVIRTINTA

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento
prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus
2010 m. gruodžio 8 d. įsakymu Nr. 1-341
(Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento
prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus
2015 m. gruodžio 31 d.
įsakymo Nr. 1-407 redakcija)

**CIVILINĖS SAUGOS REKOMENDACIJOS, KAIP ELGTIS KILUS ORO PAVOJUI,
KITOMS KARINĖMS GRĖSMĖMS**

1. Kilus priešo užpuolimo iš oro pavojui ar kitoms karinėms grėsmėms:
  - 1.1. klausykite pranešimų per Lietuvos nacionalinio radijo ar televizijos programą;
  - 1.2. tikrinkite pranešimus mobiliajame telefone;
  - 1.3. jei civilinės saugos signalas „Oro pavojus“ užklumpa gatvėje ar kitoje vietoje, kuo skubiau susiraskite priedangą (daubą, griovį ir pan.), požeminę pėsčiųjų perėją, tunelį, rūšį ir ten pasislėpkite;
  - 1.4. nepasiduokite panikai, elkitės ramiai, nesinervinkite, susikaupkite ir nurimkite, perspėkite artimuosius, kaimynus;
  - 1.5. be ypatingos priežasties nepalikite gyvenamosios vietos, nevaikščiokite gatvėmis ir atviromis teritorijomis;
  - 1.6. gavę nurodymą slėptis, apsirenkite ir skubėkite į nurodytą, apsaugai nuo karo grėsmių pritaikytą, kolektyvinės apsaugos statinį ar kitą priedangą. Su savimi pasiimkite dokumentus, pinigus, negendančių maisto produktų, vandens, turimas asmeninės apsaugos priemones, būtinausių medikamentų, tualetinius reikmenis, nešiojamąjį radijo imtuvą, mobilųjį telefoną, kuriuo galėsite siųsti ir gauti pranešimus;
  - 1.7. jei liekate namuose, imkitės apsaugos priemonių: užgesinkite šviesą, užtraukite užuolaidas, lipnia juosta ar kt. apklijuokite langų stiklus, įleiskite į vidų savo augintinius, būkite kambaryje be langų (jei toks yra) arba slėpkitės rūsyje ar kitoje priedangoje;
  - 1.8. automobilyje įsijunkite radiją, klausykite informacinių pranešimų ir rekomendacijų;
  - 1.9. gavę nurodymą evakuotis ar išvykti, išjunkite elektrą, užsukite dujų, vandens sklendes, uždarykite langus, langines, užrakinkite duris ir atlikite visus įprastus veiksmus, kuriuos darote išvykdamis bent kelioms dienoms;
  - 1.10. stenkitės be būtino reikalo neskambinti savo artimiesiems, draugams ir pažįstamiems mobiliojo ar fiksuoto ryšio telefonais, kad ryšio linijos nebūtų perkrautos ar užblokuotos. Skambinkite tik norėdami pranešti apie būtiną pagalbą, sužeistuosius ar netikėtą pavojų.
2. Sprogimo vietoje (arba po sprogimo):
  - 2.1. kriskite ant žemės ir rankomis prisidengkite galvą, jei yra galimybė, pasinaudokite priedanga. Priedangą šiuo atveju reikėtų rinktis iš arčiausiai esančių daiktų, tai gali būti pastatas, griovys, dauba, medis ar net šaligatvio bortelis;
  - 2.2. nugriaudėjęs sprogimui neskubėkite palikti priedangos, kai kurios skeveldros nukrinta netoli sprogimo vietos po keliolikos sekundžių, taip pat gali sprogti kiti (antriniai) sprogstamieji užtaisai;
  - 2.3. įsitikinę, kad skeveldros daugiau nekrinta, nedelsdami pasišalinkite saugiu atstumu. Jei sprogimas įvyko pastate, naudokitės avariniais išėjimais. Naudotis liftais griežtai draudžiama;
  - 2.4. jei yra sužeistų asmenų, padėkite jiems evakuotis į saugią vietą ir suteikite pirmąją medicinos pagalbą. Pasirinkdami saugią vietą, atkreipkite dėmesį į pažeistas pastatų konstrukcijas, nes pastatas ar jo dalis gali sugriūti;
  - 2.5. nelieskite įtartino daikto ar sprogmenų;
  - 2.6. padėkite valyti griuvėsius, kelius, šalinti oro antpuolio padarinius.
3. Jeigu jūs mieste ar gyvenvietėje pasirodė priešiški kariai:
  - 3.1. stenkitės išlikti ramūs. Bandykite išsiaiškinti, kas vyksta ir tik tuomet spęskite, ką daryti;
  - 3.2. jeigu matote kieme kareivius, nesiartinkite prie jų, būdami šalia galite tapti taikiniu ar atsitiktinės kulkos auka;
  - 3.3. nebūkite smalsūs, nepasiduokite pagundai pasižiūrėti į karinę techniką, ginklus ar ginkluotus žmones iš arčiau – smalsuoliai gali būti palaikyti šnipais;
  - 3.4. neleiskite vaikų į gatves, jie smalsūs ir gali patekti po tanko vikšrais, rasti sprogmenį ar neiššovusių sprogmenų;
  - 3.5. nefilmuokite ir nefotografuokite prieš kareivių arba darykite tai nepastebimai;
  - 3.6. kalbėdami su ginkluotu žmogumi, nelaikykite rankų kišenėse, nedarykite staigių judesių. Nesiginčykite su žmogumi, kurio rankose ginklas;
  - 3.7. jeigu į jūsų namus įeina ginkluoti žmonės ir ketina juose įsikurti, išeikite iš namų;
  - 3.8. jeigu jums reikia į miestą, verčiau eikite pėsčiomis, o ne važiuokite automobiliu.
4. Kai šalia aidai šūviai ar vyksta susišaudymas:
  - 4.1. jeigu esate lauke, nebėkite, o nedelsdami griūkite ant žemės ir rankomis prisidengkite galvą. Griūkite ten, kur stovite,

neieškokite švaresnės vietos;

4.2. kol aidi šūviai, stenkitės kuo labiau prispausti prie žemės, o jiems nutilus šliaužkite į patikimesnę vietą (požeminę perėją, rūšį, pastato pirmą aukštą, griovį, už šiukšlių konteinerio ir pan.);

4.3. pasigirdus šūviams jūsų name, nesiartinkite prie langų;

4.4. jeigu pasigirsta susišaudymas, o jūs esate namuose, nedelsdami griūkite ant grindų, nušliaužkite iki jungiklio ir išjunkite šviesą, kad nebūtumėte matomi, šluotos kotu (ar kuo nors panašiu) užtraukite užuolaidas, šliaužkite į patalpą be langų (pvz., vonios kambarį);

4.5. jeigu namuose nesaugu, eikite į artimiausią, apsaugai nuo karo grėsmių pritaikytą, kolektyvinės apsaugos statinį, kur jums bus suteiktas prieglobstis ir pagalba.

Priedo pakeitimai:

Nr. [1-407](#), 2015-12-31, paskelbta TAR 2015-12-31, i. k. 2015-21207

PATVIRTINTA
Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo
departamento prie Vidaus reikalų
ministerijos direktoriaus
2010 m. gruodžio 8 d.
įsakymu Nr. 1-341

CIVILINĖS SAUGOS REKOMENDACIJOS, KAIP ELGTIS ESANT BIOLOGINEI TARŠAI

1. Esant biologinei taršai:
  - 1.1. klausykite pranešimų per Lietuvos nacionalinio radijo ar televizijos programą;
  - 1.2. nepasiduokite panikai;
  - 1.3. nevartokite produktų, kurie nėra termiškai apdoroti, arba naudokite tik tuos produktus, kurie buvo sandariai uždaryti, vartokite tik virintą vandenį;
  - 1.4. laikykitės asmens higienos reikalavimų;
  - 1.5. patalpas ir liečiamus paviršius valykite drėgna šluoste;
  - 1.6. pajutę pirmuosius sveikatos sutrikimus: pykinimą, vėmimą, viduriavimą, kylančią temperatūrą – tuoj pat kreipkitės į asmens sveikatos priežiūros specialistus.
2. Kilus įtarimui, kad į aplinką pateko biologinis agentas:
  - 2.1. išjunkite patalpoje ar teritorijoje esančius ventiliatorius ir pastato oro kondicionavimo sistemą;
  - 2.2. nedelsdami palikite patalpą ar teritoriją;
  - 2.3. patalpoje sandariai uždarykite duris ir langus arba aptverkite vietovę, kur gali būti biologinis agentas, stenkitės, kad į patalpą ar teritoriją niekas neįeitytų;
  - 2.4. nedelsdami praneškite savo institucijos vadovui ir skambinkite bendruoju pagalbos telefono numeriu;
  - 2.5. surašykite visus kambaryje, patalpoje ar teritorijoje buvusius asmenis, kad atsakingų institucijų specialistai galėtų nedelsdami vykdyti židinio lokalizavimo, padarinių šalinimo darbus ir teikti skubią medicinos pagalbą.

PATVIRTINTA
Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo
departamento prie Vidaus reikalų
ministerijos direktoriaus
2010 m. gruodžio 8 d.
įsakymu Nr. 1-341

CIVILINĖS SAUGOS REKOMENDACIJOS, KAIP ELGTIS GAVUS ĮTARTINĄ LAIŠKĄ AR PAKETĄ SU MILTELIAIS IR JIEMS IŠSIBARSČIUS

1. Gavus įtartiną laišką ar paketą su milteliais ir jiems išsibarsčius:
  - 1.1. nekratykite, nepurtykite, neprakirpkite ir neišimkite laiško ar paketo turinio;
  - 1.2. nebandykite valyti miltelių, jų uostyti, liesti;
  - 1.3. išjunkite ventiliatorius ir pastato oro kondicionavimo sistemą;
  - 1.4. užsimaukite apsaugines pirštines;
  - 1.5. nedelsdami uždenkite išsibarsčiusius miltelius drabužiais, popieriumi, šiukšlių dėže ar kt.;
  - 1.6. išeikite iš patalpos ir sandariai uždarykite duris ir langus arba aptverkite vietovę, kurioje rastas įtartinas laiškas ar paketas, neleiskite įeiti kitiems asmenims;
  - 1.7. nusiplaukite rankas su muilu;
  - 1.8. kuo greičiau nusivilkite užterštus drabužius ir sudėkite juos į plastikinį maišą;
  - 1.9. kuo greičiau nusiprauskite duše su muilu. Nenaudokite chlorkalkių ar kitų dezinfekavimo medžiagų;
  - 1.10. surašykite visus žmones, buvusius tame kambaryje ar teritorijoje, ypač tuos, kurie turėjo tiesioginį kontaktą su milteliais;
  - 1.11. jei esate namie, skambinkite bendruoju pagalbos telefono numeriu;
  - 1.12. jei esate darbovietėje, praneškite apie įvykį savo institucijos vadovui ir skambinkite bendruoju pagalbos telefono numeriu.
2. Įtartinio paketo ar laiško požymiai:
  - 2.1. pernelyg didelės pašto išlaidos;
  - 2.2. ranka rašytas ar prastai išspausdintas adresas;
  - 2.3. iškirptos ir priklijuotos spausdintos raidės;
  - 2.4. rašybos klaidos;
  - 2.5. nėra atgalinio adreso;
  - 2.6. riebalinės dėmės, išblukusios spalvos;
  - 2.7. didelis svoris;
  - 2.8. kreivas ar grublėtas vokas;
  - 2.9. išsikišę laidai ar aliuminio folija;
  - 2.10. pernelyg didelės saugos medžiagos (maskuojamosios juostos, virvės ir pan.);
  - 2.11. tikslėjimo garsas;
  - 2.12. pažymėtas užrašų „personalinis“ arba „konfidencialus“.

Pakeitimai:

1. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos, Įsakymas Nr. [1-407](#), 2015-12-31, paskelbta TAR 2015-12-31, i. k. 2015-21207
Dėl Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2010 m. gruodžio 8 d. įsakymo Nr. 1-341 „Dėl Civilinės saugos rekomendacijų, kaip padėti gyventojams, valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, kitoms įstaigoms ir ūkio subjektams gresiant ar susidarius ekstremaliajai situacijai išvengti ar patirti kuo mažiau žalos, patvirtinimo“ pakeitimo

Plano priedas Nr. 13**REKOMENDACIJOS KAIP PASIGAMINTI IR NAUDOTI MARLĖS-VATOS AR VIEN MARLĖS KAUKĘ (RAIŠTĮ).**

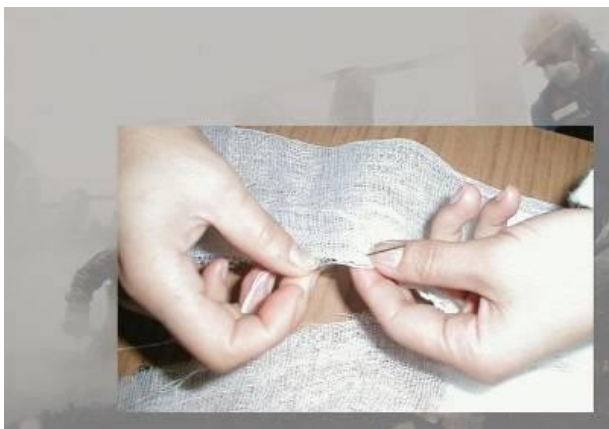
Marlės-vatos kaukė (raištis) gaminama iš 50x100 cm dydžio marlės gabalo.

Jo viduryje, 20x30 cm plote, paklojamas 2 cm storio vatos sluoksnis. Neapdėti vata marlės kraštai per visą ilgį iš abiejų pusių užlenkiami ant vatos, o marlės galai (apie 30-35 cm) perkerpami per vidurį, kad iš kiekvieno galo pasidarytų po du raištelius. Jie apsiuvami.

Jei nėra vatos, tokią kaukę galima pasidaryti vietoj vatos įklojant 4-6 sluoksnių marlės gabalą (20-30 cm).

Marlės-vatos ar vien marlės kaukė pridedama prie veido taip, kad apatinis kraštas uždengtų smakro apačią, viršutinis siektų akių įdubas, o burna ir nosis būtų gerai uždengti.

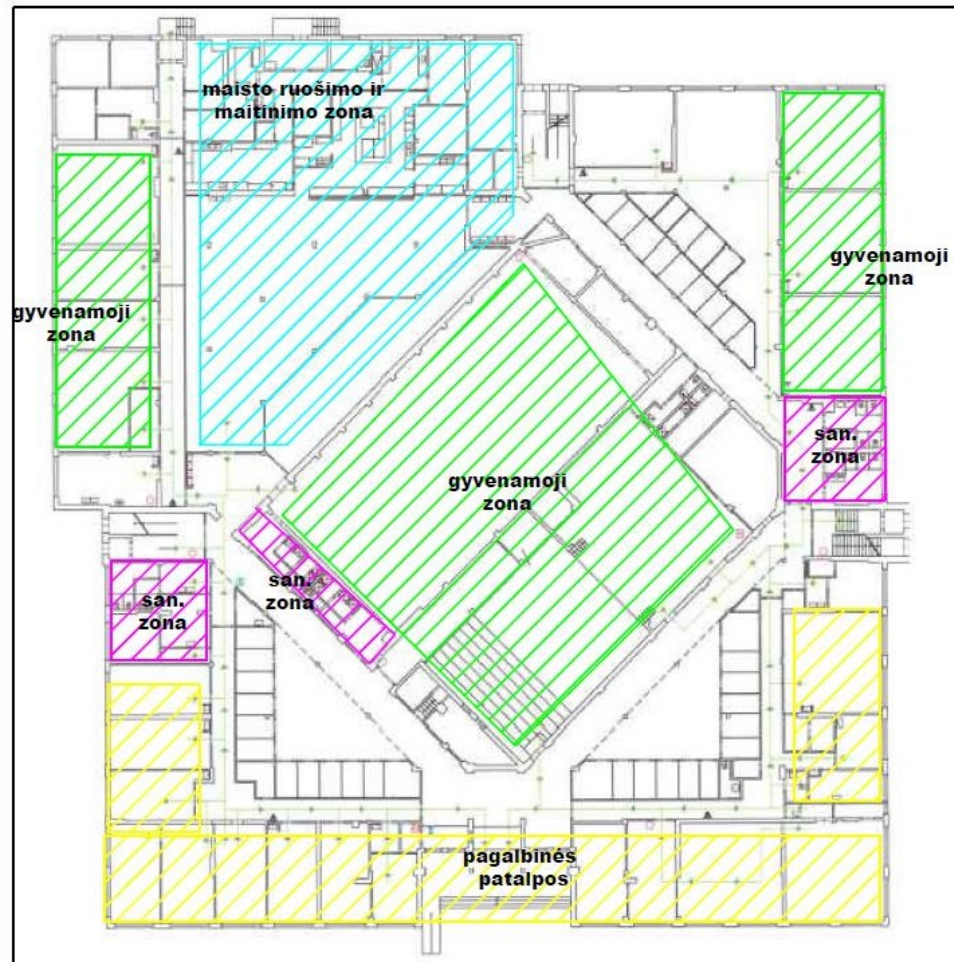
Apatiniai kaukės raišteliai surišami ant viršugalvio, viršutiniai – ant pakaušio. Tarp veido ir kaukės susidarę laisvesni tarpai užkamšomi vatos gniužulėliais.

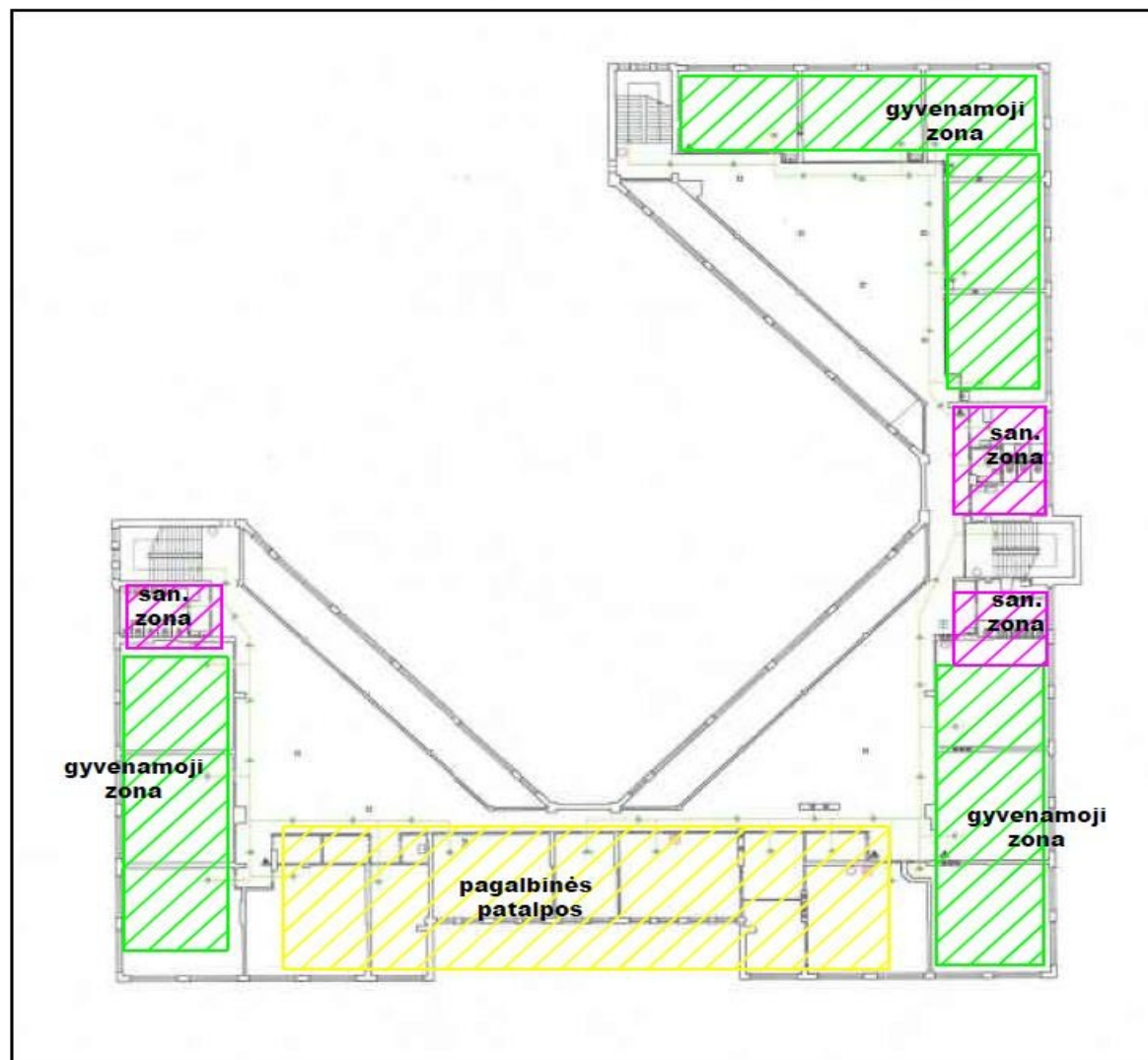
Plano priedas Nr. 15

Kolektyvinio apsaugos statinio patalpų išplanavimas susidarius ekstremaliai situacijai

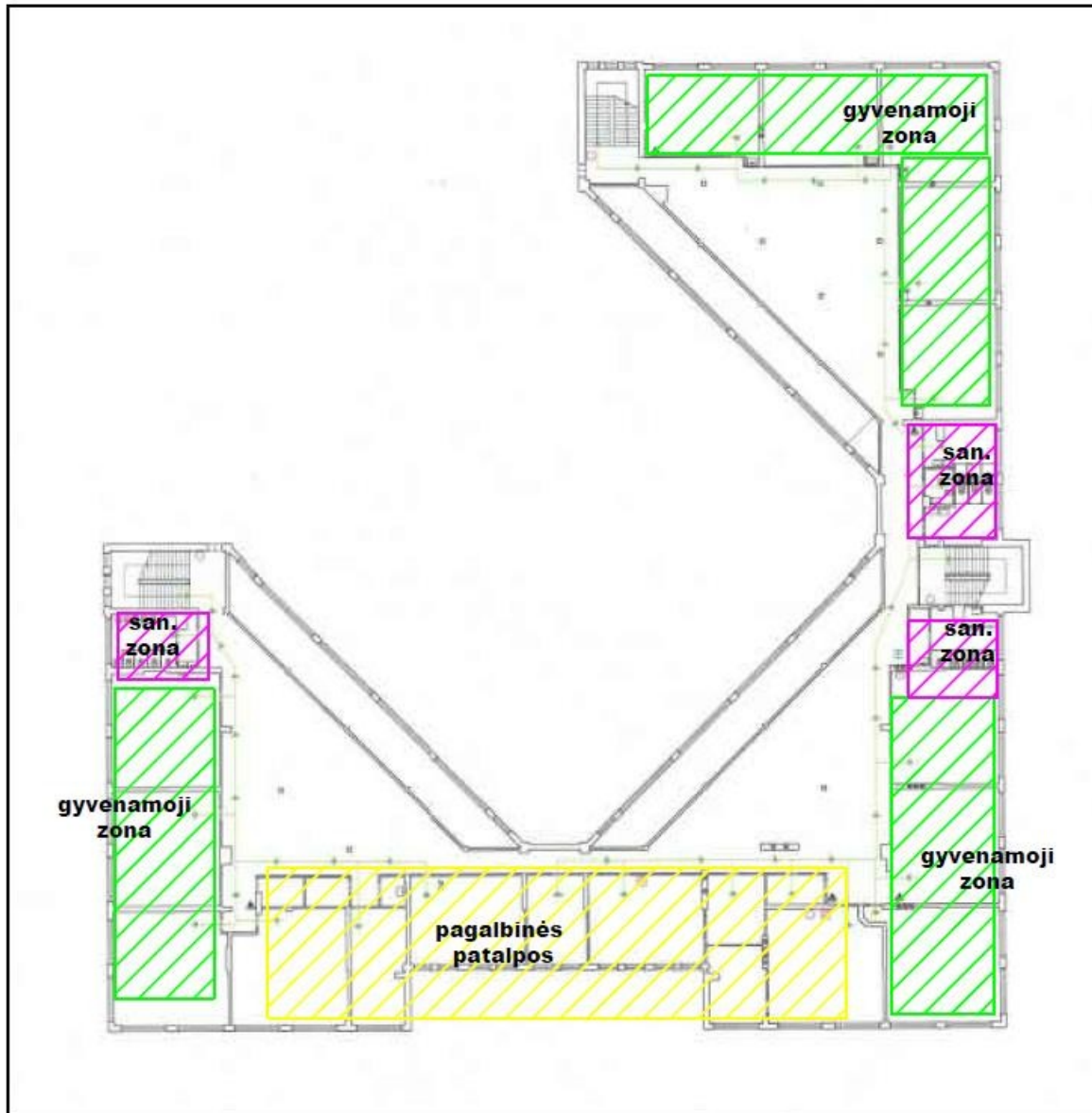
Kolektyvinio apsaugos statinio I aukšto planas su pažymėtomis zonomis

Kolektyvinio apsaugos statinio II aukšto planas su pažymėtomis zonomis

Kolektyvinio apsaugos statinio III aukšto planas su pažymėtomis zonomis

Plano priedas Nr. 16

Atsakomybių tarp institucijų paskirstymo suvestinė

Ūkio subjekto, kitos įstaigos
ekstremaliųjų situacijų valdymo plano
rengimo metodinių rekomendacijų
2 priedas

(Atsakomybių tarp institucijų paskirstymo suvestinės forma)

Marijampolės Šaltinio progimnazija

(ūkio subjekto, kitos įstaigos pavadinimas)

ATSAKOMYBIŲ TARP INSTITUCIJŲ PASKIRSTYMO SUVESTINĖ

Eil. Nr.	Valdymo ir koordinavimo veiksmai (kalendoriniame veiksmų plane numatyti veiksmai)	Atsakingas vykdytojas		Vykdytojai				Remiančios institucijos (materialiniais, žmogiškaisiais ištekliais)		
		vadovas	vadovo įgaliotas asmuo	ŪS struktūriniai padaliniai	savivaldybės įmonės	valstybės institucijos	kiti	kiti ŪS, KĮ	savivaldybė	kiti
1.	Perspėjimo apie gresiantį ar susidariusį įvykį organizavimas ir veiksmų koordinavimas	Įstaigos vadovas		Įstaigos darbuotojai						
2.	Informacijos apie įvykį gavimas ir perdavimas	Įstaigos vadovas		Įstaigos darbuotojai;						
3.	Įstaigos darbuotojų ir lankytojų apsaugos organizavimo priemonės gresiant	Įstaigos vadovas		Įstaigos darbuotojai;						

	įvykiui ar jam įvykus								
4.	Gresiančių ar įvykusių įvykių likvidavimo ir jų padarinių šalinimo organizavimas ir koordinavimas								
4.1.	Gaisro pavojus								
4.1.1	Pirminiai gaisro gesinimo ir organizavimo veiksmai	Įstaigos vadovas		Įstaigos darbuotojai					
4.1.2	Gaisro gesinimas	Gaisro gesinimo vadovas				KPGV			Marijampolės savivaldybės administracija
4.2	Infekcinių ligų protrūkis								
4.2.1.	Infekcinių ligų protrūkio valdymas	Įstaigos vadovas		Įstaigos darbuotojai		LR SAM NVSC MD			Marijampolės savivaldybės administracija

LR SAM-Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministerija
 NVSC MD- Nacionalinis visuomenės sveikatos centras Marijampolės departamentas
 KPGV-Kauno priešgaisrinė gelbėjimo valdyba
 ŪS – ūkio subjektas
 KĮ – kita įstaiga

DETALŪS METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	Saltinio Progimnazija
Dokumento pavadinimas (antraštė)	Dėl patikslinto ekstremaliųjų situacijų valdymo plano patvirtinimo
Dokumento registracijos data ir numeris	2023-10-23 Nr. V-175 (1.3.E)
Adresatas	-
Pasiraš ymo, tvirtinimo, vizavimo paskirties parašą (-us) sukūrusio (-ių) asmens (-ų) pareigos, vardas (-ai), pavardė (-ės), data	Pasirašymas: Marijampolės "Šaltinio" progimnazija-Direktorius Asta Kulbokienė 2023-10-23
Pagrindinio dokumento priedų ir pridamų dokumentų failų skaičius	0
Papildomi metaduomenys	Dokumentas suformuotas DVS „Deka Office“.
